LIET. BIBLIOGR. TARNYBOS DOVANA

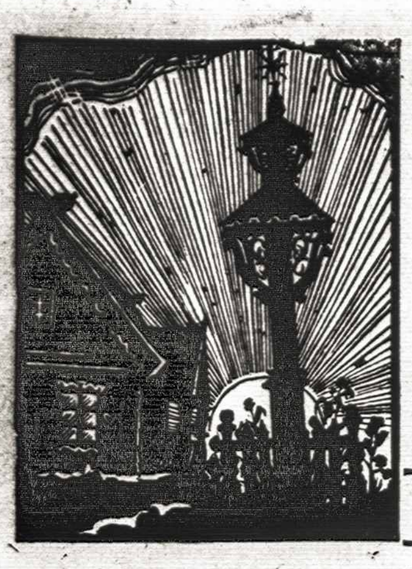

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
Authorized as Second Class Mail Post Office Department Ottawa

SAVAITRAŠTIS
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto

Nr. 19 (487) TORONTO, Ontario, 1959 m. gegužės (May) mėn. 7 d. Kaina 10¢

Gėlės motinai

Daugybė gėlių, pražydusių su nauju pavasariu, Motinos Dienos proga atsidurs mūsų motinų rankose. Tos gi motinos, kurių gėlės negali pasiekti, bus lygiai pagarbiai prisimintos visų širdyse ir maldose. Jos nematys mūsų dėkingumo bei pagarbos, išreikštos gyvu žiedu, tačiau pajus tą pačią sūnaus-dukters meilę, negęstančią nė už tūkstančių mylių. Savo darželio išlikusiose gėlėse ji mokės įžiūrėti toli iškeliavusias, bet niekad nenutolstančias vaikų širdis.

Tos motinai skiriamos gėlės turi savitą prasmę, kuria išsiskiria nuo visų kitų. **Jos, kaip meilės bei dėkingumo ženklai, išreiškia išgyventą rūpestį, kančią, nemigą, pasiaukojimą, žodžiu, visą motinos kelią. Jos taipgi parodo, kad tas kelias, kad ir kaip varganas būtų, baigiasi džiaugsmo žiedu, vainikuojančiu motinos pasiuntinybę.** Panašiai kaip lietuviškose pasakose, kur kenčianti našlaitė ar karalaitė gailiomis ašaromis aplaisto žemę, kurioje išdygsta gėlės. Nemačiusiems tų ašarų atrodo, kad tos gėlės nieku nesiskiria nuo kitų. Tikrumoje gi tai gėlės, dygusios iš ašarų, t.y. motiniško pasiaukojimo, kuris kartais pasiekia didvyriškumo viršūnę. Ir kai Motinos Dienos proga jos įteikiamos motinos rankosna, prabyla nebylia, bet kiekvienai motinai suprantma kalba, kuri, kad ir netaip ryškiai, yra suvokiama ir kitiems. Ji todėl įgalina visus išgyventi tą patį džiaugsmą, subrandintą motinos prieglobstyje. Įteikiantis gėles motinai džiaugiasi galįs savarankiais žingsniais skinti savo kelius ateitin, o motina džiaugiasi galėdama žvelgti į savo sūnų-dukrą kaip savo atspindį ir visų rūpesčių žiedą. Jos rankos, priimančios gėles, kadaise laikė jose patį įteikėją, o dabar jo vietoje — puokštė žiedų, kuri savo svoriu nepalyginamai lengvesnė, bet savo reikšme netgi sunkesnė. Juk motinos rūpestis dar nepasibaigęs; jis nusitiesia ir toli ateitin. Tos rankos, kurios nešiojo kūdikį, dar negali būti nuleistos. Jos turi "nešioti" sūnų-dukrą ir tada, kai jis-ji pradeda eiti savarankiais žingsniais. Nekartą jos jaučia padidėjusį sunkumą, kuriuo dalinasi su tėvu. Ir ten, kur nepasiekia motinos rankos, pasiekia jos žodis, pavyzdys, malda. Tuo būdu jos rankos tartum prailgėja ir nenustoja nešiojusios savo sūnaus-dukros.

Tokioj natūralioj motinos gėlių kalboj pasigirsta ir kitoks motyvas — nenatūralus. Yra juk žmonių, kurie neturi kam įteikti gėlių Motinos Dienos proga. Ir tai ne tie, kurių motinos yra mirusios. Pastarosioms yra kelias gėles įteikti — tai antgamtinis kelias. Negali įteikti gėlių tiktai tie, kurie motinos neturėjo, t.y. išaugo be jos. Tai atvejai, kai moteris pabėga nuo savo kūdikio, palikdama jį našlaitynams. Tokių atvejų netrūksta visuose kraštuose. Krikščioniškos moralės visuomenėj tai laikoma nenatūralia padėtimi ir pamestinukų globa įstaigose tėra netobulas pakaitas. Ten, kur priimama "laisvoji meilė", kūdikio atskyrimas nuo motinos laikomas netgi remtinu ar natūraliu. Tokiu būdu esą atsipalaiduojama nuo "buržuazinių" bei "romantinių" prietarų ir kūdikis įstaigose gaunąs netgi geresnį auklėjimą, padaromas tobulesniu piliečiu. Tai betgi revoliucinių teorijų bandymai "pakeisti" žmogaus prigimtį. Kaip klaidingos yra jų ideologijos, taip klaidingas yra ir motinos vertinimas. Klaidos gi anksčiau ar vėliau atsikeršija. Lietuviškoji visuomenė savo daugumoje tose klaidose nedalyvavo, bet šiandieną jos dalis anapus uždangos yra verčiama ton pusėn linkti. **Lietuvė motina praeityje yra atlaikiusi daugybę audrų. Ji niekad nuo savo pašaukimo nesitraukė, juo labiau nesitrauks dabar. Teorijos eina savo keliais, o motina — savo. Kur ji begyventų, krikščioniška jos širdis yra stipresnė už visas teorijas.** Ja pasitikime, ir ateis laikas, kad motinos gėlės visur bylos natūralia savo kalba.

Pr. G.

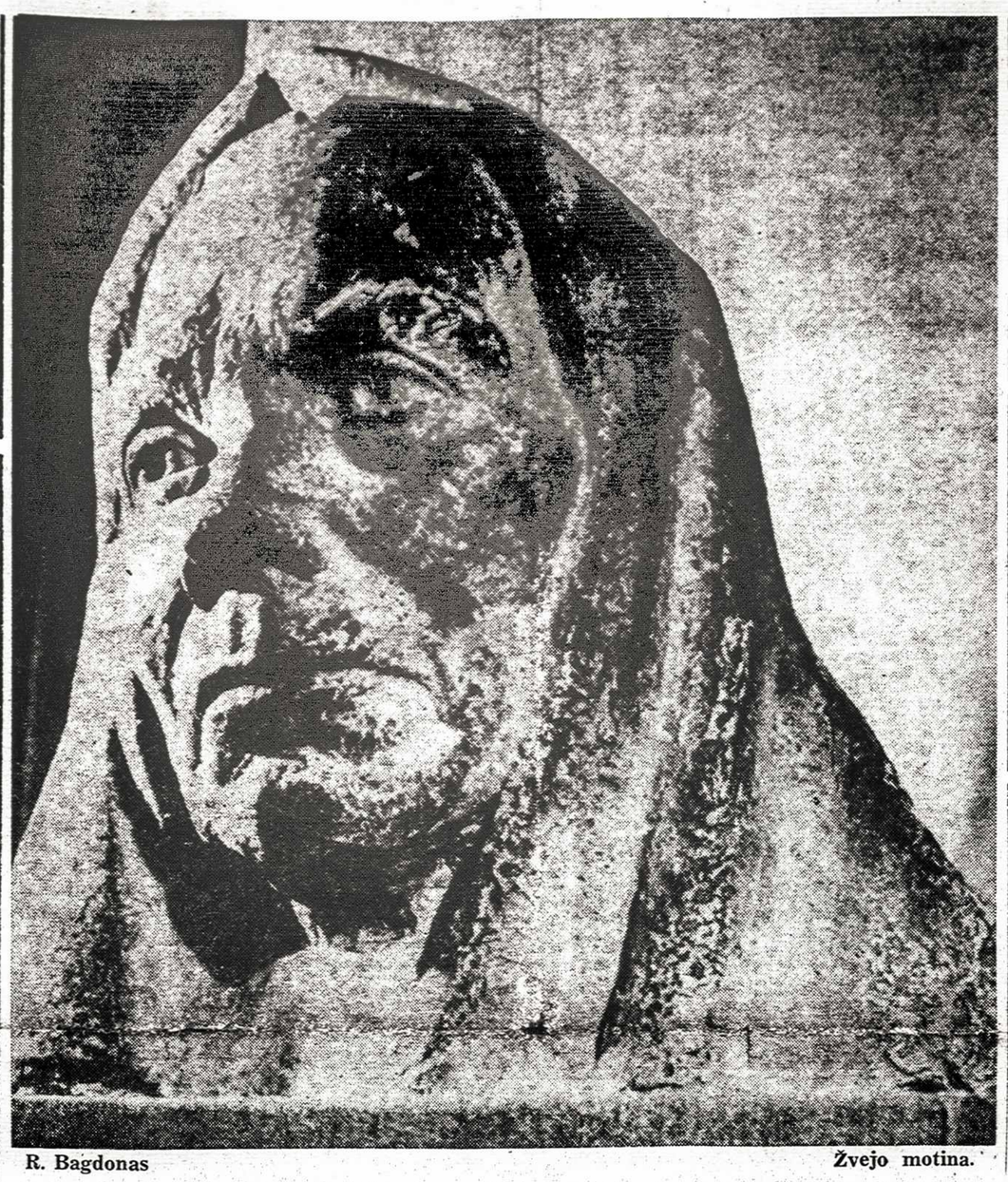

R. Bagdonas — Žvejo motina.

LINOTIPUI PIRKTI VAJUS

Su didele padėka skelbiame tolimesnius lietuviškosios spaudos rėmėjus, "Žiburių" linotipo įsigijimo vajų parėmusius savo auka arba pirkusius šėrų.

AUKOJO:

Torontiečiai: **$10** Šutas Pranas, **po $5** — Rovas Juozas, Dalinda Kleopas irr Elena Katche; **$3** — Užupienė Vincė; **po $2** A. Beresnevičius (vyr. ir mot. drabužių siuvėjas — 1299 Dundas St. W.), Zabulionis Jonas, Sabaliauskas Jeronimas, Balaišis Linas, Micevičius Vincas, Senkus Jonas ir Vaitkevičius Juozas;

Iš Hamiltono prisiuntė **$5** Bilevičius Juozas;

Iš kitų vietovių prisiuntė: **po $5** — iš Vancouverio, B.C., Petras P. Baronas, iš Guelph, Ont., Jurgis Strazdas, iš St. Catharines, Ont., Petras Šukys, iš Simcoe, Ont., Mary Veiveris, iš Schomberg Alfonsas Dausa; **$3** Mečys Zakarevičius iš Sudbury, Ont., **po $2** — iš London, Ont., S. Zulpa, iš Sudbury J. ir V.; KLB Lethbridge, Alta., apylinkės valdyba.

Iš JAV prisiuntė: **po $5** — kun. J. Petrauskas iš Fort Bayard, N. Mexico; Mrs. Gaida Zarskis iš Detroit, Mich., kun. K. Širvaitis iš Cleevland, Ohio, **$1** K. Graudienė - Graudušienė iš Newark, N.Y.

ŠĖRŲ PIRKO:

tris šėrus už $30 torontietis L. Š., jau anksčiau pirkęs 12 šėrų;

du šėrus už $20 K. Rusinas, "T. Ž." linotipininkas, anksčiau pirkęs taip pat du šėrus;

po vieną šėrą už $10 pirko torontiečiai: Joseph Kvederys, Antanas Sodaitis, inž. Petras Ščepavičius ir Adolfas Vanagas; be to, taip pat po vieną šėrą pirko Joseph Olšauskas iš Wawa, Ont., ir Algis A. Regis iš Oak Lown, Ill.

Atitaisymas. "TŽ" Nr. 16 buvo paskelbta, kad 2 šėrus už $20 pirko Valeris Sibutis. Turėjo būti Valeris Sibulis. Dėl spaudos klaidos p. Sibulį atsiprašome.

Visiems mūsų darbo rėmėjams, parenkantiems aukų, aukotojams ir šėrų perkantiems nuoširdžiai dėkojame.

Vajaus komisija.

Savaitės įvykiai

Vakariečių užsienio reikalų ministeriai Paryžiuje pagaliau susitarė dėl bendros laikysenos derybose su sovietais. Susitarimas buvo pasiektas greičiau nei buvo laukta, ir todėl tai sukėlė optimistinę nuotaiką, kurią akylesni stebėtojai greitai išsklaidė atskleisdami, jog susitarta dėl bendro plano, tačiau nieko nebuvę sutarta kaip laikytis tuo atveju, jei sovietai bendrąjį siūlymą atmestų. Jų nuomone, beveik tikra, kad sovietai jį atmes. Nors sutartasis planas oficialiai dar nėra paskelbtas, remiantis neoficialiais šaltiniais manoma, kad jame numatyti 4 dalykai: siūlyti Vokietijos sujungimą pradedant sudarymu bendros rytų-vak. vokiečių komisijos, kuri parengtų sujungimo eigą, pasibaigiančią laisvais rinkimais; tokiam žingsniui įgalinti vakariečiai — JAV, Britanija, Prancūzija — lygiagrečiai sudarytų karinę saugumo komisiją, kuri tartųsi su sovietais dėl ginklavimo kontrolės Europoje; jei šiedu žingsniai pasirodytų sėkmingi, ginklavimosi siaurinimas galėtų būtūi įvestas plačioj Europos srity; Berlyno būklės nekeisti iki abi vokiečių valstybės būtų sujungtos su Berlynu kaip sostine.

Sovietai su savo satelitais tarėsi Varšuvoj ir paskelbė pranešimą, kuris konstatuoja politinės įtampos atoslūgį, tačiau pabrėžia, kad vakariečių pastangos sujungti taikos sutartį su Vokietijomis, Berlynu ir Europos saugumu nebūsiančios sėkmingos. Taipgi jame pabrėžiamas reikalavimas, kad geg. 11 d. konferencijoj dalyvautų Čekoslovakija ir Lenkija.

Besirengiant rytų-vakarų konferencijai, įsikišo britų maršalas Montgomery. Kaip privatus asmuo, jau seniau pasitraukęs iš aktyvios tarnybos, nuvyko jis Maskvon, kur turėjo pasikalbėjimus su premjeru Chruščiovu, sovietų generolais ir kt. pareigūnais. Niekas nežino apie ką jis kalbėjo Maskvoje, tačiau galima spėti, kad jis atskubėjo britų premjerui pagalbon, ypač kariniuose planuose, kurie vokiečių ir prancūzų yra aštriai kritikuojami. Iš Maskvos jis parvežė Chruščiovo laišką Macmillanui. Savo televizine kalba Montgomery sukėlė protestų bangą net iš pačių britų, nes amerikiečių vadus išvadino ligoniais ir įtartinais vadovais. Už tai jis viešai atsprašė.

Komunistiniai paradai

Gegužės 1 d. tradicinis paradas įvyko Maskvos Raudonojoj aikštėj. Šiais metais mažiau buvo pabrėžtas karinis parado pobūdis, parodyta žymiai mažiau naujųjų ginklų; daugiau buvo keliamas ūkinis komunizmo laimėjimų pobūdis. Kalbą ta proga pasakė karo min. R. Malinovsky ir, kaip jau įprasta, kaltino vakariečius, ypač amerikiečių generolus, už ruošimąsi pulti "taikingąją" Sov. Sąjungą. Esą raud. armija budi ir yra pajėgi sunaikinti betkokį priešą. Taipgi jis puolė JAV už pasirašymą savitarpinės pagalbos sutarčių su Iranu, Turkija ir Pakistanu, už raketinių ginklų bazes aplink Sov. Sąjungą.

R. Berlyne įvyko didelis karinis paradas, nukreiptas prieš vakariečius, išjuokiant juos karikatūriniais gyv. paveikslais. Vakarų Berlyne, ties pat rytine zona įvyko mitingas, kuriame dalyvavo apie 550.000 asmenų. Kalbą jame pasakė miesto burmistras, pabrėždamas berlyniečių ryžtą gyventi laisvėje.

Iš R. Vokietijos atbėgo į Vakarus du žvalgybos tarnautojai: leit. Walter Glassl ir kpt. Helmut Hoefer. Jie atnešė daugybę pavardžių soviet. agentų, dirbančių V. Vokietijoje.

Tokio. — Japonijoje pastebimas sąjūdis už pakeitimą pokarinės konstitucijos, kuri neleidžia ginkluotis ir karą vesti. Be to, dažnėja balsai už JAV karinių pajėgų pasitraukimą iš Japonijos.

KAS NAUJO KANADOJE?

Paskelbta palaimintąja kanadietė Margarita d'Youville. Tai antroji Kanados palaimintoji, pirmoji buvo indėnė Tekakwita. Pal. Margarita yra gimusi 1701 m. Varennes, prie Montrealio, Dufrost de la Jemmerais šeimoje. Ištekėjusi ji turėjo 6 vaikus, kurių 4 mirė, o du išėjo į kunigus. Būdama 29 m. liko našlė ir 1738 m. įsteigė labdaros seserų vienuoliją, žinomą pilkųjų seserų vardu. Dabar yra Kanadoj ir JAV apie 2.000 narių, dirbančių ligoninėse ir mokyklose. Beatifikacijos iškilmėse dalyvavo Montrealio kardinolas Leger su būriu dvasininkų ir civilių iš Kanados.

★ ★

Vengrų pabėgėlis Szylagyi, zuikiu atplaukęs laivu iš Vokietijos, prisistatė imigracijos pareigūnams Toronte be jokių dokumentų. Laikinai jis laikomas Toronto kalėjime. Vengrų federacija ir parapija kreipėsi į vyriausybę prašydami atbėgėlio nedeportuoti ir leisti apsigyventi Kanadoje. Jis Vengrijoj buvo mobilizuotas komunistinėn kariuomenėn ir per susikirtimą su sovietų kareiviu šį nušovęs. Už tai buvęs išsiųstas Sibiran, kur išbuvęs 14 metų. Grįžęs Vengrijon neberadęs savo šeimos ir pajutęs naują pavojų pabėgęs per Austriją.

★ ★

Rinkimai į Ontario parlamentą vyks birželio 11 d. Premjeras Frost ir šį kartą vadovaus konservatorių partijai. Tai jau treti rinkimai jo vadovybėje.

★ ★

Už nerūpestingą vairavimą Ontario prov. teismai vėl baudžia įprastiniu keliu. Kurį laiką šios rūšies bylų svarstymas buvo sulaikytas, nes Ontario vyr. teisėjas J. C. McRuer, spręsdamas Yolles bylą, rado, kad prov. įstatymas, baudžiąs už nerūpestingą vairavimą, yra neteisėtas. Apeliacinis teismas betgi pasisakė priešingai, o augšč. Kanados teismas atsisakė netgi svarstyti šios rūšies bylą. Taigi įstatymas galioja.

★★

Žibalo eksporto į JAV iš Kanados ir Meksikos suvaržymai nuo gegužės 1 d. atšaukti ir įsigalios nuo birželio 1 d. Tuo būdu pašalinta Kanados-JAV santykius gadinusi priežastis. Kanados vyriausybė nekartą protestavo prieš suvaržymą. JAV vyriausybė pagaliau nusileido tuo pagrindu, kad Kanados ir Meksikos žibalas bus prieinamas ir karo metu.

★ ★

1.000 darbininkų, atleistų iš Avro ir Orenda aviacijos įmonių, persikėlė į JAV. Skaičius apytikris, nes JAV konsulatas neskelbia savo duomenų, o Kanados imigracijos ministerija neregistruoja piliečių, persikėlusių kitur. Jos pareigūnai aiškina, kad kanadiečiai gali persikelti kur nori nepranešdami vyriausybei. Iš buvusių 14.500 Avro darbininkų 8.000 tebėra be darbo.

★ ★

Newfoundland provincija nebūsianti skriaudžiama, pareiškė premjeras Diefenbaker savo kalboj, transliuotoj per televiziją. Jos poreikiai esą studijuojami bešališkai ir kai sutarta pašalpa pasibaigs 1952 m., Newfoundland prov. nebūsianti užmiršta. Nuo 1949 m. feder. vyriausybė išmokėjo N. prov. $300.000.000. Tai suma, kuri toli pralenkia iš prov. gautus mokesčius. Nesusipratimai galį kilti ir geriausioj šeimoj, tačiau jie turį būti išlyginti taikingu svarstymu. Anksčiau N. prov. premjeras Smallwood buvo pareiškęs, kad feder. vyriausybės užsimojimas nutraukti paramą po 1962 m. esą "išdavimas" bei nesilaikymas sutarties.

★ ★

Daugybė turistų šią vasarą vyksta Europon. Užsienio r. ministerijos pasų skyrius nuo metų pradžios išdavė 34.476 užsienio pasus ir atnaujino 5.872. Dar tebelaukia eilės 5.324 prašymai naujiems pasams ir 887 — senųjų atnaujinimui. Daugiausia tai kanadiečių karių Vokietijoje šeimų nariai ir naujieji kanadiečiai.

★★

Viešo sporto reikalu sekmadieniais pasisakė augšč. Kanados teismas, sprendęs tos rūšies bylą, kurią buvo iškėlusi Viešpaties Dienos sąjunga Britų Kolumbijos provincijai, leidusiai komercinį sportą Vancouvery sekmadieniais 1.30 - 6 val. v. Bylos kėlėja įrodinėjo, kad komercinio sporto tvarkymas sekmadieniais priklausąs feder. vyriausybei, lygiai kaip ir paties sekmadienio laikymas. Augšč. teismas betgi nusprendė, kad šis reikalas priklauso ne baudžiamojo kodekso, o civilinių teismų sričiai, ir todėl prov. vyriausybės turinčios teisę tvarkyti viešąjį sekmadienio sportą savo teritorijose. Šis sprendimas turės reikšmės ir kitoms provincijoms. Quebeco prov. sekmadienio komercinis sportas yra leistas, Ontario prov. jo leidimas priklauso nuo atskirų vietovių daugumos balsų.

Prievarta išgabeno Maskvon

Sovietų karinis attache Burmai pulk. M. Strygin, gavęs įsakymą grįžti Maskvon, nutarė nepaklusti ir, matyt, bandė nusinuodyti perdidele doze migdančių vaistų. Atvežtas Rangūno ligoninėn, šaukėsi Burmos pareigūnų, ypač karinės žvalgybos viršininko Win, bet užšoko sovietų pasiuntinybės saugumo vyrai, atėję ligoninėn budėti kartu su attache žmona. Protestuodamas prieš tokią prievartą, jis bandė pbėgti iššokdamas per langą, bet buvo sovietinių sargų sučiuptas ir vėl grąžintas ligoninėn. Po to jis sovietiniu automobiliu buvo nugabentas sovietų ambasadon dar prieš aušrą. Anksti rytą aerodrome jau laukė kiniečių specialus lėktuvas. 40 svietų ambasados saugumo sargų, su ambasadoriu Aleksi D. Šiborin, atgabeno savo karinį attache su žmona ir slauge aerodroman ir jėga įstūmė į muitinę. Laikraštininkai bandė fotografuoti, bet sovietų vyrai, tarytum būdami Sov. Sąjungoj, atėmė iš ų aparatus. Keista, kad Burmos valdžia nė kiek nesirūpino tokiu įvykiu ir neteikė jokios globos, leisdama sovietams sauvaliauti.

Pašalino už persistengimą

Sensaciją sukėlė Prancūzijoj slaptosios kontražvalgybos viršininko Roger Wybot staigus pašalinimas iš pareigų. Praėjusio karo metu jis buvo vienas pogrindžio vadų. 1945 m., būdamas 33 m., buvo paskirtas kontražvalgybos viršininku. Jis taip išplėtė savo veiklą, kad jo žmonių buvo visur pilna. Informacijas ėmė rinkti net ir apie žinomus Prancūzijos politikus. Sėdėdamas savo biure su kadaise maršalą Goeringą saugojusiu šunimi Paryžiaus Des Sausaies gt. jis sutelkė daug slaptos medžiagos net apie patį gen. De Gaulle. Norėdamas pademonstruoti savo išmonę, Wybot kartą atėjo pas vidaus r. ministerį su garsarašiu ir parodė De Gaulle pasikalbėjimus per pastaruosius 13 metų La Perouse viešbutyje, kur buvo jo biuras. Sekančią dieną Wybot buvo pašalintas iš pareigų ir paskirtas policijos mokyklų inspektoriu. Paaiškėjo, kad Wybot tiek persistengė, kad ėmė veikti ne savo srityje. Buvo prisiminta ta proga, kada prieš porą metų vieno pasikalbėjimo metu gen. De Gaulle biure, Le Perouse viešubuty, buvo pastebėtas mikrofonas. Wybot betgi pareiškė su tuo mikrofonu nieko bendro neturįs. Tai, esą, galbūt kitos tarnybos darbas.

NAUJA "VYRIAUSYBĖ" OKUPUOTOJ LIETUVOJ

Susirinkus vad. augščiausiai tarybai balandžio 21 d. padaryta visa eilė pakeitimų. Atsistatydino ir Paleckis, ir Šumauskas, ministerių tarybos pirm. Tai buvo betgi tktai formalumai. Augšč. tarybos pirm. perrinktas tas pats J. Paleckis, o naują ministerių tarybą sudaryti vėl pavesta Šumauskui. Turimomis žiniomis, nauju "užsienio r. min." paskirtas K. Preikšas vieton buv. Gaškos, M. Gedvilas — sveikatos min. J. Paleckio pavaduotojais išrinkti rašytojas Baltušis ir mokslų akademijos pirm. Matulis.

Žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklinė lenta Montrealio AV bažnyčioje. (Žr. 10 psl.).

Tėviškės Žiburiai
THE LIGHTS OF HOMELAND
Published by Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
SAVAITRAŠTIS
Redaguoja Dr. A. Šapoka ir Dr. Pr. Gaidamavičius
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Prenumerata visur metams $5.00, pusmečiui $3.00.
Įmokėję nemažiau $10 laikomi garbės prenumeratoriais
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada Telef. EM. 8-6813.

RELIGINIAME PASAULYJE

★ **Katalikų radijo siųstuvas** įrengtas Ispanijoje, Sevilijos mieste, ir pavadintas Radio vida — "Radijo gyvenimas". Programa apima nevien religinę, bet ir kitas gyvenimo sritis. Tai tik pirmas bandymas; manoma atei ty suorganizuoti ištisą radijo siųstuvų tinklą, nepriklausomą nuo valdžios tinklo.

★ **Tuščių bonkų** rinkėjas, kun. Joaquin Sancho, organizuoja prieglaudą ir darbininkų kolonijų statybą Ispanijoj — Valencijos ir Madrido miestuose. Visoj Ispanijoj jis pagarsėjo kaip Padre Botella — bonkų kunigas ir turi didelį pasisekimą. Būdamas neturtingo Valencijos priemiesčio klebonu jis užsimojo pastatydinti 100 vaikų prieglaudą. Lėšoms sukelti paskelbė tuščių bonkų rinkimo vajų. Kai tas planas pavyko, kun. Sancho išplėtė vajų visoj Ispanijoj ir užsimojo statydinti Madrido darbininkams butus. Jo grupė su sunkvežimiais traukia iš miesto į miestą surinkdama kasdien po 15-000-20.000 bonkų. Madride talkon atėjo studentai su orkestru ir organizacijomis. Pasisekimas didžiausias. Parduodamos bonkos po 4-5 ct. sudaro dideles sumas.

★ **Maskvos patriarcho** biuletenis 1958 m. nr. 9 paskelbė, kad vyskupas Mykolas iš Smolensko dalyvavęs protestantinių bendruomenių posėdžiuose Olandijoj Utrechto mieste ir ten skaitęs referatą: "Rusų ortodoksų bažnyčia ir socialistinės mūsų laiko problemos". Jame vysk. M. išdėstęs, kad ortodoksų b. visada turėjusi įtakos socialiniam bei politiniam gyvenimui. Prieš Petrą D. ji buvusi įjungta į valstybinį gyvenimą, o po jo buvusi stipriai verčiama paklusti civilinei valdžiai netgi bausmėmis. Nuo 1917 m. ortodoksų b. buvusi atskirta nuo valstybės, ir šiandien ji teturinti grynai moralinės reikšmės. Ji veikianti malda, pamokslais, liturgija, pavyzdžiu. Labdarybė galima tiktai neorganizuota. "Veikli žmonių meilė ir gilus patriotinis jausmas ir šiandieną tebėra būdingiausi bruožai tų bažnytinių sričių, kurios jungia Bažnyčią su aplinkiniu pasauliu".

★ **Du įstatymai**, palankūs katalikų mokykloms JAV, buvo paskelbti prez. Eisenhowerio. Vienas jų įgalina katalikų mokyklas gauti $887.000.000 valdžios paskolą per 4 metus, kitas atleidžia jas nuo feder. mokesčių. JAV katalikų mokyklose mokosi 4.700.000 jaunimo, t.y. 12% visų moksleivių. Studentų skaičius katalikų universitetuose bei atitinkamose mokyklose šiemet padidėjo 127.000 ir pasiekė 332.000.

★ **Religinių leidinių** paklausa JAV kyla. Pvz. 1958 m., pasak vieno knygų leidėjo, ji pakilusi 18%. Daugiausiai perkama knyga esanti šv. Raštas, nuo 1958 m. jo išparduota septyni milijonai. Konvertito Fultono Oursler'io "The greatest story ever told" nuo 1949 m. parduota virš 3 milijonų egz.

★**Pastorių skyrimą** parapijoms siūlo pertvarkyti Islandijos bu vęs pasiuntinys Norvegijai. Dabartinė sistema, pagal kurią parapijiečiai renka pastorių balsavimu, esanti nepriimtina, nes žmonės balsuoją pagal politinius nusistatymus. Tai esą kenksminga ir bažnyčiai ir parapijoms. Jo nuomone, pastorių skyrimas turėtų būti pavestas įstaigoms. Jo pasiūlymas bus svarstomas bažnyt. Islandijos protestantų susirinkime.

★ **300 vienuolių seserų** Kinijoj, Šanchajaus mieste, apgyvendinta viename buv. vienuolyne - kalėjime. Kas rytą jos varomos darban į plieno fabriką, įrengtą buv. jėzuitų vienuolyne. Taip gi jos turi lankyti marksizmo kursus buv. Zi-Ka-wei seminarijos koplyčioje. 1949 m. prieš komunizmo įsigalėjimą Kinijoj buvo 525 kinietės vienuolės, be to, 202 užsienietės. Pastarosios liko išmestos.

★ **Savižudžiams gelbėti** įsteigta speciali draugija Bostone, JA V-ėse. Ją globoja kard. Cushing, o vadovauja psichiatras dr. Ph. Salomon. Jos uždavinys — padėti asmenims, besikesinantiems į nusižudymą. Jos žmonės gali būti pasiekti telefonu dieną ir naktį. Mintis organizuoti tokią pagalbą kilo kun. K. B. Murphy, kuriam teko susidurti su tokiais nelaimingais žmonėmis. Be to, paskatino ir statistika: JAV kasdien nusižudo 60-70 žmonių.

LIETUVIS STOGADENGYS
Dengia naujus ir taiso visų rūšių stogus, taip pat deda skardines rinas.
Abest Roofing & Tinsmithing Company
144 First Ave., Toronto 8.
Tel. HO. 6-8252.
C. SWANKAS

Įvairūs siuntiniai
į LIETUVĄ, Latviją, Estiją, Ukrainą, Lenkiją ir U.S.S.R.

IŠ KANADOS:
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus rūbų, avalynės, vaistų ir kitų reikmenų įvairius siuntinius.
Turime pardavimui kostiumams, paltams ir suknelėms medžiagų, priedų ir įvairių kitų prekių.
Be to, turime standartinius medžiagų ir odos siuntinius, kurie sudaromi mūsų krautuvėje ir siunčiami iš Kanados.
Prieš sudarant siuntinį prašome užeiti pas mus ir apžiūrėti medžiagas, bei susipažinti su kainomis ir Jūs tikrai būsite patenkinti.

IŠ EUROPOS VALSTYBIŲ:
Priimame užsakymus ir siunčiame įvairius vaistus, akordeonus, mezgimo mašinas, laikrodžius, stiklui piauti peiliukus, parkerius, skustuvus, plaukams kirpti mašinėles, įvairias tekstilės medžiagas, maistą ir t.t.

10 kg. cukraus	$13.22	20 kg. cukraus	$21.85
10 kg. taukų	$22.60	20 kg. taukų	$39.60
10 kg. ryžių	$14.80	20 kg. ryžių	$24.45
10 kg. sviesto	$31.94	20 kg. sviesto	$53.45

(Į Sibirą iki 10 kg. reikia pridėti $1.50, o iki 20 kg. — $2.50)

SIUVAMA KOJINĖ MAŠINA firmos "Minerva - 122" (medinis staliukas ir kojos) įskaitant visus mokesčius — į Europą $175.00, į Aziją $182.00

Jeigu pas Jus kiltų bent koks neaiškumas, kaip pigiau ir geriau pasiųsti siuntinį, prašau paskambinti arba parašyti ir mes tuojau duosime sąžiningą ir nuoširdų atsakymą.
Standartiniams medžiagų, odos, vaistų ir maisto siuntiniams prašome reikalauti mūsų atspausdintų katalogų.

Gyvenę ne Toronte, prašome savo sudarytus iki 17 svarų gryno svorio siuntinius, bei užsakymus reikmenims iš Europos valstybių, siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
Mūsų patarnavimas greitas ir sąžiningas.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA
BALTIC EXPORTING CO.
CENTRINĖ ĮSTAIGA:
849 College St., Toronto, Ont., Canada. Telefonas LE. 1-3098
SKYRIAI:
105 Cannon St. E., Hamilton, Ont. Tel. JA. 8-6686. Ponia V. Juraitis.
94 Douglas St., Sudbury, Ont. Tel. OS. 3-5315. Ponia M. Venskevičienė.
DARBO VALANDOS: pirmadieniais - penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro. Šeštadieniais—nuo 9 val. ryto iki 5 val. v.
Sav. A. Kalūza

GEDIMINAS GALVA.

Vakariečių pasimetimas

(Pabaiga)

BLOGI ŽENKLAI

Prancūzai ne kartą vedę ilgus karus prieš anglus ir šimtmečius bendradarbiavę su jais, dažnai vadina neištikimu klastingu Abionu. Šis senovės kvapsnį nešantis keltiškai romėniškas žodis ne tik prancūzuose, bet ir vokiečiuose prigyja. A. Hitleris vokiečių giminės — anglų nekentė, nes jie stojo jam skersai kelio, nelyg Napoleono I laikais. Nūdieną santykiai yra atšalę dėl eilės mažų nesusipratimų ir ypač nevilties vokiečius suvienyti. Mažų nesusipratimų skaičių didina anglų priešvokiškas nusiteikimas. Galima vadinti blogu ženklu, kai š.m. balandžio mėn. konservatorių ir darbiečių spauda ėmė pulti vokiečius. "Daily Mirror", "Daily Express", "Evening Standard" ir eilės kitų dienraščių straipsnių sutartinė taikė į Bonną. Darbiečių "Daily Herald" balandžio 6 d. laidoje įdėjo str. "Pažinkime mūsų priešą". "The Times" ir "Manchester Guardian", pasižymėję santūrumu, ne durklu, bet įnirtusio nykščiu ėmė vokiečius baksnoti. Ten prisimenama apie Macmillano politinius polėkius, tačiau taikstosi ir kur kitur įgelti: vokiečiai nacių rėmėjai, vokiečiai — antisemitai, vokiečiai teatsiteisė tik žydams, į kitų tautų kankinius ranka numodami ir savaisiais įstatymais žaisdami juose nacių aukas įpainioti, lyg voratinklyje. Visa tai mūsų ne nūnai patirta. Kaikurie lietuviai netekę turto ir sveikatos teturi vienintelę teisę Vokietijos oro laisvai įtraukti.

Jei vokiečiai ieškotų blogybių angluose tikrai dar labiau sukrečiančių rastų. Pav. sunku būtų atskirti nacį nuo anglo, kai belaisviai buvo marinami, nors anglai tuo amatu vertėsi jau karui pasibaigus. Nacių "kilniaširdiškumą" anglai panaudojo ne tik Kipre, Kenijoje, bet daugelyje sričių, kuriose jie dar vaikšto nors padams svylant. Šie sugretinimai, nors būtų teisingiausi, labai maža ką bendro teturi su šia tragiška padėtimi ne tik Berlyne, bet ir vidurinėje Europoje. Keista, kad anglai patampa šekspyrinės tragedijos veikėjais Rusijai praverti plačiau vartus į vidurinę Europą. Čia pirmiausia paliečia vokiečius, penkioms minutėms praslinkus ir prancūzus. Štai kodėl šios dvi tautos, ilgamečiai, kruvini priešai, nūnai patapo likiminiais bendrais, kai rusams meškeriojant Berlyną bando ištraukti pačią didžiausią žuvį — Vidurio Europą, pakibusią ant anglų flexibility politikos, kuri savo išmieromis atitinka Adam Rapacki neutralumo kabliui.

Konrad Adenauer balandžio 8 d. kalboje neslepia kartėlio dėl anglų puolimų prieš vakarinę Vokietiją ir jį patį, tačiau jis pasitenkino tik priminimu: "Kai mes tapome likimo bendrininkais net neišmintinga ką daugiau šiuo reikalu pasakyti".

VIEŠAS PRISIPAŽINIMAS

Nežiūrint, kad vakariečiai jau turėjo eilę pasitarimų, politiniai skirtingumai dar neišlyginti. JA V-bių geriausiai politiškai informuotas dienraštis "The New York Times" balandžio 11 d. pateikia šiokius samprotavimus: "Vakariečiai savybėje nesutaria ar N. S. Chruščiov rimtai siekia nesutarimą su Vakarais pašalinti. Vašingtono diplomatiniai sluogsniai aptaria, kad vakariečių skirtingas nuomones žymiai sunkiau suderinti, kaip apie tai viešai kalbama".

Toliau nurodoma, kad anglai tiki rusų norams susitarti. Gi vokiečiai ir prancūzai prikištinai nurodo, kad Maskva siekianti didesnio grobio ir naujų nuolaidų iš vakariečių. Todėl jie reikalauja, kad už kiekvieną rusams padarytą nuolaidą būtų gaunama nuolaida iš Kremliaus.

Toliau dienraštis nurodo: "JA V-bių padėtis neryški. Vašingtono vadovaują asmenys (suprasti State Depart.) pritaria prancūzų ir vokiečių įrodymams. Tačiau prez. Eisenhoweris priminė savo politiniams talkininkams rikiuotis prie anglų nusistatymo".

Vašingtone samprotaujama, jog rusai gali daryti kaikurių nuolaidų siekdami mažiau ginkluotis ir labiau įsijungti į ūkinį rungtyniavimą. Tačiau tie patys šaltiniai tvirtina, kad Maskva **iš vakariečių pareikalaus kaikurių nuolaidų rytinėje Europoje, t.y. pripažinimo esančios padėties.** Ir tylomis kalbant, suprantama, kad čia reikalas sukasi apie Pabaltijį.

Berlyno klausimas esąs šalutinis priversti vakariečius kalbėtis ir daryti nuolaidas. Nūnai Maskva tyli ir ruošiasi. Įtampa didėja. Rusai pakartotinu atveju priverčia nusileisti amerikiečių lėktuvus, pakaltinus juos skridus peržemai. JAV ir Rusijos diplomatų judėjimas abiejuose kraštuose suvaržytas. Maži nesutarimai nerodo atolydžio. Rusai turi aiškų tikslą išstumti amerikiečių dalinius ne tik iš Berlyno, o ir iš Europos. Jie nori kariškai nusilpninti Europos žemyną, politišką sąmyšį ten palaikyti ir "derėtis". Vakariečiai dar nėra apsisprendę, ko jie nori ,nes anglosaksai savo politiką pradeda grįsti prielaidomis ir taikstytis prie N. S. Chruščiovo. O kas gali užtikrinti, kad anglosaksai, padarę apstybę politinių nesąmonių, prie jų nepridės dar vieną: rytinės Europos galutinai nepasmerks vergijon begelbstint "laisvuosius" berlyniečius?

AMŽINO PAVASARIO ŠALIS

Į GVATEMALĄ

Tik neseniai lėktuvas mėtėsi kalnų tarpeklyje, lyg pagalys pakliuvęs į vendens verpetus, štai dabar ramu, net pinigas ant stalo pastatytas nenuvirstų. Kartais oro keleivis būna apdovanojamas reto grožio vaizdais, kurių, būdamas žemės šliužu, nei susapnuoti nepajėgtų. Visas horizontas dabar padengtas baltų pūkinių debesų patalu. Lyg gabalą medžiagos išplėšę dangun stiebiasi apskriti kupstai — užgesę ngniakalniai. Rodos, galėtum išlipti iš lėktuvo ir žengti tuo minkštu patalu.

Už trijų valandų skridimo nuo Meksikos miesto augštai į padanges stiebiasi trys tamsūs ugniakalniai ir 5.000 pėdų nuo jūros lygio gulintis auksiniai žalios spalvos ežeras Atitlan. Pranėrę pro ugniakalnį staiga krintame žemyn ir nusileidžiame romantiško vardo aerodrome — Aurora. Mūsų įkandin dar nusileido du keturmotoriai. Aerodrome linksma žmonių minia, daugumas ryškių spalvų gėlių puokštėmis rankose. Nors man niekas nemojo, tuo labiau neįteikė gėlių, bet per pusę minutės praėjus pro linksmus imigracijos ir muitinės valdininkus, nuotaika pakilo. Iki šiol apie lotynų Amerikos biurokratus iš patyrimo turėjau liūdną nuomonę.

ŽMONĖS BE RŪPESČIŲ

Važiuoju krašto sostinės Gvatemalos gatvėmis. Pažvelgęs į gatve einančius žmones pastebi, kad nei vienas niekur neskuba—tamsiai įdegusiuose veiduose matai šypseną ir nerūpestingumą. Dauguma sėdi namų prieangiuose ir tingiai retkarčiai pažvelgia į praeivius. Net ir prie kareivinių kiemo sėdįs sargybinis pusiau snaudžia, šautuvą ant kelių pasidėjęs. Vėliau visur pastebėjau, kad gvatemaliečiai neturi jokios neapykantos svetimtaučiams. Keletą kartų įsitikinau jų retu mandagumu. Nesinori tikėti, kad tokiam krašte visai neseniai, tik prieš keletą metų bolševikai buvo susisukę lizdą. Iš čia jie jau taikstėsi slinkti prie pat Amerikos sienų. Tik drąsaus patrioto pulkininko Castillo Armas vadovaujama maža lakūnų ir pėstininkų rinktinė išvaikė šiuos niekadėjus. Išdavikas Arbenzas ir dabar nerimsta ir už geležinės uždangos organizuoja grįžimą. Jo įsakymu komunistinis žudikas nužudė pulk. Armas. Iš pasikalbėjimų su įvairių luomų žmonėmis — nuo bananų plantacijų darbininkų iki biznierių — neteko niekur užtikti komunizmo simpatikų. Gvatemaliečiai dideli patriotai ir tiki savo krašto ateitimi. Ypač pabrėžia, kad dabar virš šimto amerikoniškų, kanadiškų ir kt. alyvos kompanijų darą gręžimus ir esą iš to gerų vaisių. Kaip tik tuo laiku buvo susidūrimas su Meksikos žvejais. Gvatemaliečiai meksikiečius tiesiog vadino banditais, įsiveržusiais į jų teritorinius vandenis.

POPIETĖ MIESTE

Gvatemalos miestas po 1917 m. žemės drebėjimo, kuris visą miestą, išskyrus bažnyčias, buvo sugriovęs, yra gražiai atstatytas. Miesto ispaniškas charakteris nėra pasikeitęs, tik naujieji daugiaaugščiai pastatai—daugelis dar tebestatomi — jau paskutinės architektūros.

Didžiulės aikštės centre stovi senutė katedra. Augštais laiptais kopiu į ją. Ant jų sena indėnė su raukšlėtu, kaip seno medžio luoba, veidu pardavinėjo kažkokius į klijų gabalus panašius valgius. Katedros vidus tamsokas, tik prie kiekvieno altoriaus žemai degė po kelius šimtus žvakučių. Prie jų meldėsi būriai žmonių. Daugumas maldininkų jauni vyrai ir mergaitės. Bendrai bažnyčioje pirmadienio popietėje nuostabu buvo matyti tiek daug žmonių. Retas kuris jų praėjo neįmetęs monetos į bažnyčios centre padėtą dėžutę su užrašu: "Aukos kunigų seminarijos praplatinimui".

MAYA INDĖNAI

Krašto gyventojų 60% sudaro Maya kilmės indėnai. Gvatemala nepasižymi nei klubais nei jokiu triukšmingu gyvenimu. Visas Gvatemalos grožis slypi jos gamtoje — klimatas pavasariškas ištisus metus. Niekas nepraleidžia neaplenkęs civilizacijos dar nesužalotų indėnų kaimų. Kaikurie hoteliai, pav. Chichicastenango mieste teturi tik indėnų statytus ir jų aptarnaujamus viešbučius. Miesto gyventojai, taip pat ir hotelio personalas, visi vaikščioja basi. Pirmas mano žingsnis buvo į indėnų turgų, kuris vyksta du kartu į savaitę. Pataikiau atsirasti tokią dieną. Du dalykai patraukė mano akis: parduodamų gėlių spalvingumas bei grožis ir indėnių rankomis austi tekstilės gaminiai. Dauguma ryškių raudonų spalvų su ornamentais, baisiai panašiais į lietuviškus, sakyčiau visiškai lietuviškais. Neatsistebėjau indėnių nagingumu, ypač niekur nematyti puikūs audiniai buvo: pilkos, juodos ir mėlynos spalvos derinio dryžai su sidabro atspalviu. Nieko panašaus ir taip akį traukiančio nebuvau savo gyvenime matęs. Gaila, kad nieko negalėjau paimti su savimi, nes manęs laukė dar tolima kelionė lėktuvu. Mano bendrakeleivės amerikonkos ir vokiečiai, auto agentai, vos nepatrūko taip pigiai prisipirkę puikių medžiagų. Kitą kartą, jei dar būtų tokia laimė patekti į Gvatemalą, būčiau gudresnis ir nuskrisčiau su tuščiu lagaminu.

DIDŽIOJO LIETUVIŲ SVAJOTOJO KELIAS

Kai lėktuvas jau pasikėlė 12.000 pėdų ir kažkur toli rytuose beveik galėjau įžiūrėti žemus miškus, man prisiminė prof. Pakštas, žmogus, kuris niekada nesustoja svajojęs. Visai neseniai jis klajojo po tuos miškus, kuriuos aš matau iš lėktuvo. Jo svajonės puikios — sukurti lietuviams lizdą. Prisimenu ir JAV ir Kandoje kuriamus būrelius ir per laikraščius varomą propagandą. Norėčiau, kad nors vienas iš tų propagandistų pagyventų kokį pusmetį centrinės Amerikos džiuglėse ir tada tik tartų savo žodį. Kalbėjau su gvatemaliečiais ir jie tvirtina, kad neužilgo britai iš čia išsinešdins ir Br. Honduras priklausys Gvatemalai. Apie tai galima paskaityti ir Gvatemalos laikraščiuose. Šiek tiek pažindamas visą centrinę ir Pietų Ameriką (čia jau esu praleidęs tris su pusę mėnesio) žinau, jog, kur yra juodosios rasės priemaišų, ten baltajam gyvenimas yra daug sunkesnis, negu kur tik baltieji ir indėnai. Juodieji ir mulatai parodo kiekviename žingsnyje baltajam nepaprastą neapykantą ,tai ypač galima pastebėti pusiau indėniškos Centrinės Amerikos atsiradus Panamoje ar Venezueloje. Britų Hondure taip pat įsimaišiusi juodoji rasė. Tai kodėl mums lįsti į džiungles, kur aligatoriai ir gyvatės šliaužioja, be to, ko gero, vieną dieną, juodukai, kad ir to paties Chruščiovo agentų suagituoti, pradėtų mums kailius spirginti. Baigdamas savo mintis, norėčiau pastebėti, kad būtų puiku, jei aš klystu, o prof. Pakštas nesvajoja...

J. Pamituviškis.

Gen. konsului Budriui 70 metų

Ilgametis Lietuvos generalinis konsulas Jonnas Budrys, gegužės 10 d. švęs savo amžiaus 70 metų sukaktį. Tai ne eilinis užsienių reikalų ministerijos tarnautojas, bet visai tautai didelių nuopelnų vyras, iškilęs kaip Klaipėdos krašto sukilėlių vadas.

Jonas Budrys-Palovinskas gimė 1889 m. gegužės 10 d. Kaune, kur taip pat baigė gimnaziją. 1915 m. mobilizuotas tarnavo Rusijos kariuomenėje ir į Lietuvą grįžo tik 1921 m., nes likimas jį buvo nubloškęs į Tolimuosius Rytus, į Vladivostoką. Lietuvon grįžęs nuo 1921 m. buvo gen. štabo kontržvalgybos vir šininkas. Stojęs vadovauti sukilimui jis ilgesnį laiką liko Klaipėdos krašte, kur 1924. II. 24 buvo paskirtas L. augštojo komisaro padėjėju, o tų pat metų balandžio 1 d. augštuoju komisaru. 1924-25 m. buvo Klaipėdos kr. gubernatoriu, o grįžęs į Kauną iki 1928 m. I. 1. vidaus reikalų ministerijos patarėju. 1928. I. 23. konsulas, o nuo 1933m. gen. konsulas Karaliaučiuje. 1936. XI. 11. paskirtas Liet. gen. kons. Niujorkan. Tas pareigas ir dabar eina.

Be savo tiesioginio darbo gen. kons. Budrys veikliai reiškiasi visuomeniniame lietuvių gyvenime ir spaudoje, dažniausiai spausdindamas atsiminimus iš Klaipėdos sukilimo meto. Angliškai 1938 m. išspausdino "Short economic outline of Lithuania".

Baby Point Paint & Wallpaper
C.I.L., B. MOORE, CR. DIAMOND, SELECTONE, O.P.W. firmų dažai, sienoms popieris, įvairios tailės ir kiti reikmenys. DAŽAMS NUOLAIDA 15%—25%.
Kviečiame atsilankyti arba skambinti tel. RO. 2-4931.
Sav. A. F. GALDIKAI 351 JANE ST. (prie Annette).

Vyriškų ir moteriškų rūbų siuvėjas
K. ARDAVIČIUS
High Park rajone
2102 DUNDAS ST. W. Tel. LE. 3-2220
(tarp Howard Pk. ir Roncesvalles)

RESTORANAS "RŪTA"
Naujai atidarytas ir naujai įrengtas. Valgiai gaminami prityrusių virėjų.
Atidarytas nuo 6 val. ryto iki 9 val. vak. Visi maloniai kviečiami atsilankyti.
994 DUNDAS ST. W., TORONTO. Telefonas LE. 6-4393
Savininkai V. H. J. IVANAUSKAI.

PATS LAIKAS

Kanados lietuvių kredito draugijos (bankeliai) palaipsniui auga ir stiprėja. Jų balansai ir apyvarta didėja. Tačiau, kai palygini visų lietuvių ekonominį pajėgumą ir to pajėgumo didėjimą, tai bankelių augimas nėra proporcingas lietuvių turtėjimui. Vis dar nemažai tautiečių laikosi nuošaliai nuo bankelių ir savo sutaupas laiko svetimtaučių bankuose. Kiek liečia skolinimąsi, tai tenka pasakyti, jog einama pas savuosius — bankelius. Gal dėlto, kad čia visi savi-pažįstami, lengviau susikalbama ir greičiau paskola gaunama. Tačiau reikia atsiminti, kad jeigu norima pasiskolinti pinigų, tai reikia kad kas nors tuos pinigus į bankelį atneštų. Lietuviai bankeliai — kredito unijos — pradėjo veikimą ne savais kapitalais, o pinigais, kuriuos sunešė šėrininkai - taupytojai. Tais pinigais bankeliai ir toliau verčiasi: imdami ir juos skolindami kitiems. Kiek vieni lietuviai laikys bei taupys pinigų savo bankeliuose, tiek kiti galės iš čia gauti paramos ir pasiskolinti. Hamiltono kredito draugija "Talka" kolkas įstengė patenkinti paskolų pareikalavimus. Tačiau, vis dažniau susiduriama su reikalu patiems skolinti pinigus ir juos perskolinti prašytojams — savo nariams. Šitokia operacija nėra draudžiama, bet pageidautina būtų, kad bankelis paskolų prašytojus galėtų patenkinti iš savų indėlininkų pinigų. Jau daug kartų spaudoje buvo rašyta apie naudą, patogumus ir tikslingumą laikyti sutaupas lietuvių bankeliuose. Ypač pasigendama indėlių iš lietuvių ūkininkų, bei tabokininkų - ūkininkų, kurių Hamiltono apylinkėse yra nemaža.

Kanados lietuvių spaudoj ("T. Ž." 12 1959.III.19.) tilpo D. Jurkaus, "Lito" kredito draugijos vedėjo, įdomus ir vertas taupytojų dėmesio straipsnis - paaiškinimas dėl mokesčių nuo dividendo. Iš to straipsnio aišku, kad nėra jokios prasmės laikyti didesnes pinigų sumas kituose bankuose, kad žymiai naudingiau pinigus perkelti į savas kredito unijas.

Kaip tik dabar yra pats laikas tokius perkėlimus padaryti, nes visi bankai apskaičiuoja nuošimčius už indėlius balandžio 30 d. Tai dienai praėjus ir padarius pinigų perkėlimą nebus sutrukdytas laikas kiek liečia nuošimčių apskaičiavimą. Reikia kiekvienam žinoti, kad bankai nuo pilnos sumos moka procentus tik už pilnai išlaikytus bankuose šešius mėnesius; jeigu laikas sutrukdomas, tai procentai apskaičiuojami jau nuo mažiausios sumos, kuri išbuvo banke laike 6 mėnesių. Visai kitaip yra kredito bankeliuose — čia kiekvienam nuošimčiai apmokami už kiekvieną mėnesį nuo faktinai laikytos bankelyje sumos. Reiškia, įdedant pinigus — procentai mokami nuo įdėjimo mėnesio, o išimant pinigus nuošimčiams nepakenkiama — jie mokami pilnai už faktinai išlaikytą sumą ir laiką bankelyje.

Pinigų perkėlimo iš bankų į bankelį procedūrai atlikti nėra reikalo pačiam atvykti į bankelį ir gaišti laiką. Užtenka tai atlikti pavesti "Talkai", kuri patarnaus be jokio atskiro atlyginimo. Išrašykite "Talkos" vardu čekį ar "money order" ir atsiųskite paštu. Visa kita "Talka" pati sutvarkys. Tokiu būdu galima grąžinti ir paskolų ratas siunčiant kartu ir nario knygelę atžymėjimams padaryti. Norint įstoti nariu — nėra reikalo pačiam atvykti. Parašykite laišką, įdėkite "Talkos" vardu čekį ar "money order" ir "Talka" paskui viską pati sutvarkys — atsiųs jums taupymo knygelę, gyvybės draudimo polisą neimdama už šį patarnavimą jokio atlyginimo. "Talkos" adresas skelbiamas šiame laikraštyje Hamiltono kronikoje kiekvienam numeryje.

(Nukelta į 4 psl.)

Mokslas dabar sutraukia hemoroidus be skausmo ar nepatogumo

Surastas vaistas, kuris palengvina skausmus bei niežėjimą ir sutraukia hemoroidus.

Toronto, Ont. (Speciąliai) — Pirmą kartą mokslas atrado naują gydomąją priemonę sutraukti hemoroidus ir palengvinti skausmą bei niežėjimą. Tūkstančiams pagelbėjo ši nebrangi priemonė, privačiai savo namuose be jokio vargo ar nepatogumo.

Daugeliu atvejų buvo švelniai palengvinti skausmai ir ištikrųjų atslūgimas (sutraukimas) įvyko.

Nuostabiausia—kad rezultatai buvo tokie, kad išgiję pareikšdavo: "Hemoroidai iš vis jau ne problema!"

Paslaptis šios naujos gydymo priemonės (Bio-Dyne) — atrasta garsaus mokslinio instituto.

Dabar ši nauja gydymo priemonė yra pasiūloma žvakučių (suppository) arba tepalo (ointment) pavidale vadinamu PREPARATION H.

Klauskite šio vardo vaistų visose vaistinėse — pinigų grąžinimo garantija.

Patentuotos "2-jų padų" kojinės

Dvigubi megzti padai iš dviejų dalių. Išvidinė pado dalis yra išversta, tam, kad koją liestų minkštoji kojinės dalis. Jos nėra didesnės ar sunkesnės. Jūs turite panešioti Penmano dvigubu padu kojines, kad pamatytumėte skirtumą. 103-8

RUSIJA ATSIVERS

K. V. ZAKARAUSKAS

Romos laikraštyje "Stella Matutina" G. Maloney kelia klausimą, kodėl Fatimoje apsireiškusi Dievo Motina ypatingą dėmesį atkreipė į Rusiją.

To straipsnio autorius toliau rašo, kad Rusijos krikščionys šiandien yra praradę atmintį dėl nuolatinio, be pertraukos "smegenų plovimo". Daugumas jų yra — rašo jis — priversti pamiršti, kas jie seniau yra buvę, ir kas dabar yra. Bet, nežiūrint to, ir šiandien šimtai milijonų Rusijai krikščionių drąsiai išpažįsta savo tikėjimą ir savo namuose turi paslėpę savo Motinos, Švenčiausios Mergelės, jų mylimos Thetokos (Dievo Gimdytojos) paveikslus. Ta jų meilė jai nėra atvėsusi ir komunistinės vergijos jungą velkant. Madonų ikonos dar ir šiandien daugeliui rusų primena, kad jie turi motiną Danguje, kuri juos ten užtaria.

Nenutrūkę ryšiai

Be abejo, Marija myli savo vaikus. Ji neužmiršta 180 milijonų krikščionių, nors jie ir yra nuklydę į rusišką ortodoksinį tikėjimą. Taigi, ar tai ir nebuvo ta ypatinga priežastis, kad Fatimoje apsireikšdama Marija prisiminė ir Rusiją. Fatimoje apsireiškusi Marija pareiškė, kad žmonija turi melstis ir aukotis, kad tokiu būdu būtų išprašyta Viešpaties Dievo tai tautai atsivertimo malonė. Be to, Marija pareiškė, kad Rusija būtų paaukota jos nekalčiausiai širdžiai.

Daug aiškesnis atsakymas bus, jei mes šiek tiek pažvelgsime į rusų tautos istoriją. Rusiją liečiąs Marijos pareiškimas Fatimoje buvęs ne kas kita, kaip taimingas motinos šauksmas, kai ji mato, kad jos vaikai eina tamsiais klystkeliais.

Rusija buvo apkrikštyta 988 m. prie šv. Vladimiro, Kiivo didžiojo kunigaikščio. Į šią šalį krikščionybė atėjo iš Graikijos, atsinešdama ir orientališkas apeigas. **Konstantinopolio patriarchas 1054 m. atsiskyrė nuo Romos ir sudarė taip vadinamą Rytų ortodoksų Bažnyčią.** Graikų įtaka Rusijoje buvo didelė. Bet sunku yra tiksliai pasakyti, kada ir kaip Rusija atsiskyrė nuo Romos. Žinoma, tai ėjo palaipsniui, ir jau **13 ir 14 amž. ji buvo galutinai nuo Romos atsiskyrusi.** Laikui bėgant, betkokie ryšiai su Romos bažnyčia visai nutrūko. Bet visgi rusiškoji Bažnyčia visą iš tikrosios Bažnyčios paveldėtą lobį ir toliau uoliai saugojo. Iš tų laikų rusuos ir pasiliko paprasta, bet karštai liepsnojanti meilė Dievo Motinai.

Marija prie altoriaus

Meilė Marijai rusų ortodoksų apeigose labai gyvai atsispindi. Ortodoksų liturgijoje Kristaus Motina yra vadinama: Švenčiausia, Skaisčiausia, Palaiminta, Šlovingąja Dievo Motina, Mergele Marija.

Kunigas, pradėdamas prie Ikonostasio (paveikslų sienos) pasirengimą mišių aukai, ar prisiartinęs prie uždangos, kuri skiria altorių nuo bažnyčios navos, prašo Marijos pagalbos švęsti šventąsias paslaptis. Per "Priskomidiją", kada kunigas paruošia duoną ir vyną mišių aukai, jis atskiria mažą gabalėlį duonos ir Išganytojo Motinos garbei, kalbėdamas: "Garbei ir prisiminimui palaimintosios Dievo Motinos, Mergelės Marijos, o Viešnatie, kuris dėl jos užtarimo išklausai dangaus augštybėse, priimk šią auką, kuri ant Tavo altoriaus bus atnašauta". Mažoji Ostija yra padedama šalia didžiosios, kuri reiškia Kristų. Dievo Motina altoriaus aukai yra artima, kaip ji buvo artima prie Kristaus ant Kalvarijos kalno. Ji jam yra artima ir dabar dangiškoje garbėje.

Marijos paveikslų kultas

Šiandien didesnioji rusų dalis negali viešai tikėjimo išpažinti, bet visgi jie nėra praradę ryšio su Dievo Motina Marija per jos paveikslus, kurių neįstengė sunaikinti jokie "smegenų plovimai", nei jokios policinės priemonės. Prieš 1917 m. revoliuciją Dievo Motinos ikonos buvo kiekvieno ruso namuose. Nebuvo Rusijoje tokio krikščioniško namo, kuriame neoūtų buvę, nors ir mažo, bet gražiai papuošto, gėlėmis apkaišyto Marijos paveikslo, prieš kurį nuolat degdavo votyvinė lemputė. Nei viena jaunavedžių pora nesukurdavo šeimos be nunešimo į bažnyčią Marijos paveikslo, kuris iš ten **iškilmingai su procesija būdavo vėl parnešamas į namus ir jo globoje būdavo pradedamas naujas gyvenimas.**

Reta kita tauta tokia pagarba ir dievotumu gerbia Marijos paveikslus, kaip rusų tauta. Kai tikintysis ortodoksas rusas meldžiasi prie **Išganytojo Motinos, jis į ją žiūri kaip į savo Karalienę.** Ilgų šimtmečių eigoje rusų tauta neturėjo kitos "Knygos", kaip Marijos ikona. Žemasis luomas nemokėjo nei skaityti, nei rašyti, todėl negalėjo pažinti Dievo Motinos iš spausdinto žodžio. Bet vistiek jos šventąsias dorybes, jos garbę patirdavo, kai suklupdavo prieš pašventintą Dangaus Karalienės paveikslą su nuolankia malda.

Kolomensko paveikslas

Tais pačiais 1917 m., kai Marija apsireiškė Fatimoje, Rusijoje buvo atrastas jau seniai užmirštas, senas Madonos paveikslas **Kolomensko kaime, netoli Maskvos, 1917 m. kovo 2 d. Paveikslas vaizduoja Dievo Motiną, Pasaulio Karaliene.** Ji sėdi soste, pasipuošusi karališkais rūbais, išpuoštais brangakmeniais, su skeptru ir žemės kamuoliu rankose. Meile nušvitusiu veidu laiko ant savo kelių Kūdikėlį Jėzu. Šio paveikslo atradimas sukėlė tuomet rusuose platų ir gilų religinį sąjūdį. Nesuskaitoma daugybė šio paveikslo kopijų buvo išplatinta visoje Rusijoje. Ir šiandien tik Dievas ir Jo Dangiškoji Motina žino, kiek tikinčiųjų rusų yra paslėpę savo namuose šio Marijos paveikslo kopiją nuo bolševikinių šnipų.

Rusų tauta šiandien yra suskilusi į dvi stovyklas. Viena jų yra, kuri myli Mariją, kita gi, kuri jos neapkęsdama išsižada. Tie, kurie garbina Dievą, jie garbina tą pačią Dievo Motiną, kurią garbina ir katalikų bažnyčia. Tad, ar Marijos širdis nejaučia skausmo, kad tiek jos sūnų ir dukrų, ją karštai mylinčių, yra atsiskyrę nuo tikrosios Bažnyčios, vadovaujamos jos Sūnaus vietininko. Todėl Dievo Motina Fatimoje ir pažadėjo, jei žmonės vykdys jos prašymus, atsivers Rusija, ir pasaulis sulauks taikos.

Dažai ir sienoms popieris!
Vaškas, šepečiai, terpentinas.
Sky's Paint & Wallpaper
891 DUNDAS ST. W.
Tel. EM. 4-2715, Toronto, Ont.

Jau turime naujausių modelių 1959 metų baldų

Mohawk Furniture
LIMITED
2448 DANFORTH AVE. Tel. OX. 9-4444 ir OX. 9-4224
TORONTO.

Dar yra ribotas kiekis 1958 m. modelio elektrinių ir gazinių pečių ir šaldytuvų
LABAI NUPIGINTOMIS KAINOMIS.

Norėdami pasinaudoti šia paskutine proga, nedelsdami užeikite į mūsų krautuvę ir išsirinkite, kol dar yra didesnis pasirinkimas.

JIE PARVEŽĖ LIETUVAI PANČIUS

JUOZAS KRUČAS

Tai buvo prieš aštuonioliką metų. Laisva Lietuva žaliavo pavasariu. Rugių želmenys pakėlė galvas, lyg jausdami, kad praėjus keletai mėnesių, grūdų varpos juos vėl lenks prie dulkėtos žemės, o džiaugsmo kupinas artojas, kirs galvas, kad paruoštų skanią kasdieninę duoną.

Pakelėse kvepia žalias šienas, miškuose paukščių balsai. Lietuva atgimė pavasariui. Saulė grožėdamosi pasaulio didybe, negailestingai beria karštus spindulius. Nemunas ir kitos upės, didingai plukdo vandenį, išdidžios savo pergale, sulaužius jų krūtinę kausčiusius ledus. Smėlėti krantai, apaugę sakais kvepiančiomis pušimis ir eglėmis. Dulkėti vieškeliai. Pakelėse rūpintojėliai, prie sodybų palinkę kryžiai, papuošti gėlėmis ir sesių lietuvaičių pintais vainikais.

Saulėleidis prie Baltijos. Paskutiniai saulės spinduliai skęsta vandens gelmėse. Koks pasakiškas grožis. Čia kiekvienas miestas, sodyba, kiekvienas žemės rėžis toks savas, mielas ir širdžiai artimas. Čia maža, graži ir laiminga Marijos žemė Lietuva ir jos paskutinis laisvės pavasaris.

Kas buvo nieks, tas bus viskuo!...

Siaurais vieškeliais, didžiuliai, raudonais skudurais apkaišyti tankai veža Stalino saulę. Maskva prabilo lietuvių išdavikų lūpomis; — laisvė, lygybė, brolybė, žemė visiems, viskas darbo žmogui ir taip begalinės pažadų tirados.

Raudonos musmirės, parsidavusių lietuvių šešėliai, nors ir nedrąsiai, pradėjo lįsti iš požemio. Organizuojasi gaujos pasivadinusios Kremliaus nukaltu terminu — brigadmilcai. Tamsumoje, krėsdami šaltą nakties rasą, mindydami sesių užaugintus rūtų ir jazminų darželius, pakluonėmis, patvoriais, paslaptingai lyg dvikupris voras apraizgė visą kraštą šnipų tinklu. Vidurnakčiais, šliaužiodami palangėmis klausė, ką kalba, daro, sielvarto ir nežinios rūpesčių prislėgtas lietuvis.

Ir taip atsirado juodas, gėdingas sąrašas, talpinantis apie 60 tūkstančių lietuvių Sibiro tremčiai.

Pirmyn vergai ružemintieji!...

Vietoje žadėtos laisvės—ginkluota mongolų sargyba, spyglių vielomis ir geležimi užkalti prekiniai vagonai. Vietoje žemės — vergų stovyklos baltųjų meškų karalystėje — Sibire.

Vietoje laimingo gyvenimo — lėta bado mirtis, šūvis į pakaušį ir šaltas kapas Sibiro pusnynuose. Kapas be kryžiaus, be gėlių ir vainikų ir niekam nežinomas.

...Vyrai, moterys, maži vaikai, senutės motinos, sveiki ir ligonys uždarytuose vagonuose rieda į rytus.

"Marija, Marija", "Leiskit į tėvynę" — giesmės ir dainos per vagono langus, spygliuotomis vielomis užraizgytus, skleidžiasi į karšta pavasario orą.

"Trokštame, vandens, gryno oro", — bet viskas veltui, enkavedistų širdys nesujaudinamos. Traukinys monotoniškai rieda tolyn ir tolyn, — tenai kur voros tokių pat nekaltų žmonių, surakintų geležinėmis grandinėmis, lydimos gailesčio nei žmoniškumo nepažįstančių mongolų, gerai ištreniruotų šunų, per pragarišką Sibiro šaltį žygiuoja kurti komunistinę imperiją.

Ir už ką? Už kokį nusikaltimą? Veltui ieškosime baudžiamosios teisės kodeksuose, išversime dulkėtus archyvus, klausime pasaulinio garso teisininkų, — tokių nusikaltimų ir bausmių nerasime. Tik "proletariškoje" Kremliaus teisėje jie yra. Ir mes vadiname — tėvynės ir krašto meilė. Jei myli tėvynę, tai komunistinėje teisėje, lyg Damoklo kardas, tau graso 58 str. Tai teisės išprievartavimas, tai dvidešimto amžiaus gėda.

Sūnau, išsižadu tavęs!...

Demoniškų jėgų vestuvės. Dar viena nuotaka, pasipuošusi kruvinais veliumais įvesdinta smurtu į Kremliaus šeimą. Jos vardas Lietuva.

Tėvynės žemė permirkusi krauju ir ašaromis. Miškuose, vietoje giesmininkų paukščių, slepiasi lietuvis.

Šunkeliais ir vieškeliais, basa, suvargusi senutė motina, pėsčia keliauja į Kauną. Ten jos sūnus. Sūnus, kuris vygdydamas gėdingus Maskvos įsakymus, deda tėvynei pančius. Kaunas, Laisvės Alėja, Saugumo departamento rūmai, puikus kabinetas papuoštas Stalino, Berijos, Dekanozovo ir kitais didžiuliais portretais, pilnas vodkos garų. Čia sėdi sūnus, LKPb sekretorius.

Senutę sulaiko sargyba, — ko nori, motin? Noriu pamatyti sūnų parsidavėlį! Pasimatymas. Motinos reikalavimas sustabdyti nekaltų žmonių trėmimą ir kankinimus neišgirstamas.

Už gyvybę, kraują, motinišką meilę ir nemigo naktis, — vietoje gėlių, dovanos, vaikiško išsiilgimo ir pagarbos, ją sutinka — šalta lyg ledas sūnaus širdis, nuleistos akys ir tik trys žodžiai: "Išvežami liaudies priešai". Nieko padėti negaliu. Ir senutė motina apleidžia ištaigingą sūnaus kabinetą, palydėta keistų sargybinių žvilgsnių.

Žemė dega, šovinių skevedros aria laukus. Daužomi Lietuvos miestai, dega sodybos. Buvę draugai Hitleris ir Stalinas, grobuoniškus planus vykdydami, tėvynės žemę padaro kovų lauku. Dalis lietuvių bėga į tremtį, nebenorėdami likti vergais. Jų tarpe ir senutė motina.

Vokietijos žemėje. Tremtinių stovyklose. Ilgesys tėvynės, sūnaus išdavikiški darbai, išvargina motinos širdį. Ir ji... nustoja plakusi. Mirė. Sūnau, išsižadu tavęs ir nebenorėjau daugiau matyti! — tai paskutiniai žodžiai agonijoje. Žiauru, bet teisinga.

Ne sūnus jai akis užspaudė, bet tremtinys lietuvis, ne sūnaus prisiųsti vainikai puošė jos karstą, bet lietuviška trispalvė vėliava, kuri anksčiau plevėsavo ant jo dabartinės įstaigos. Tėvynės žemių sauja užpylė jos akis.

Tai buvo išdavikas Sniečkus ir tėvynę mylinti garbinga jo motina Sniečkuvienė.

Naujas kapas svetimoje žemėje visiems, nors ir kitataučiams, ilgai primins Lietuvą ir lietuvės motinos tragediją.

Dvyniai

Ne vienos motinos gimdyti, skirtingais takais mindę tėvynės žemę, bet idėjose panašūs — dvyniai. Lenino ir Stalino purvinas idealizmas juos sujungė. Lietuvio akyse juos jungia tas pats išdaviko vardas. Jų parašai juodžiausiame Lietuvos istorijos dokumente, randasi Kremliaus archyvuose. Ir per aštuonioliką okupacijos metų, šimtų tūkstančių lietuvių pralietas kraujas ir ašaros, neįstengė jų nuplauti.

Kaip nendrės papūtus vėjeliui, jie lenkėsi Stalinui ir Berijai. Jiems galą gavus, lenkiasi ir garbina Chruščiovą. Du kruvini dvyniai — Paleckis ir Sniečkus.

Nebeilgai dvyniai šoks Kremliaus muzikai grojant, nes ir jų pečius slegia metu našta. Stalinas ir Berija, kuriuos jie garbino, savo idėjos draugams nors ir amžinybėje ruošia politinį priėmimą.

Tikėkime, kad senutės motinos mirties valandoje ištarti pasmerkimo žodžiai nenueis veltui. Tėvynė sulauks naujos aušros.

Pabaigai

Tėvynė motina pančiuose, jos vaikai kolchozuose, dirba nuo saulės patekėjimo ligi laidos už rubli ir saują grūdų. Senutės motinos turi dirbti darbadienius, kurių vieta šeimoje ir poilsyje. Ir jaunų vaikų sielą skiepijamas komunizmas, neapykanta religijai ir savo kraštui.

Tik dėka motinų pasišventimo vaikų širdys liko ir liks išsaugotos Lietuvai. Ir kol nors viena lietuvė motina saugos šeimos židinį. Lietuva liks gyva ir joks komunistų bandymas dvasiniai pavergti nepavyks.

Gerbiame žuvusias tėvynėje, Sibire ir kitur. Lenkiame galvas karžygių motinų garbei. Tebūna gražusis gegužis Jų pagarbos mėnuo.

Motina grįžta į Lietuvą

Sibire išbuvusi 18 metų motina grįžta Lietuvon. Jos sūnus lieka Tomske, kur dirba ir vakarais studijuoja. Jis aprašo motinos išvažiavimą giminėms šiame kontinente:

"O pas mane tuo tarpu irgi yra naujienų: 22 sausio išlydėjau mamutę į N. (sumini gimtąjį kaimą). Visagaliui laiminant, kai Jūs skaitysite mano laiškelį, ji jau turėtų būti pas tetulę.

Labai ilgai negalėjo išvykti. Jau daug kas buvo pergalvota. Visų pirma, pernai turėjome labai lietingą rudenį, keliai buvo neįmanomi, apie kelionę nebuvo galima nė galvoti. Paskui jau lapkritį pašalo ir keliai pasitaisė, be didelių šalčių nebuvo, todėl nebuvo užšalę upės — Obė, Tomė, per kurias reikia pakely du kartus persikelti (mūsų platumoje jos gana plačios). Su miestu buvo susisiekimas tik lėktuvais, bet mama bijojo dėl sveikatos, be to, vežėsi bagažo. Trečia, ilgai negalėjo gauti paso, nes neturėjo, kaip minėjau, gimimo liudijimų. Galų galė juos prisiuntė iš P. (miestelis Lietuvoje). Tai mama pėsčiom ėjo 60 km. gauti paso. Paskui negalėjo vis to "ūkio" likviduoti. Iš viso šiame reikale tiek įdėta jos darbo, nervų, sveikatos, kad Jums, man rodosi, sunku įsivaizduoti. Galų gale, jau buvo pasas, jau atsirado ir kompanijonkos kely (tokios pat moterys), jau dauguma buvo išparduota arba išdalinta, vėl kolchozas, kuris paėmė jos namą už 400 rub. su visa įranga, baldais, indais ir t.t., jos bulves, šieną, negalėjo atsiskaityti, nes neturėjo pinigų. Už darbadienius tai taip ir neatsiskaitė. Pagaliau išsijudino iš po savo pastogės. Už 8 km nuo Sobolinkos yra mūsų kolchozo centras, per kurį eina kelias į Tomską. Tai dar čia ištisą savaitę laukė pasitaikiusios mašinos, kad visos kartu galėtų važiuoti. Paskui 16. I. įsėdo į sunkvežimius ir po visos paros kelio buvo Tomske. Kelias iki Tomsko kainavo 150 rub. Atvyko neblogai, sveika. Kadangi važiavo visa kompanija iki pat Lietuvos, tai ilgai užtrukti Tomske nenorėjo ir, kai tik sugebėjom gauti bilietus į traukinį, tuoj ir išlydėjom. Bilietą paėmė iki Šiauliu, kur mamutę turėtų pasitikti Emilija (kely mamutė paduos telegramą pagal iš anksto surašytą teksta). Nuo Šiauliu jau nebe taip toli, tai su Emilijos pagalba vis jau pasieks U. Traukinv bilietas kainavo 325 rub. iki Šiauliu su persėdimu Maskvoje.

Taigi mamutė pagyveno pas mane vos 5 dienas ir jos praėjo vis ruošimuose tokiai ilgai kelionei. Isodinau čia gerai, nebuvo didelio žmonių spaudimo; kely jos vyksta 5, tai vis prisižiūrės viena kita. Sunkiausia tai bus Maskvoj, kur reikia persėsti ir užkompostiruoti bilietą. Be to, Maskvoje dar reikia pervažiuoti iš vienos stoties i kita.

Mamutė per šinos metus smarkiai pasikeitė ir, kaip man rodosi, i blogesne puse. Labai nebeturi dantu. Iš viso Sobolinka paliko amžina pėdsaka ne tik gyvenime, bet ir pasaulėžiūroj. buity. Išgyveno tame miškų kampe 18 metu niekur neišeidama, kasdien prie sunkiausio darbo (miško kirtime, upės krantu valvme, prie žemės ūkio darbu). O, kiek pernešta per tuos metus "i cholodno i golodno"... Dabar rodosi su Sobolinka jau baigta. Liko ten tik viena Miliutė (ten mirusi dukrelė. Red.) amžinai..."

LIETUVIŠKIEJI ĮVAIRUMAI

AL. GIMANTAS

Spausdintos nesąmonės

San Diego, Calif., veikianti "Laisvų Lietuvių Etinė Draugija" ir vėl eilei asmenų paštu išsiuntinėjo 3 pusl. raštą ne raštą, atsišaukimą, gal laišką, užvardintą "Nepriklausomos Lietuvos fiasko", pilną įvairių nesąmonių, tiesiog nesveiko proto kliedėjimų įvairiais lietuviškaisiais reikalais. Stebėtinu ciniškumu tyčiojamasi iš Dievo, koliojamas Lietuvos nepriklausomas gyvenimas. Kliūva visoms be išimties partijoms, šaipomasi iš VLI Ko ir ALTo, negiriami ir bolševikai, dergiamas Vatikanas ir t.t. ir t.t. Žodžiu, tokia minčių ir žodžių makalynė, kad išties sunku ir susigaudyti, kas tokie ir ko siekia minėto rašto autoriai. Visą tekstą teko persiųsti pažįstamam psichiatrui gydytojui ir tenka palaukti eksperto nuomonės. Vienintele dorybe gali būti laikoma, kad bent ant voko pažymėtas siuntėjas — Julius Švitra, 1262 First Avenue. San Diego, Calif. Tuo pačiu Al. Gimantas čia viešai kreipiasi į tų raštų autorius, prašydamas jį būtinai išjungti iš laiškų gavėjų sąrašų.

Vatikanas ir Lietuva

Aną vakarą vartant keletos amerikiniu didmiesčių periodine spauda, "The Detroit News" dienraštv, pirmame puslapy teko užtikti to laikraščio nuolatinio užsienio politikos komentatoriaus Russel Barnes straipsnį, kalbantį apie pagrieztintą Vatikano laikyseną prieš komunizmą. Ir jei pirmoje rašinio dalyje kalbama apie šv. Tėvo Jono XXIII naująjį dekretą, aiškiai ir nedviprasmiškai nurodantį, kad katalikai negali balsuoti už partijas, kurios gali susijungti su komunistais ar bent jiems padėti. Tai liečia net ir tokias partijas, kurios principiniai nesipriešintų katalikų doktrinoms ar išvis lojaliai laikytusi krikščionybės atžvilgiu. Taigi, tuo pačiu aiškiai pasakoma, kad katalikams nepakeliui su įvairiomis politinėmis partijomis, kurios anksčiau ar vėliau gali jungtis i bendrąjį frontą kartu su komunistais. Gi antroje rašinio dalyje, daug vietos skirta Lietuvos ir, dalinai, Lenkijos, santykiams su Vatikanu, ypač, kiek tas išrvškėjo Vatikanui degradavus abiejų valstybių teisėtus pasiuntini ir ambasadorių. Tas ir davė pagrindo galvoti, kad naujoji Vatikano politika gali būti nuolaidesnė Kremliui. Bet, anot R. Barnes, dekretas dėl katalikų balsų, kaip tik labai vaizdžiai sako, kad Vatikano pozicija komunizmo atžvilgiu netik nesuminkštėjo, bet, priešingai, ji tampa dar kietesnė.

Kiek dar bus naujų stulpų?

A. Landsbergio "Penkių stulpų" kontraversija stebėtinai sujaudino šio kontinento lietuviškąją visuomenę. Daugelis stato klausimus: kas tai, bolševikinė propaganda ar nesuprastos autoriaus intencijos? vertingas dramos veikalas ar partizanu išjuokimas? kieno klaida? — ir pan. Po spektaklio Detroite, spaudoje pasirodė eilė atsiliepimų itaigojančių, jog drama yra visiškai netinkama lietuviškąjam teatrui ir, esa, niekinanti mūsų partizanus. Kaikurie laikraščiai ėjo dar toliau ir beveik visai aiškiai autorių apkaltino kultūrbolševizmo skleidimu lietuvių tarpe. Žinoma, toks kaltinimas yra labai sunkus ir gilus. Todėl reikėjo suprasti A. Landsbergio skubia reakcija ir pastangas (iaučiantis apšmeižtu) lyg ir žadėjusias kreiptis jurisdikcinių istaigu linkmėn. Čia galimas prisiminti nesenas atveiis čekų tarpe, gana panašus ir i mūsiškį. Tuo kart teismas priteisė nukentėjusiam iš čekų laikraščio kasos sumokėti $10.000. Visa laimė, kad ši karta lietuviškieii reikalai nepateko amerikinio teismo kompetencijon ir, aistroms aprimstant, tenka sveikinti kaikurių clevelandiečių pastangas suruošti viešą literatūrini teisma, kuriame visapusiškai būtų išnagrinėtas A. Landsbergio kūrinys "Penki stulpai turgaus aikštėje".

Kai visas ginčas buvo paslėkęs kulminacinį tašką, tikrai įdomu buvo stebėti visuomenės nuotaikas, gi reakcija išties buvo labai įvairi. Vieniems A. Landsbergis buvęs lietuviškuoju Pasternaku atvirkščiąja prasme, kitiems "bolševizmo pataikūnas" ir pan. Blogiausia buvo tai, kad nemaža dalis stovinčių už ar prieš, patys nėra skaitę ar matę minėtosios dramos ir vien tik kitų nuomonėmis besivadovavo. Kad visuomenės nuotaikos buvo augštai įelektrintos, rodo ir tai, jog, pvz., tokiame Niujorke (kaip teigė iš ten gauti laiškai) buvo gandų, kad Detroite po vaidinimo net kilo muštynės publikos tarpe. O dabar, iki literatūrinis teismas (jei toks tikrai įvyks) paskelbs savąjį sprendimą, tikėkimės, gal kiek atvės abiejų pusių nuotaikos ir bus išvengta bereikalingų šiurkštumų ir skubotumo, kuriais pasižymėjo kaikurių autorių nuomonės.

Kritiškas žvilgsnis i santykius

Išeivijos lietuvių spaudoje vėl plačiau prabilus apie santykius su kraštu, beveik pačiu laiku atėjo pirmasis šiu metų žurnalo "Darbas" numeris, skirtas nūdienės Lietuvos gyvenimui plačiau apžvelgti ir mūsu santykiui su Lietuva kritiškiai aptarti. Gali skaitytojas su kaikurių autorių išvedžiojimais sutikti ar ne, bet kiekvienam besidominčiam minėtais klausimais, būtinai praverstų susipažinti su tame žurnale išspausdinta medžiaga, pirmoje eilėje atkreipiant dėmesį i J. Kaminsko, A. Landsbergio, P. Lapės, J. Kreivėno J. Gimbuto straipsnius. Sekančiame "Darbo" numervie žadama pateikti tolimesne tasa straipsnių ir ištrauku bei pasisakymų šiuo taip aktualiu klausimu. "Aidai" kovo mėn. nr. išspausdino iš dalies tą klausima nagrinėjantį V. Trumpos straipsni.

Lietuviškoji pramoginė muzika

Nemaža buvo rašoma ir kalbama apie reikala turėti liet. pramoginės šokių muzikos, bet tiek maža iki šiol dar nuveikta toje srityje. Tad, tenka pasidžiaugti kiekviena nauja iniciatyva, kiek vienu nauju sumanymu ar įvykdytu užsimojimu šioje srityje. Tokiomis mintimis ir teko ant patefono skritulio uždėti neseniai gauta nauja liet. šokių plokštelę. Tai Romo Butrimo orkestro įgrojimas keturiu dalvkėliu: dviejų lietuvišku ir dviejų verstiniu. Įrašyta RCA Victor bendrovės, pratęstoje vagoje, 45 APM plokštelėje. Te muzikai įvertina jos kokybe, bet šiaip jau tektu pasidžiaugti lietuviškojo jaunimo susirūpinimu ir pastangomis pateikti mums modernaus orkestro išpildomu lengvu dalvkėliu. Juk iei Dolskis buvo geras ir malonus klausytis 1920 metais ar vėliau, iei Šabaniauskas buvo nepakeičiamas '30-taisiais ir iki karo pradžios, visi, turbūt sutiksime, kad jau pats laikas pagalvoti ir apie ka nors naujo ir daugiau tinkamo šios dienos ritmui šokiu srityje Plokštelių leidėjai, P. R. Jasiukoniai žada išleisti daugiau plokšteliu, žinoma, iei visuomenė jų pastangas sutiks palankiai ir su pritarimu.

Ta pat proga, negalima neįrdomis praeiti ir pro losangeliečio Alg. Gustaičio pastangomis pravesta lietuviška valsa per Lawrence Welk televizijos programa, šeštadieni, balandžio 11 d., girdima ir matoma per ABC TV tinkla JAV ir nemažoje Kanados dalvje. Muz. J. Bertulio harmonizuotas liet. valsas skambėjo nuotaikingai ir pagaunančiai. Pats orkestro dirigentas L. Welk su programos moteriškaia žvaigžde Alice šoko prieky orkestro. Tautiečiu padėkos laiškai televizijos stočiai ir pačiai programai tikrai prisidėtų ir atei tv ijems pateikti daugiau lietuviškosios muzikos kūrinių.

STALINAS NUŽUDĘS 100 VADŲ

Jugoslavijos diktatorius Tito, jau kuris laikas besikertąs su Kremliumi, paskutinėj savo kalboj kompartijos keturiasdešimtmečio proga pareiškė, kad Stalinas nužudęs virš 100 jugoslavų komunistų vadų. Jie gyvenę S. Sajungoj dvieju karu laikotarpv, kai komunistu partija Jugoslavijoj buvusi uždrausta. Tada Sov. Sajungoj vykę partijos valymai, likvidavę daugybę komunistų veikėjų!. Jie sunaikinę revoliucinio tipo komunistus ir išugde "be nugarkiaulio" marijonetes. Kiek veikėjų sunaikino Tito, turbūt pasakys Kremliaus valdovai.

Watson's
CRISS X CROSS (Patented 1945)
Prancūziškos kelnaitės
555
Specialus kirpimas su švelniais apsiuvimais — patogus elastinis juosmuo, patentuota pati užsidaranti "Criss X Cross" anga suteikia patogią aptemptą išvaizdą. Pagamintos iš puikios kokybės šukuotos medvilnės. Lengvai skalbiasi — nereikia lyginti. Ilgai nešiojasi. Tinka prie Jerseys.

● W2-8

Lietuviška vasarvietė
Gražiame LAKE SIMCOE ežero krante puiki vieta vasarojimui, savaitgaliams, išvykoms, visokiems parengimams, gegužinėms-piknikams, ištaigingai įrengta
CLARLYN LODGE 405 LAKE SHORE RD., KESWICK, ONT. Telefonas: ROCHES POINT 430 W.
Tik 40 mylių nuo Toronto, 1½ mylios į šiaurę nuo Keswick.
Kviečiame atsilankyti ir įsitikinti. Kabinos ir kambariai išnuomojami parai ar savaitėms. Veikia restoranas, snack baras, didelė salė parengimams su likerių teise. Puiki vieta maudymuisi, žuvavimui ir t.t.
Savininkai JONAS BARONAITIS ir CO.

Vaistai Lietuvon!
IŠGELBĖKITE GYVYBES, PASIŲSKITE SAVO GIMINĖMS IR DRAUGAMS VAISTŲ
Rašykite, telefonuokite ar atvykite pas mus. Viršus informacijos veltui.
WALTMAN'S Patikima Vaistinė
1147 DUNDAS ST. W., Ossington kampas (prieš Lietuvių Namus)
TELEFONAS LE. 6-2139

Gegužės 18 d., PIRMADIENĮ – "Victoria Day" proga ruošiamas

didelis šokių vakaras

"BRANNT INN", BURLINGTON, Ont., patalpose.

Veiks įvairus bufetas, turtinga loterija, šokiams linksma Benni Ferri muzika ir kitos staigmenos Pradžia 7.30 v. v.

Maloniai kviečiame visus Hamiltono, Toronto ir kitų vietovių lietuvius gausiai atsilankyti.

TF At-bės Hamiltono skyr. valdyba.

Pavergtoje tėvynėje

(E) **Klaipėdos dramos artistų grupė** kovo 19 d. iš Klaipėdos uosto išvyko su plaukiojančia baze į Šiaurės Atlantą, kur suruoš vaidinimus silkes gaudantiems Klaipėdos, Karaliaučiaus ir Murmansko žvejams. Dramos artistai jūroje išbus apie mėnesį.

Viduržiemio švente buvo šiemet pavadintos Užgavėnės bei jų meto lietuvių liaudies rengiami karnavalai – Kanapinio ir Lašininio pasirodymai.

Vilniaus universiteto istorijos filologijos fakultete kovo 24 d. disertaciją filologijos mokslų kandidato laipsniui įgyti gynė Vincas Laurynaitis, tema: "Dionizas Poška". Tą pačią dieną Ekonomikos ir teisės fakultete gynė disertaciją Alfonsas Skupeika, ekonomikos mokslų kandidato laipsniui įgyti, tema: "Lietuvos TSR linų ūkio prekingumo didinimas pirminio linų apdirbimo gerinimo pagrindu".

Petrui Cvirkai, jo gimimo 50 metų sukakties proga, Vilniuje, Komjaunimo ir Cvirkos gatvių kampe, pastatytas paminklas. Cvirka, užsimetęs ant pečių apsiaustą stovi ant granito pedestalo.

Kauno ąžuolyne numatoma pastatyti paminklą—Eriko Varno skulptūrą Adomas Mickevičius Lietuvoje".

(E) **Naujoji J. Grušo pjesė "Vedybų sukaktis"** pastatyta Kauno Muzikiniame dramos teatre. Kritikas J. Kadžiulis savo recenzijai "Tiesoje" davė antraštę "Spektaklis, demaskuojąs praeities liekanas", tačiau iš turinio atpasakojimo matyti, kad veikalui siužetą davė "tarybinių" metų įvykiai Kaune (statybose suktybės sovietiniame statybos tres te). Kritiko nuomone, veikalas turįs didelę aukléjančią reikšmę.

(E) **Paroda apie lietuvių dalyvavimą Ispanijos pilietiniame kare** esanti įruošta Kauno valstybiniame muziejuje, atskirame skyriuje. Tarp kitko, rodomas Ispanijos žemėlapis, kuriame atžymėtos vietos, kur buvo lietuviai savanoriai. Išstatytos Jasučio, Bulotos, Lapšio, Preikšo ir kitų pilietinio karo dalyvių foto nuotraukos. Iš Lkp ck atsišaukimo 1937 m. sužinoma, kad Ispanijos kairiesiems remti tuomet Lietuvoje buvę surinkta 11.000 litų. Rodoma taip pat tarp tautinių brigadų uniforminė baneté, priklausiusi Dobrovolskio brigados seržantui Slažiui ir kiti daiktai, priklausę lietuviams, to pilietinio karo dalyviams.

Apie buv. ministerį pirmininką A. Merkį (kurio likimas dar ir šiandien nėra paaiškėjęs), Vilniaus "Švyturio" žurnalo 4-me numeryje rašoma: "Antanas Merkys, dvarininkas ir stambus fašistinis šulas, vienas juodžiausių reakcionierių, organizavęs pasikėsinimą prieš V. Kapsuką ir Z. Angarietį, provokacinių gabumų dėka sugebėjęs karjeros laiptais įkopti į ministerio pirmininko kėdę". Tai, rodos, pirmas kartas, kad Merkiui prikišamas pasikėsinimų organizavimas.

(E) **Atstato Laukgalių - Klaipėdos geležinkelį?** Vilniaus radijas kovo 18 d. ryšium su naujai statomu netoli Gargždų stambiu silikatinių plytų fabriku pranešė, kad "baigiama nutiesti geležinkelio šaka apie 14 km. ilgio, kuri sujungs tą plytų kombinatą su respublikos geležinkelio tinklu". Čia kalba tikriausiai eina apie siaurojo geležinkelio ruožą Laukgaliai-Klaipėda, kuris veikė jau Lietuvos nepriklausomybės laikais ir dar anksčiau. Sovietams kraštą okupavus, bėgiai buvo nuimti, kaip pasakoja seniau atvykę į Vakarus asmens. Dabar, matomai, tą liniją vėl atstato (iki Klaipėdos kaip tik yra apie 14 km). Statomas netoli Gargždų-Laukgalių plytų fabrikas per metus galėsiąs iš pradžių pagaminti apie 40 milijonų plytų, o vėliau 60 milijonų.

(E) **Donelaičio "Metus"** maskvietis rašytojas poetas Dovydas Brockis vertęs net 12 metų. Šiomis dienomis jam suėjo 60 metų.

(E) **Naujas Kauno uostas** šiemet pradedamas statyti ties Aleksotu. Taip pat ir ant Kauno jūros kranto šiemet pradedama statyti nauja prieplauka.

(E) **Maskva pareikalavo Griciaus filmą pertaisyti.** Filmas "Kalakutai", pagamintas pagal A. Griciaus scenarijų, buvo rodomas Maskvoje, parinktiems pareigūnams, kurie pareikalavo filmą kaikuriose dalyse pertaisyti. Tik po to leido jį dubliuoti į rusų kalbą ir rodyti Sovietų Sąjungos kinuose. Lietuviško filmo "Žydrieji horizontai" kopijos išsiųstos į Kiniją, Vengriją, Čekoslovakiją, Lenkiją, Rumuniją ir Albaniją.

—

Estijoje rusai rado urano. Estų spaudos žiniomis, pavergtosios Estijos šiaurės-rytų dalyje prie Sillamäe vietovės, sovietai surado radioaktyvaus torio. Šių medžiagų buvimas buvo žinomas jau nepriklausomybės metu, ieškant naujų skalūno sluogsnių. Šiuo metu Sillamäe turi 20.000 gyventojų, iš kurių tik 2.000 estų.

A. LIUDŽIUS, B.L.
VIEŠASIS NOTARAS
(Notary Public)
Advokatas iš Lietuvos.

Visi notariniai reikalai ir teisiniai patarnavimai, morgičiai.

20 KING ST. E., HAMILTON
Telefonai:
Įstaigos JA. 7-5575
Namų FU. 3-8928

Taupyk ir skolinkis bankelyje "Talka"

Išduodamos paskolos iki $3.000, morgičių paskolos iš 7% iki 50% turto vertės. Indėliai, paskolos ir nario gyvybė apdrausta.

DARBO DIENOS: antradieniais ir penktadieniais 6 - 8 val. vakaro, Minden Building, 20 King St. E., notaro A. Liudžiaus įstaigoje II augšte, tel. JA. 7-5575. Sekmadieniais 12-2 val. p.p., parapijos bibliotekoje, 58 Dundurn St. N.

Susirašinėjimo adresas: 15 Homewood Ave., Hamilton, Ont.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ, LATVIJĄ ir kt. Rusijos kraštus siųskite savo giminėms ir artimiesiems siuntinius per

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ont.
Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus nuo 4-19 sv. Muito mokestis yra Ukrainskos Knyhos nustatytas.

Mūsų krautuvėje Jūs rasite: avalynės, skaručių, odinių švarkų, skutimo, kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiumams ir paltams medžiagų. Taip pat siunčiame maistą, vaistus ir kt. iš Europos. **Siuvama mašina su muitu ir siuntimo išlaidomis $175.00.**

Mes Jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai. **Darbo val. 10 ryto - 7 val. vakaro, išskyrus pirmadienius.**

HAMILTON, Ont.

PAVASARIO BALIUS, ruošiamas gegužės 16 d. Hamiltono at-kų, jau visai nebetoli. Kiekvienas atvykęs į šį balių ras daug staigmenų. Todėl rengėjai kviečia skaitlingai šiame baliuje dalyvauti. Visus baliaus dalyvius linksmai nuteiks savo dainomis Toronto Vyrų Kvartetas ir sol. V. Verikaitis. Graži ir erdvi Knights of Columbus salė — 222 Quenston Rd., puiki muzika—Bennie Ferrie orkestras. Įvairi loterija bei savas bufetas su visų rūšių gėrimais. Graižausios trys suknelės bus premijuojamos vertingomis dovanomis. Tie visi dalykai duos šiam baliui visą pagrindą, kur svečiai galės linksmai su savo draugais bei bičiuliais praleisti vakarą pavasariškoje nuotaikoje. Kiek teko girdėti, daug svečių žada atvykti iš Toronto, JAV-bių ir iš kitų mažesnių kolonijų. Tad, mielas tautieti, nepamiršk šio baliaus. Juk savo atsilankymu paremsime mūsų kolonijos lietuviškąjį jaunimą, nes šis pelnas skiriamas jaunimo reikalams: stovykloms ir iškyloms. **J. P.**

Skautų ruoštas bal. 26 d. šv. Jurgio minėjimas praėjo su įspūdingu pasisekimu. Pamaldas atlaikė kun. dr. J. Tadarauskas. Jose organizuotai dalyvavo skautiškas Toronto ir Hamiltono jaunimas. Iškilmingą sueigą pravedė St. Virbickas. Jos metu dalis skautų buvo pakelti į augštesnius patyrimo laipsnius. Jaunimą sveikino vyr. sktn. Stp. Kairys, Juškevičienė, abu iš Toronto, kun. dr. J.Tadarauskas, B-nės pirm. J. Varanavičius, Rėmėjų v-bos vardu St. Bakšys ir ateitininkų vardu J. Pleinys. Buvo įteiktos konkurso laimėtojams premijos.

Skautų rankdarbių parodėlė visus stebino eksponatų gausumu ir jaunųjų sugebėjimais. Jai įvertinti komisija iš pirm. P. Balso iš Niagara Falls, ir narių G. Breichmanienės, Ig. Varno ir St. Bakšio I pr. $5 paskyrė Žalčių skilčiai, kurių skiltininku yra A. Stosius; II pr. $ 4 laimėjo Vanagų skiltis su jų vadovu G. Breichmanu ir III pr. teko Lakštingalų skilčiai.

Po sueigos prasidėjo jaunimo šokiai, užsitęsę iki 9 v.v. Šventėje dalyvavo apie 120 organizuoto jaunimo ir nemaža svečių.

Didžiausią padėką tėvų ir liet. visuomenės vardu siunčiame skautų vadams — p. Bagdonienei ir J. Trečiokui už taip puikų šios šventės surengimą.

Dėmesio taupytojams! LN valdyba savo bal. 28 d. posėdyje padarė labai svarbų nutarimą. Pagal LN čarterį jie gali parduoti iki $50.000 vadinamų paskolos šėrų iš 5%. Iki šio v-bos nutarimo minėtų šėrų savininkas negalėjo atgauti pinigų, kada nori, bet tiktai tada, kai LN v-ba sutinka. Dabar gi v-ba, norėdama pritraukti daugiau lietuviško kapitalo, užprotokolavo vienbalsiai tokį potvarkį: "LN paskolos šėrai turi būti LN v-bos išpirkti ne vėliau vieno mėnesio nuo jų savininko raštiško pareiškimo v-bai juos parduoti gavimo dienos".

LN kviečia visus lietuvius taupytojus pasinaudoti augštomis palūkanomis ir savo santaupas laikyti LN paskolos šėruose. Už juos garantuojama LN turtu. Dėl smulkesnių informacijų prašome kreiptis į St. Bakšį ar G. Skaistį arba į betkurį LN v-bos narį.

Ateinantį sekmadienį 4 val. p. p. visi renkamės į gražų Motinos dienos minėjimą savuose L. Namuose. Visi dalyvaukime kuo skaitlingiausiai ir būtinai atsiveskime vaikus ir jaunimą. Bus proga pažiūrėti kaip puikiai atrodo LN pavasarį gražiojo Gage parko fone. Gi svarbiausia, visi pagerbsime savo mamytes, kurios taip labai mus vaikus myli.

Povilas Antanaitis, žinomas namų pardavėjas Kronas - Valevičius įstaigoje, jau 3 metus iš eilės yra pirmųjų energingiausių šios srities specialistų gretose. Iš 600 Hamiltone dirbančių šį darbą žmonių P. Antanaitis nėra dar iškritęs nė karto iš pirmojo geriausių pardavėjų dešimtuko.

Kaip ankstyvesniais metais, taip ir šiemet jis savo įstaigos metiniame baliuje buvo apdovanotas taip vadinama $200 "kelionės į Floridą" premiją.

Vytautas Miškinis, nuoširdus tautietis ir LN narys, turėjo sunkią nugarkaulio operaciją ir gydosi šv. Juozapo ligoninėje, kur jam dar teks išbūti porą ar daugiau mėnesių.

Linkime mielajam Vytautui greitos sveikatos.

LN Delta kine šią savaitę, jau antrą iš eilės, eina garsusis ir geriausias metų filmas "Gigi". Pasinaudokime proga jį pamatyti. Per pirmas 3 jo ėjimo dienas Delta turėjo apie 1.200 lankytojų ir LN gavo apie $400 pelno.

LN kapitalas didėja šuoliais. Labai dėkojame Alfonsui ir Marytei Sakavičiams iš Buffalo, N. Y., kurie investavo iš 5% į LN paskolos šėrus $1.000.

Naujais nariais įstojo Vytautas Beniušis 12 m. ir Margarita Klevaitė 8 m. Nuoširdi padėka jų tėveliams, įnešusiems už juos po $100. **Sk. St.**

PATIKSLINIMAS

"TŽ" Nr. 16 Hamiltono žinių skyriuje korespondentas K. B., aprašydamas apie VI-tosios Kanados Lietuvių Dienos reikalus, ivelia "Delta" kiną, operuojamą LN Hamiltone, pareikšdamas, jog Lietuvių Dienos Org. K-tas Hamiltone esąs priešingas, kad "Delta" kine būtų rodomas filmas su aktore Rūta Kilmonyte ir kad ji gali būti pakviesta atsilankyti kine.

Jeigu LD Org. K-tas ištikrųjų yra tam priešingas, kaip K. B. rašo, tai arba K-tas yra klaidingai informuotas, arba peržengia savo veikimo ribas. Kiek man žinoma, kino reikalai yra tvarkomi kino vedėjo nustatytuose LN v-bos rėmuose ir filmai, bei kitos programos užsakomos taip, kaip atrodo geriau ir praktiškiau pačiam kinui; todėl kokie tie filmai būtų užsakyti ir ar Rūta Kilmonytė ar Ave Gardner ar Elvis Presley pasirodytų scenoje, tai čia jau tikrai ne LD Org. K-to reikalas, nes tikriausiai "Delta" kine tuo metu nei vieno lietuvio nebus, kadangi visi vyks į LD parengimą. Kas liečia kanadietišką publiką, tai yra grynai kino administracinis reikalas.

Toliau K. B. siūlo išeitį, jog "Delta" apmokėtų pusę aktorės atkvietimo išlaidų. Mano nuomone, daug logiškiau būtų prašyti "Palace" kino Hamiltone padengti tas išlaidas, kadangi LD Org. K-tas nori šį kiną išnuomoti koncertui ir apmokėti $400 ar daugiau. Į Hamiltoną atvyksta ir išvyksta daugiau lietuvių menininkų, bet nei vienam "Delta" kol kas neapmokėjo atkvietimo išlaidų, todėl ir šį kartą nemanau kad būtų tikslu prašyti padengti Rūtos Kilmonytės atvykimo išlaidas.

Kas liečia pačią p-lę Kilmonytę, tai nejaugi kino administracija gali jai uždrausti užsukti į Lietuvių Namus Hamiltone ir kartu į "Delta" kiną ir susipažinti su jos darbdavių augštesniais valdininkais, kurie tuo metu atsitiktinai būtų užklydę kino patalpose.

Su pagarba

J. O. Skaistys
"Delta" kino vedėjas.

HLN VIENŲ METŲ APYBRAIŽA

LN v-bos posėdis

bal. 28 d. buvo paskutinis pirmaisiais H. Liet. Namų operavimo metais. Kaip žinome, prieš metus, gegužės 1 d. Hamiltono ir apyl. lietuviai įsigijo šią gražią nuosavybę, kuri jau pirmaisiais metais parodė, kad šių namų užpirkimas pateisino mūsų viltis.

Posėdį atidarė St. Bakšys, padarydamas biudžetinių LN metų baigimo proga, trumpą pranešimą, kuris yra įdomus ir mums visiems:

"Už poros dienų baigiame pirmuosius LN įsigijimo metus. Energingos v-bos dėka šie metai praėjo geriausiu pasisekimu. Nežiūrint didelių ekstra išlaidų, apie $7.000, kurių pirmieji LN eksploatavimo metai pareikalavo, šiuos metus baigiame su vidutinišku pelnu.

Paskola iš Montrealio banko $15.000, bal. 23 d. baigta išmokėti. Nuoširdžiausia šia proga padėka visiems naujiems LN nariams ir papildomai įnešusiems, kurie savo skaitlingu stojimu į LN, suteikė galimybę taip greitai šią paskolą grąžinti. Didžiausia padėka Alf. Patamsiui, J. G. Skaisčiui, Alb. Jankūnui, J. Bajoraičiui ir St. Bakšiui, garantavusiems bankui savo asmenišku nekiln. turtu ir suteikusiems galimybę šią LN paskolą gauti lengviausiomis sąlygomis. Taip pat gili padėka F. Krivinskui, kuris prieš metus irgi sutiko savo turtu paskolą garantuoti, bet bankui pasitenkinus 5-kių asmenų parašais, F. Krivinsko geros valios LN atžvilgiu v-bai nereikėjo panaudoti.

LN skolos

Pirmiems metams baigiantis, LN dar turi $102.000 skolos, kuri yra pirmųjų morgičių pavidale. Jie yra iš 6% atviri, atmokami po $1.000, kas trys mėnesiai plius nuošimčiai, ir jų terminas dar 9 metai. Iš bendros LN pirkimo metu kainos $173.000, jau atmokėta $71.000. Mano asmeniškas noras ir didžiausias visiems LN nariams ir v-bai prašymas bei linkėjimas — likviduokime šią skolą per ateinančius 3-jis metus.

Mokesčiai miestui

1959 m. už LN gautas įvertinimas $95.460 ir bendra už visą nuosavybę šiems metams mokesčių miestui suma yra $5.415.50. Už vandenį mokama atskirai, pagal skaitliuko parodymą. Praėjusiais biudžetiniais metais už jį sumokėta apie $400. Kaip žinome, praėjusį rudenį su advokato pagalba buvo daromos pastangos mokesčius miestui sumažinti. Tas pavyko. Sumažinta $639,96, bet kadangi šįmet visiems taksai didesni, tad ir LN jie pakelti $202,27. Bendrai paėmus, šįmet LN mokesčiai mažesni $437,59. 1958 m. buvo $5.853,09, 1959 m. $5.415,50.

LN apytikrės pajamos

Šiuo metu kas mėnesį LN duoda už butus $1.300, krautuvės $485 ir kinas apie $900. Viso $2.685. Prieš metus LN perkant, jos buvo tokios: už butus $1.227,50, krautuves $462,50 ir kiną $650. Viso $2.340. Matome, kad dabar LN duoda kas mėnesį $345 daugiau, nors dvi krautuvės šiuo metu yra neišnuomotos (buvusi maisto krautuvė ir pusrūsis, kuriame dabar savo kambarius veltui turi liet. org.).

Kinas

Kino pelnas priklauso nuo jo vedėjo sugebėjimo parinkti ir gauti gerus filmus. Gražūs, nors ir senesni filmai turi žymiai didesnį pasisekimą už vidutinius naujuosius.

Nauji LN nariai

Po LN užpirkimo iki bal. 29 d. turime gavę 97 naujus narius ir 19 papildomai įnešusių, viso $15.025 ir paskolos šėrų pirko 2 asmenys už $1.500. Iš viso šėrų kapitalo gauta $16.525.

Perspektyvos ateičiai

Liet. Namų didėjimas priklausys nuo jų v-bos ir narių energijos ir pasišventimo. Linkiu tad, kad antrieji LN gyvavimo metai mums visiems duotų dar daugiau jėgų ir noro dirbti šiam dideliam lietuvybės išlaikymo pagrindui — Lietuvių Namams. Dėkoju visiems Tamstoms ir visiems LN nariams už taip gražų bendradarbiavimą ir įdėtą darbą praėjusiais metais. Tad visi, ir nariai, ir v-ba su nuoširdžiu veržlumu ir sąžiningu darbu, Dievui padedant, energingai siekime mūsų galutinio tikslo — visiško LN atbaigimo, kad jie patenkintų visus mūsų tautinius reikalavimus". **St. Sk.**

—

Otava. – Kanados valdžia subsidijas anglies eksportui į Japoniją padidino 50% — už kiekvieną eksportuotą toną primokės $4.50, tačiau tam neišleis daugiau kaip $675.000.

A. GARKŪNAS

RADIO - T.V. Technikas, Hamiltone

Skambinti vakarais JA. 8-2682

Lietuviai pasaulyje

JA VALSTYBĖS

Baisiojo birželio sukakčiai artėjant BALFo pirmininkas kreipėsi per spaudą į BALFo visus skyrius ir visas patriotines organizacijas, kviesdamas visiems susijungus ruošti bendrus minėjimus ir rinkti aukas BALFo reikalams.

Maspetho liet. parapijos 50 m. sukaktis paminėta balandžio 19 d., kartu paminint prel. J. Balkūno klebonavimo ir kun. Pijaus Lekešio vikaravimo 25 metų sukaktis. Iškilmėse dalyvavo ir Brooklyno vysk. B. J. McEntegart, 12 prelatų ir 60 kunigų.

P. Liet. Inžinierių ir Archit. Sąj. valdyba baigia savo kadenciją, todėl ruošiamasi naujiems rinkimams. Dabartinę PLIAS valdybą sudaro pirm. prof. J. Šimoliūnas ir nariai: prof. St. Dirmantas, prof. Stp. Kolupaila, inž. A. Didžiulis ir inž. J. Jurkūnas.

JAV LB šaukia apygardų ir apylinkių atstovų suvažiavimą rugsėjo 5-6 d.d. Detroite.

Kun. Benedikto Suginto 40 m. kunigystės minėjimas ruošiamas gegužės 10 d. Čikagoje Jaunimo Centre—5620 S. Claremont Ave.

Muz. Bronius Jonušas sutiko iš Čikagos keltis į Omahą ir vadovauti Bendruomenės chorui, kuris mirus A. Leškiui buvo likęs be dirigento.

LAS Čikagos skyriaus valdyba, kaip praneša Laisvoji Lietuva, savo atstovus prie L. Nepriklausomybės Talkos Čikagos padalinio nuo balandžio 24 d. atšaukusi. Priežastys nenurodomos.

VOKIETIJA

Wehnenas. Sausio 31 d. įvyko lietuvių metinis susirinkimas. Kadangi šie metai numatomi jau paskutiniai šioje stovykloje, nes ji likviduojasi, ikšiolinė valdyba paprašyta eiti pareigas iki stovyklos galutinio likvidavimo. Valdybon dabar įeina: V. Martinaitis, O. Lungas, L. Lankutis, J. Sėdaitis ir Fr. Šlenteris. Naujoje vietoje, tikimasi tai bus Zwischenahn, tikimasi šių metų bėgyje sudaryti naują apylinkę. Išrinkta revizijos komisija, kuri patikrins piniginę apyvartą ir likvidacinius darbus.

Gautingo sanatorijoje dar tebeguli 13 lietuvių ligonių. Vasario 19 d. įvyko susirinkimas ir buvo dėl narių sumažėjimo pereita iš apylinkės į seniūniją. Seniūnu išrinktas A. Kajutis, pavaduotoju — A. Šuopys.

(E) **"Kovos grupė prieš nežmoniškumą"** likviduojasi. Apie 10 metų Berlyne veikusi antisovietinė ir antikomunistinė organizacija "Kampfgruppe gegen Unmenschlichkeit", kaip pranešė Vak. Vokietijos spauda kovo 12 d., pati likviduojasi. Toji organizacija savo gyvavimo pradžioje buvo įsteigta padėti nukentėjusiems nuo komunistinio - sovietinio režimo. Komunistiniam sovietinės zonos režimui organizacijos veikla buvo itin nepageidaujama rakštis. Pastarais keliais metais ir Vak. Vokietijos kaikuriuose laikraščiuose buvo daromi jai priekaištai, kad ji savo veiklą išplėtusi į aktyvią rezistenciją sovietinėje zonoje ir pastačiusi į pavojų kaikuriuos savo bendradarbius.

PATS LAIKAS
(Atkelta iš 2 psl.)

Jeigu taupytojas turi 6.000 dolerių, tai patartina atidaryti ne vieną taupymo sąskaitą, bet tris. Ir štai kodėl: laikant pinigus vienoje sąskaitoje už gautas palūkanas reikės valdžiai mokėti mokesčius, nes tos palūkanos viršys $100; ir tuos mokesčius sumokėjus vistiek yra verčiau pinigus laikyti bankelyje (žiūr. D. Jurkaus minėtą paaiškinimą) ir "Talka" už vieną sąskaitą galės išrašyti tik vieną gyvybės draudimo polisą $2.000 sumai. Geriau atidengti tris sąskaitas: savo, žmonos ir vaiko vardu, kiekvienam po $2.000. Tada kiekviena sąskaita duos palūkanų neviršijančių $100 ir mokesčių nereikės mokėti, o be to, "Talka" kiekvienam sąskaitos savininkui išrašys gyvybės draudimo polisą $2.000 sumai ir tuo būdu visų šeimos narių gyvybė bus apdrausta, ir visi atskirai gaus nustatytus procentus nemokant už tai jokių nuošimčių.

Yra dar visa eilė specifinių klausimų, kuriuos būtų galima dėstyti. Bet spaudoje tai atlikti neįmanoma. Už tai "Talka" yra pasiryžusi su malonumu kiekvienam tautiečiui atskirai duoti žodžiu ar raštu paaiškinimus į visus jam rūpimus klausimus, jei jis tik kreipsis. Prašoma nesivaržyti ir kreiptis į "Talką" dėl įvairių klausimų paaiškinimų, kurie Tamstoms neaiškūs finansiniuose reikaluose. Jau penkti metai kai veikia "Talka" ir per tą laiką įrodė savo pajėgumą ir nuoširdų norą pagelbėti tautiečiams. Todėl, ir tautiečiai raginami laikyti savo sutaupas "Talkoje", tuo ateinant į pagalbą kitiems tautiečiams, o kartu ir sau pačiam — gaunant didžiausius procentus, kurie mokami už indėlius betkurio kito Kanados banko. "Talkos" adresą ir darbo laiką jūs rasite šio laikraščio Hamiltono kronikos puslapyje.

Hamiltono Lietuvių Kredito Draugija "Talka".

EDMONTON Alta.

Sol. J. Liustikaitė Edmontone

Balandžio 18 d. naujai išdažytoje ir papuoštoje Lietuvių Namų salėje įvyko pirmas didesnio masto koncertas. Turint galvoje, kad Edmontonas yra apie 2.000 mylių nuo Toronto ir nedidelė lietuvių kolonija, rengėjai su pasiryžimu, bet baime širdyse, laukė koncerto dienos — šeštadienio.

Šilta saulėtos Albertos diena išblaškė abejones. Prisirinko pilnutėlė salė – atvyko ne tik edmontoniečiai, bet ir iš tolimų apylinkių. Pritrūko Lietuvių Namuose kėdžių ir teko jas iš H. Jogaudo kavinės paskubomis gabentis.

Solistė J. Liustikaitė pirmoje koncerto dalyje padainavo harmonizuotas liaudies dainas. Gražus malonus lyrinis sopranas, girdėti žodžiai ir suprantamos melodijos labai mielai nuteikė klausytojus ir tuos, kurie yra turėję progos girdėti pasaulines garsenybes, ir tuos, kurie girdi menininkę dainuojant pirmą kartą gyvenime. Susirinkusieji negailėjo plojimų ir salėje jautėsi vieninga, pakili nuotaika.

Antroje dalyje dainininkė pasirinko arijas iš operų. Švelniai skambėjo Grigo Solvegos daina, ilgėsį ir skausmą kėlė Puccini "Madame Butterfly", balso valdymo reikalavo "Varpo garsas" iš "La Wally".

— Na, pažiūrėsime, kaip atliks sunkią ariją "O gimtas krašte" iš "Aidos", — sako man dailininkas A. Šepetys.

Lietuvių Namų salė nedidelė, pilnutėlė žmonių ir gerokai šilta, bet viskas skamba puikiai—tiek stiprus ir dramatiškas forte, tiek jautrus pianissimo, tiek aiškus žodžių ištarimas. Solistei akompanavo edmontoniečiams gerai pažįstamas kun. B. Jurkšas. Publikai gausiai plojant solistė padainavo dar dvi dainas. Viena iš jų — "Mano sieloj šiandien šventė", pilnai atitiko susirinkusiųjų nuotaiką ir visi linksmai nugūžėjo į rūsį pasirūkyti, išgerti alučio ir balsus išmėginti.

Sekmadienį įvyko iškilmingos pamaldos — tikri lietuviški atlaidai. Šv. Mišias laikė svečias kun. Mažrimas. Pamokslą sakė ir vargonavo kun. B. Jurkšas. Laike šv. Mišių giedojo sol. J. Liustikaitė ir kun. B. Jurkšas. Senesni žmonės, kurie koncerte negalėjo dalyvauti turėjo "progos pasiklausyti". Tiek žmonių nebuvo nė per Velykas, nė per rekolekcijas, džiaugėsi patenkintas mūsų klebonas kun. J. Grigaitis ir pakvietė visus svečius bei parapijiečius bendrų pietų.

Pirmadienį mūsų svečiai aplankė Edmontono naują Jubilėjinę auditoriją, kurios pastatymas kainavo apie 4 mil. dol. Sol. J. Liustikaitė net pamėgino padainuoti vieną dainelę didžiulėje auditorijoje. Skambėjo tikrai gražiai, tik gaila, kad be keletos tarnautojų ir auditorijos direktoriaus salėje klausytojų nebuvo. Mes prašome Dievo ir turime vilties, kad galėtume savo menininkę lietuvaitę pilnai auditorijai parodyti.

Linkime sol. J. Liustikaitei ir kun. B. Jurkšui laimingos kelionės ir dėkojame, kad nepamirko Edmontono.

Koncertą organizavo KLB Edmontono apylinkės valdyba, padedant kun. J. Grigaičiui. LN direktoriams ir kitiems edmontoniečiams. **F. K.**

KURO ALYVA - ANGLYS

Paskambinkite mums dėl:
KURO ALYVOS **MĖLYNŲ ANGLIŲ**
ALYVOS "BURNERIŲ" **APŠILDYMO KROSNIŲ**
24 valandų alyvos krosnių aptarnavimas savo klijentams.

THE ELIAS ROGERS COMPANY LIMITED

2221 YONGE STREET, TORONTO, ONTARIO. HUdson 1-2221
Patikimas šildymo patarnavimas per 90 metų.

MORALINIS ANTAUSIS

J. M. ŠIUGŽDA

Ne visada faktiškas laimėjimas laimėjimu pasilieka. Tai dar kartą pasikartoja santyky bolševikinės Kinijos su Tibetu. Bolševikiški kinai tibetiečius paskandins kraujo jūroj — tai abejonių nekelia — įves savo įprastą diktatūrą ir terorą. Ir tai bus jų laimėjimas. Bet laimėjimas tariamas.

Jau šiandien yra aišku, kad mažasis Tibetas raudoniesiems kinams ir bendrai bolševikams visame pasaulyje bus tam tikra riba. Riba kilimo ir nuopolio. Riba žengimo pirmyn ir traukimosi atgal. Tibetas savo geografine padėtimi kalnų atžvilgiu yra pati augščiausioji pasaulyje vieta. Jie gyvena lyg žemės pastogėje. Ir štai toji tautelė, kuri gyvena viršukalny, bus simbolis bolševikų nepasisekimų tikroji pradžia. Ir tai nėra joks pranašavimas. Tai yra faktas, kuris vyksta mūsų akyse.

Bolševikų didžiausias priešas buvo krikščionybė ir ypač Katalikų Bažnyčia, kuri užėmė bekompromisinę poziciją visų bolševikų atžvilgiu — net ligi ekskomunikos. Toliau eiti jau nėra kur. Ją sekė demokratinės laisvosios tautos. Kad ir su nedideliais norais, vis flirtuodamos, vis mėgindamos ir tikėdamos susilaukti iš bolševikų pasikeitimų, susipratimo, daromų nuolaidų įvertinimo. Šios tautos daugiau ar mažiau buvo krikščioniškos, bent iš popierių. Bet kartu jos buvo ir kolonijalinės tautos ir kapitalistinės, ir imperialistinės su didele ipoteka iš praeities. Azijos tautoms, o kartu ir Afrikos, tik neseniai išsilaisvinusioms iš priklausomybės krikščioniškų tautų, sunku buvo apsispręsti ir užimti aiškias pozicijas tarp demokratinio pasaulio ir bolševistinio. Susidarė taip vadinamasis ištisas neutralusis blokas, kuris norėjo sugyventi ir su Vakarų pasauliu, siekdamas iš jo kuo daugiau išgauti naudos, bet kartu norėjo rasti bendradarbiavimą ir su visais raudonaisiais.

Šį neutralųjį bloką nelabai veikė Vakarų propaganda. Neveikė krikščionių religiniai motyvai. Neveikė ūkiški reikalai, kurie ir pas juos pačius buvo apverktinoj padėty. Jų negąsdino bolševikiški nedatekliai, kurie kartais buvo pas juos pačius dar didesni. Neveikė ir demokratizmo principų paneigimas pas bolševikus, nes ir patys dar nebuvo ir nėra kaip reikiant jais persiėmę. Neveikė ir tautiniai - nacionaliniai interesai, nes bolševikai mokėjo gerai maskuotis ir kiekvienas jų užkariavimas ėjo falsifikuota pavergiamos tautos valia.

Ir tik tibetiečių sukilimas ir Dalai Lamos sekmingas pabėgimas atidaro akis visai Azijai. Čia susipina stipriai ir nacionaliniai, ir kartu religiniai interesai. Ir ne kažkokios tolimos ir nepažįstamos tautos ir nesuprantamos religijos, bet štai savos, artimos ir pažįstamos. Dievas-karalius pats traukiasi nuo raudono šėtono. Pasitraukė dideliais vargais, nes bėgo per neišlipamus kalnynus, per aklus miškus, be kelių ir takų. Tik savi ištikimi žmonės saugiai išvedė į neutraliąją Indiją. Pasitraukė dievas-karalius į saugią nuo bolševikų vietą ir apkaltino savo krašto pavergėjus laužant visas sutartis. Kaltinimai seni ir pažįstami, bet pakartoti naujo autoriteto. Apkaltino ir atrėmė visus bolševikiškų kinų melus dėl savo pasitraukimo.

Ši Dalai Lamos veikla tik prasideda, bet mes nežinome, kur ir kada ji pasibaigs. Čia nėra paprastas emigrantas, kuris tenkinsis egziline teise, kuris ieškotų pastogės ir darbo pas "mielaširdingus" koegzistentus. Jis keliaus per pasaulį. Pirmon eilėn per kitas Azijos tautas ir valstybes. Jis keliaus kaip bolševikų klastos, smurto ir teroro auka. Ir jojo klausysis. Jo žodis bus gaudomas.

Priešbolševikinėj veikloj labai vertiname Vengrų sukilimą ir jo žiaurų numalšinimą. Vengrų sukilimas daug kam atidarė akis. Ir tai buvo ir pasiliko didelis smūgis bolševizmui. Tai epochinis bolševizmo istorijoj ir jo nykimo raidoj punktas. Dar didesnės reikšmės įvykis bolševizmo žlugime bus Dalai Lamos ir bendrai Tibeto žygis prieš bolševikinius kinus. Pasaulio pastogės gyventojai bus suvaidinę jiems pridėrančią "augščiausios" tautos vaidmenį.

Šiandien bus nejauku kalbėti apie raudonosios Kinijos pripažinimą. Ir įvedimą jų į Jungtinių Tautų Organizaciją. Tibetas užčiaups burnas ne tik pusbolševikiams, bet ir visiems kitiems minkštakauliams. Daug labai buvo šaipytasi iš Formozos valstybės ir pačio Čiang-Kai-Šeko. O pasirodo, kaip ir kanadiškiai laikraščiai pripažįsta, jis kalbėdamas apie vidinius kiniečių ir tibetiečių sukilimus, turėjo tiesos. Bolševikų stipriausias ginklas buvo melas ir tiesos klastojimas. Ir šį kartą paleido gandą, kaip ir pasiteisinimą, kad, girdi, Tibeto klausimas tai jų — kiniečių — vidaus reikalas. Žinoma, žudyti tautas ir milijonus žmonių buvo ir tebėra balševikiškas "vidaus reikalas". Net ir Jungtinės Tautos užsimerkdavo ir nematydavo įvairių genocidų. Tarsi jų ir nebūdavo. Pavergk, ir žudyk! Naikink! Rauk su šaknimis! Ir vis tai "vidaus reikalas"!

Kada gi Vakaruos atsiras gėdos jausmas, kuris neleis sėsti su žmogžudžiais už bendro stalo?

Kltūrinis santykiavimas

Praėjusį šeštadienį Niujorke, "Lietuvių Fronto Bičiulių" organizacijos iniciatyva, įvyko "kultūrinio ryšio su kraštu" galimybių pusiau viešas svarstymas. Temą kviestiniams svečiams referavo Jūsų bendradarbis, kuriam oponavo VLIKo vicepirm. J. Stikliorius. Taipgi pasisakė: O. Labanauskaitė, V. Rastenis, V. Vaitiekūnas, L. Sabaliūnas, V. K. Jonynas, J. Pažemėnas, P. Jurkus, A. Šlepetys, A. Bendorius. Dalyvavo 7 laikraščių atstovai.

Penkių metų laikotarpio "kultūrinio ryšio su kraštu" pastangos nevienam buvo visiška naujiena. Nuoširdžiai ir faktais bandyta per 15 minučių parodyti, jog kultūrinio ryšio konkretus judinimas prasidėjo išeivijoj — ne Vilniuj, ne Maskvoj ar Vašingtone. Laikraštininkas bandė pateikti kuo tiksliausią ataskaitą, kas buvo jo, kaip lietuviškosios gražesnės ateities žvalgo, padaryta. Jis manė, kad laikraštininko klausimai (ne "pasiūlymai"), pvz. K. Preikšui, 1957. 10. 27 ar viešas ir dažnas svarstymas šios krypties jokiu būdu nereiškia de jure padėties Lietuvoj pripažinimo. Jis citavo žymių amerikiečių ir Valstybės Departamento tuo reikalu pasisakymus.

VLIKo narys, dipl. teisininkas J. Stikliorius, iš Philadelphijos, Pa., pradžioje kategoriškai "bendradarbiavimą" atmetęs, vėliau jį "sąlygojo". Jis tikino, kad ryšys "nėra praktiškai įmanomas", "neturi prasmės", "reiškia bilietą Sibiran", "boikotuotinas", "kenkiąs mūsų reikalui", "lygus išdavimui", "ekskursijos pavojingos" — baigsis Sibire. Mažlietuvių atstovo VLIKe nuomone "vienintelis ryšys su Lietuva" tesąs galimas per jo organizacijos radijo programas, kurios esančios "labai populiarios ir dėl to uoliai remtinos". Privedęs, jog Vakarų nusistatymas Lietuvos atžvilgiu iš tikro esąs "gana beviltiškas", "šansai mažėją", jis laikė tikslinga ir toliau "krašte palaikyti pasipriešinimo dvasią", bet taip, kad "pasipriešintojai nebūtų ištremti Sibiran". VLIKo pareigūnas džiaugės šitokių viešų debatų "konstruktyvia dvasia", net, galiausiai, pritarė nuomonei, jog "galima būtų kalbėtis ir su lietuviais komunistais, jeigu tik šie įrodytų esą nepriklausomi nuo Maskvos". Užklausus ar pritartų ieškojimui naujos lietuviškos linijos šalia "laisvinimo", p. Stikliorius iš pradžių sakė "ir taip ir ne", galiausiai nusprendė—"ne".

ALMUS,
mūsų bendradarbis Niujorke

- - -

Nuosmukinės mintys

Diskusijose taipgi ryškėjo "nuosmukio deklaracijoj" iškelti išeivius ir lietuvius tėvynėje kamuoją reiškiniai: nuomonės intelektualų, gerai savo srityse informuotų specialistų, ir nuomonės "visa žinančių" mėgėjų, visur kišančių "savo tiesą", nuomonę, įsitikinimą ir atrinktus faktus". Diskusijose stebino kaikurių aštrus įžvalgumas, kitų "atsargumas". Pastarieji sakė: "Ne nuo mūsų priklauso", "nieko nepadarysim", "ne mes išspręsim", "geriau dabartinis neaiškumas, nei ateities mums nepalankus sprendimas"; jie taipgi kalbėjo abstrakčiomis sąvokomis apie "Lietuvos valstybės laisvės atgavimą", "karo padėties kriterijus", "principines ribas". Vienas pripažino sovietus "pasiutusiai gerais psichologais", su kuriais "obuoliauti pavojinga". Daugelis siūlė ir toliau tęsti "pavienį šelpimą siuntiniais".

(Nukelta į 9 psl.)

Sudaryta nauja Lietuvos valdžia

Balandžio 21 d. Vilniuje susirinko vad. LTSR augščiausioji taryba, kuriai kompartija papras tai pateikia savo numatytus įstatymus bei pertvarkymus, o jinai patvirtina viską, prieš tai porai paskirtų partiečių pasakius naujųjų projektų tobulumą išgarbinančias kalbas.

Šį kartą susirinko naujos sudėties a. taryba, tad buvo "perrinkti" ir jos visi organai ir sudarytas naujas ministerių kabinetas.

A.taryba "išrinko" augšč. teismo nariu M. Miceiką, įstatymų sumanymų komisiją — pirm. A. Barauskas, biudžeto kom. — pirm. S. Juozapavičius, ekonominę k. — pirm. K. Meškauskas, užsienio r. kom. — pirm. I. Gaška, socialinio aprūpinimo k. — pirm. Z. Januškevičius, kultūros ir švietimo k. — pirm. J. Žiugžda.

A. tarybos pirm. liko Paleckis, o pavaduot. prof. J. Matulis ir rašyt. Baltušis, sekr. S. Naujelis.

Ministrų tarybos pirm. liko Šumauskas, pavaduotojais: I. E. Ožarskis, J. Laurinaitis ir K. Preikšas. Ūkio tarybos pirm. Ks. Kairys, o jo pavaduotojai E. Bilevičius, Al. Čistakiovas ir Pov. Kulvietis. Auto transporto ir plentų min. Vl. Martinaitis, finansų — R. Sikorskis, kultūros— J. Banaitis, miškų ū. ir pr. Alg. Matulionis, prekybos An. Mikutis, ryšių N. Bielininas, soc. aprūpin. J. Stimburys, statybos A. Bialopetrovičius, sveikatos aps. M. Gedvila, teisingumo A. Likas, vidaus r. A. Gailevičius, žemės ū. V. Vazalinskas.

Min. tarybos mokslinio techn. kom. pirm. Alg. Žukauskas, v. plano kom. pirm. St. Tabalvičius, saugumo k. pirm. K. Liaudis.

Tokią "valdžios" sudėtį pranešė "Vilniai" kablegrama iš Vilniaus A. Vaivutskas. Kaip matome, čia yra spragų. Pav. neminimi švietimo ir užsienio reik. ministeriai. Gedvilai vietoj švietimo pavesta rūpintis sveikatos reikalais. Mat, nepriklausomoje Lietuvoje jis buvo Telšių ligonių kasų direktorius. Kitus pakeitimus, be abejonės, netrukus sužinosime.

VI-OJI LIETUVIŲ DIENA

Kanados LD Organizac. K-tas jau sudarė šventės metmenis ir programą:

Šeštadienis, rugsėjo 5 d.:

Draugiškos vyrų ir moterų krepšinio ir stalo teniso rungtynės tarp JAV ir Kanados lietuvių rinktinių. Vakare, James gatvės kareivinėse bendras pasilinksminimas. Ši salė daugumai yra pažįstama, nes joje vyko pirmosios LD pobūvis.

Sekmadieni, rugsėjo 6 d.:

Pamaldos lietuviams katalikams katedroje ir lietuviams evangelikams vienoje iš tos tikybos bažnyčių. Sekmadienio vakare LD minėjimo aktas-koncertas. Pagrindiniais kalbėtojais numatomi PLB-nės pirm. J. Matulionis (lietuvių kalba) ir JAV LRKF pirm. inž. A. Rudis (anglų kalba). Meninę programos dalį jau sutiko išpildyti Toronto "Varpo" choras, ved. muz. St. Gailevičiaus, televizijos ir filmų aktorė R. Kilmonytė, Hamiltono choras, tautiniai šokiai, Aukuras — susijungdami į vieną ansamblį ir kartu pastatydami "Pabaigtuves". Laukiama atsakymo iš pakviestų solistų.

LD proga yra išleidžiamas leidinėlis, tad visos KLB-nių valdybos dar kartą prašomos iki birželio 1 d. prisiųsti savo apylinkės veiklos apžvalgas, pailiust ruojant jas nuotraukomis. Visą medžiagą siųsti leidinio red. St. Daliui, 506 Shemran Ave. S., Hamilton, Ont. Taip pat, apylinkėse yra ieškomi skelbimų rinkėjai, duodant nuo kiekvieno skelbimo 20% komiso. Tuo reikalu taip pat prašoma tartis su St. Dalium.

Gavus visų Garbės Komiteto narių sutikimus, pranešime ir jų pavardes, nes numatytas šventės Garbės Globėjas, Hamiltono m. burmistras L. D. Jackson, serga ir guli ligoninėje.

Visi mūsų tautiečiai prašomi sekti spaudoje LD pranešimus ir ruoštis tom iškilmėm Hamiltone rugsėjo 5-6 d.d.

LD Informacija spaudai.
(K. Baronas.).

NAUJA LIETUVIŲ VASARVIETĖ

Pp. Baronaičiai, susidėję su kitais lietuviais, nupirko didelę vasarvietę "Clarlyn Lodge" prie Simcoe ežero, 1½ mylios į šiaurę nuo Keswicko miestelio (Lake Shore Rd.).

"Clarlyn Lodge" yra viena iš didžiausių ir moderniškiausių vasarviečių prie Simcoe ežero (jo rytinėj pusėj). Iki šiol ja naudojosi išimtinai anglai. Dabar ir lietuviai turės puikią vietą išvykoms iš Toronto savaitgaliams, atostogavimui, piknikams, žuvavimui ir visokios rūšies parengimams salę. Parengimai su maistu yra daromi iki 150 žmonių.

Naujiems savininkams linkėtina pasisekimo, o visiems lietuviams patartina pasinaudoti šia puikia vasarviete. Naujieji savininkai ryžtasi nuolat turėti lietuviškų valgių. K.

Dėmesio, naujai atidaryta krautuvė!

BLOOR BARGAIN TEXTILE

973 BLOOR ST. WEST (prieš Ukrainska Knyha siunt. b-vę)
Telefonas LE. 6-5037.

Lietuviai mielai kviečiami atsilankyti į naujai atidarytą tekstilės gaminių krautuvę. Siuntiniams į tėvynę čia rasite medžiagų vyriškiems, moteriškiems ir vaikiškiems rūbams prieinamiausia kaina.

Savi pas savus!

Trumpiausias kelias į Lietuvą per Londoną

Kam siųsti per svetimtaučius, jei D. Britanijoje yra lietuviška ir tik vienintelė tokia įstaiga, per kurią jūs galite pasiųsti siuntinius saviesiems į Lietuvą, Sibirą ar kitur. O tokia įstaiga yra:

BALTIC STORES BENDROVĖ

(Savininkas Z. Juras)

421 HACKNEY RD., LONDON, E. 2, ENGLAND.

Kreipkitės ir mes tuojau jums pasiųsime oro paštu mūsų kainaraščius bei kitas informacijas.

Siunčiame viską: vaistus, medžiagas, akordeonus, laikrodžius, mašinas įvairias, maistą ir visa kita, kas leidžiama siųsti.

Užsakykite, ir jūsų siuntinys bus tuojau pat išsiųstas jo laukiantiems jūsų artimiesiems.

Užsakę ramia sąžine laukite pakvitavimo iš savo artimųjų, nes už siuntinį atsako Baltic Stores Bendrovė.

Nesibaidykite, jei užsakydami neturite iš karto visos reikalingos pinigų sumos, nes Baltic Stores skuba pirmiau pasiųsti kas užsakyta, o tik paskui suveda sąskaitas. Baltic Stores yra pasitikėjimu parėmusi savo santykius su savo tautiečiais.

BALTIC STORES vienintelė siuntinių įstaiga, kuri pajėgia pigiausiai pasiųsti ne tik kitokius siuntinius, bet taipogi ir maisto siuntinius.

BALTIC STORES mielai pasiunčia už labai mažą mokestį (informacijas suteikia atskirai paprašius) ir pačių tautiečių sudarytus siuntinius.

BALTIC STORES būdamos grynai lietuviškos žino puikiai, kad siuntinių siuntimas yra šalpos darbas, tad stengiasi kiek galėdamos padėti savo tautiečiams kuo pigiau pasiųsti siuntinius, nenumažinant nei kiek siuntinio prekių vertės. Kviečiame visus burtis į vieną solidų lietuvišką tautos paremimą.

BALTIC STORES būdamos lietuviškos visada geriau susikalbės su lietuviu lietuviškai.

HON. MACKINNON PHILLIPS, M.D.

Pranešimas

Pasirinkusiems Kanadą

Pritapti prie naujos bendruomenės suaugusiam žmogui nėra lengva. Tarpe 1.000.000 žmonių atvykusių iš kitų kraštų, kurie pasirinko Ontario per paskutinius 13 metų, yra daugelis, nesuprantančių kas dedasi aplink juos. Ekonomiškai jie pajėgūs ir gyvena savarankiškai. Jiems reikalinga pagalba pilietybės, įstatymų, keliavimo, sveikatos ir švietimo reikaluose. Norėdama padėti pasirinkusiems Kanadą tapti tikrais ir patenkintais piliečiais, Ontario provincijos valdžia įsteigė naują pilietybės skyrių provincijos sekretoriaus departamente parlamento pastate, Toronte.

Šis naujas skyrius veiks kaip ryšininkas tarp federalinio ir provincinio departamentų, kurie teiks patarnavimus naujiesiems piliečiams. Jis teiks patarimus dėl prašymų pilietybei gauti, kai bus suėję 5 metai šiame krašte, kaip to reikalauja federaciniai įstatymai pilietybei gauti, ir tuos prašymus paruoš be jokio atlyginimo. Pilietybės skyrius taip pat teiks patarimus apie švietimą anglų kalba ir pilietybę, įstatymus, keliavimo ir sveikatos reikalavimus, socialinę globą, jeigu ji reikalinga; žodžiu, apie viską, kas galėtų padėti laimingai įsikurti pasirinkusiems Kanadą.

Ontario provincijos valdžia maloniai kviečia visus pasirinkusius Kanadą pasinaudoti šiomis teikiamomis lengvatomis, kai tik bus reikalas.

DEPARTMENT OF
THE PROVINCIAL SECRETARY
Province of Ontario

Hon. Mackinnon Phillips, M.D.
PROVINCIAL SECRETARY AND REGISTRAR GENERAL

Hon. Leslie M. Frost, Q.C.
PRIME MINISTER

TORONTO

Sudaryta mokyklos taryba

Praėjusią savaitę šv. Jono Kr. parap. klebonijoje įvyko posėdis tikslu sudaryti mokyklos vyriausiąjį organą, kurio tikslas būtų rūpintis šeštadieninei mokyklai gauti patalpas, kviesti mokyklos vedėją, verbuoti mokyklai mokytojus ir bendrai rūpintis mokyklos tvarkymu. Į mokyklos tarybą įeina šv. Jono Kr. ir Prisikėlimo par. klebonai, apylinkės vald. pirmininkas, mokyklos vedėjas ir mokyklos tėvų komiteto pirmininkas. Šiemet tarybai pirmininkauja Tėvas Placidas, OFM, sekret. dr. Silvestras Čepas.

Promemoria raštas

pasirašytas visų už geležinės uždangos Toronte gyvenančių tautybių buvo išsiuntinėtas užsienių reikalų ministeriams ryšium su jų konferencija Ženevoje. Vienas laiško tekstų torontiečių delegacijos asmeniškai bus įteiktas Kanados min. pirm. J. G. Diefenbakeriui, einančiam užsienio r. ministerio pareigas.

Jaunimo sekmadienio klubas

Prisikėlimo parapijos salėje kas sekmadienį vyksta jaunimo šokiai. Jų pradžia 7.30 val. vak. Bandymų formoje šie šokiai balandžio mėnesį sutraukė labai didelį skaičių parapijos ir kolonijos jaunimo. Prie klubo, kuris pasivadino Jaunimo Sekmadienio klubu, vien praėjusį sekmadienį prisirašė 76 nariai. Klubui vadovauja pats jaunimas T. Rafaelio globoje. Toronto ir parapijos jaunimas kviečiamas prie šio klubo dar gausiau jungtis. Klubo nario mokestis iki metų galo $2. Juos galima sumokėti iš karto ar dalimis. Nariai gaus įvairių privilegijų: veltui dalyvaus klubo rengiamuose šokiuose, galės papigintai žiūrėti parapijos salėje rodomų filmų, iškilų metu gaus veltui užkandžius ir minkštus gėrimus ir t.t. Jaunimas nepriklausąs klubui šokiuose taip pat gali dalyvauti, bet už įėjimą moka po 25 centus.

Priešvestuvinis pobūvis

Toronte gerai žinomų visuomenininkų sol. A. Ščepavičienės ir inž. P. Ščepavičiaus dukrai Danutei praėjusį sekmadienį šv. Jono Kr. salėje torontiškės lietuvės buvo surengusios priešvestuvinį pobūvį, kuriame dalyvavo per pustantro šimto viešnių.

"SPALVOS IR FORMOS" PARODA

Toronto universitėto rajone, Hart House galerijoje, nuo gegužės 3 iki 17 d. vyksta meno paroda taip vadinamos "Spalvos ir Formos draugijos", įkurtos 1952 m. europiečių dailininkų, atvykusių į Kanadą po II Pasaulinio karo. Šiandien šiai draugijai jau prilauso ir čiagimiai kanadiečiai; dar vienas įrodymas, jog naujųjų ateivių įnašas į Kanados kultūrinį gyvenimą yra labai konkretus. Nedidelė ši paroda — 15 menininkų, 42 eksponatai, bet šilta, jauki, nepretenzinga ir nuoširdi. Jau pačios patalpos, apšvietimas iš lubų į paveikslus, foteliai, niša su knygų lentynomis kviečia lankytoją akademiniam susikaupimui ir ramiam dvasiniam pasismaguriavimui.

Po draugijos pirmininko esto Abel Lee įvadinio žodžio, parodą oficialiai atidarė M. Baldwin, Toronto meno galerijos direktorius. Lietuvius parodoje atstovauja dail. Dagys savo medžio skulptūromis. "Kas dabar, gailestingasis riteri!" Tai amžinasis Don Kichotas su kardu po kojomis stovi pilnas rezignacijos: šalmas, veidas, sukritusi povyza atitinka skulptūros pavadinimą. Taip pat įspūdinga yra Dagio "Dienos pabaiga" skulptūra, maždaug pusės metro—žmogysta įkritusia krūtine linksta prie žmės, lyg ringiasi susijungti su ja, ir išnykti su tamsa.

Paminėtini yra Abel Lee monotipiniai darbai, ypač "Žvejai", turį savyje tikrosios kūrybos elementą — jausmų ir intelekto balansą. Kiti Lee darbai, atlikti spontaniškai neišvengia klaustukų tiek kompozicine, tiek spalvine prasme.

Bendrai parodoje vyrauja impresionistinė bei abstrakti tapyba, prašnekanti į mus rimtai, neplakatiškai ir įtikinančiai.

Eric Pehap "Brangakmenis" yra išgalvotas ir išjaustas tiek kompoziciniai, tiek spalviniai. Reinholds "Abstrakcija", mažiau išgalvota, stipriau išjausta, traukia maloniais spalvų deriniais ir užtikrintu, vyrišku brūkšniavimu. Marijos Schneider akvarelės spontaniškos, atliktos įgudusia ranka, primena bent kiek Jonyno vėlyvesnius darbus.

Tapybos mėgėjui nusileisti į Hart Hous rūsį ir paganyti akis po rimtų dailininkų paveikslus būtų pravartu. Vl. Š.

Dr. M. Arštikaitytė,

akių ligų specialistė, savo kabinetą 345 Bloor St.W., WA.1-3584 nuo liepos 1 d. uždaro.

Po tos datos ji priiminės tik vaikus iki 15 metų amžiaus. Jos naujasis kabinetas randasi Hospital for Sick Children patalpose, 555 University Ave., kambarys 119, telef. EM .6-7242, local 351.

Naujas kvarteto vadovas

Sol. Vaclovui Verikaičiui, organizatoriui vyrų kvarteto, dėl daugybės kitų pareigų nebeturint laiko ir pasitraukus, naujuoju kvarteto vadovu sutiko būti muz. Stasys Gaileviičus.

Dainos grupės balius

pereitą šeštadienį praėjo su dideliu pasisekimu. Kartūno suknelių konkurse laimėjo: I dovaną Prima Saplienė — Atlantis firmos dovanotus gintaro karolius; II dov. — Ada Čeponienė — lapės rankinuką, dovanotą Princes Fashion Furs firmos; III dov. — Eleonora Ališauskienė — paveikslą, pieštą ir dovanotą V. Maco ir IV dov. — p. Kocėnienė — pusmetinį sušukavimą, E. Ališauskienės dovaną.

"Dainos" loterijoj, kurios traukimas įvyko baliaus metu, radijo aparatą laimėjo Stp. Dervinienė, o plaukų džiovintuvą ir toasterį laimėjo nelietuvės mieste. Bilietai šios loterijos buvo anksčiau išplatinti.

Koncertas parodoje

Pereitą sekmadienį "Spalvos ir formos dailininkų draugijos" parodos Hart House galerijoje atidarymo proga tų pačių rūmų muzikos salėje įvyko gražus trijų menininkų koncertas, dalyvaujant sopranui Martai McVicar, sol. V. Verikaičiui ir pianistei Stellai Kerson.

Programa nebuvo ilga, bet skoningai parinkta ir gražiai išpildyta. Pirmiausia Verikaitis, o po jo McVicar išpildė po porą operinių arijų, paskiau pianistė paskambino trejetą dalykų, po jos Verikaitis padainavo dvi lietuvių daineles ir vieną ariją lietuviškai iš Figaro, o McVicar porą latviškų dainelių. (Ji pati ne latvė, bet jos mokytojas latvis). Pagaliau abu solistai sudainavo porą operinių duetų (iš Don Žuano ir Figaro). Publikos buvo arti 200 ir rinktinės. Lietuvių, deja, rodos, neprašoko 10. Matyt, mažai kas težinojo, nes iš anksto paskelbta nebuvo. O gaila. Tai buvo tikrai graži meninė popietė.

Naujagimiai. Pernai iš Lietuvos pas savo vyrą atvykusi Marija Vaitkevičienė šv. Juozapo ligoninėje susilaukė dukrelės. O. B. Sergaučiai Womens College ligoninėje susilaukė sūnaus.

Darbo dienos minėjimas

šv. Jono Kr. parapijoje gegužės 1 d. buvo suorganizuotas naujai įsisteigusio vyrų sambūrio. Turiningą kalbą apie krikščioniškąją darbo vertę, darbininką ir darbdavį; apie Lietuvos ir Kanados darbo sąlygas pasakė Jonas Matulionis. Meninėje dalyje deklamavo Stp. Ramanauskas, sol. V. Bigauskas padainavo keletą dainų, o Kaz. Kaknevičius humoristinėje formoje papasakojo kaip jis buvo atleistas iš darbo. Į minėjimą atsilankė arti šimto dalyvių. Skatintinas dalykas ateityje ir daugiau tokių susirinkimų, kuriuose tiksliau būtų supažindinama su darbo problemomis, unijų veikla, kompensacijų klausimais ir t.t. A.

Psichiatrinė ligoninė Queen g., priešais Ossington, pirmą kartą istorijoj, balandžio 30, aną ketvirtadienį, 2-4 val. p.p., buvo atvira apžiūrėjimui Svečiam buvo parodyti nauji gydymo metodai.

Balandžio 27 — gegužės 2 d. paskelbta psichinės sveikatos savaitė. Susirūpinimas šia liga kyla ypač dėl to, kad tokių ligonių skaičius auga. Kanadoje dabar yra apie 71.000 lovų psichinėse ligoninėse, t.y. apie pusė visų kitų ligoninių lovų skaičiaus. Skaičiuojama, kad 10% visų gyventojų savo gyvenimo bėgyje turi psichinių susirgimų.

Padėka

Š.m. kovo 5 d. staiga mirus mano mylimai sesutei Uršulei Dragūnaitienei Čikagoje, nuoširdžiai dėkoju už šv. Mišias atlaikytas už jos vėlę Toronto Prisikelimo parapijos TT Pranciškonams ir šv. Jono Krikštytojo parapijos kunigams;

Už Mišias dėkoju Kanados Liet. Kat. Moterų D-jos Prisikėlimo ir šv. Jono Kr. parapijos skyriams, mano mieliems bičiuliams pp. Zuzanai ir Petrui Pupiams, Elenutei Gailevičiūtei, Teresei Karaliūtė, Jadvygai Prapuolenienei, Iz. Motiekaitienei;

Už pareikštas užuojautas spaudoje — Prisikėlimo ir šv. Jono Kr. parapijų vadovybėms, pp. Šapokams, Bronei Pabedinskienei, Grajauskienei, Elenai ir Feliksu Senkams, Onutei Gailiūnaitei, šv. Jono Kr. parapijos Liet. Kat. Moterų D-jos skyriui ir Kanados Liet. Kat. Moterų Centro Valdybai, pp. Gustainiams.

Nuoširdus ačiū visiems pareiškusiems užuojautą žodžiu ar laiškais.

Izabelė Matusevičiūtė.

Kun. Danieliaus auksinis jubilėjus

Tylusis kun. Juozas Danielius, Londono, Ont., lietuvių kolonijos kapelionas, beveik nepastebimai sulaukė 50 metų kunigavimo sukakties. Ją atžymėjo Londono vyskupijos kunigai specialiu banketu ir dovana, o "The London Press" įsidėjo nuotrauką su trumpu vaišių aprašymu ir sukaktuvininko biografiniais bruožais. Lietuvius kunigus toje iškilmėje atstovavo kun. K. Rickus, kun. B. Pacevičius ir T. Rafaelis Šakalys, OFM. Girdėti, kad lietuvių tarpe šis jubilėjus būsiąs atžymėtas vėliau.

Kun. J. Danielius, žvelgdamas į savo jubilėjų, mato ilgą nueitą kelią, kuris prasidėjo gimtajame Pavytės kaime, Kauno aps. 1885 m. Kelias iš čia vingiavo į pradžios mokyklą, Veiverių mokytojų seminariją ir pagaliau kunigų seminariją Kaune, kurią baigė 1909 m. kovo 28 d. Apie pusmetį jis gilino studijas Miunchene, o po to vikaravo Simne ir Kroshoje. Klebonauti jam teko Daukšiuose, Patilčiuose, Zapyškyje ir Igliaukoje. Užėjus antrajai sovietinei okupacijai su savo tautiečiais teko jam pasitraukti Vokietijon, iš kur atsidarė kelias Kanadon. 1951 m. Londono vyskupas, turėdamas lietuvių savo vyskupijoj, mielai jį priėmė ir pradžioj paskyrė į Windsorą. Pradžia nebuvo lengva, bet ramus jo būdas ir vyskupo parama įgalino jį nuveikti kliūtis, susigyventi su vietos kunigais bei žmonėmis ir įsitvirtinti savo poste.

Šiuo metu kun. J. Danielius gyvena Londone, vyskupijos centre, katedros klebonijoje ir turi pakankamai laisvas rankas lietuvių sielovadai. Kas sekmadienį 1.30 val. p.p. laiko pamaldas lietuviams, kurie susirenka iš tolimų apylinkių.

Sukaktuvininkas, nors jau yra nuėjęs 74 metų kelią, tebėra pajėgus darbininkas, nesitenkinąs kasdienine sielovada. Iš jaunystės domėjosi knyga, kalbomis, psichologiniais bei pedagoginiais mokslais. Šiomis sritimis jis ir dabar tebesidomi. Neseniai jis yra išleidęs knygą apie sielos nemirtingumą. Turi jis ir daugiau parašytų dalykų, kuriems dar nebuvo lemta išvysti dienos šviesą. Jis yra rašęs "T. Žiburiuose", o Lietuvoje gana dažnai yra dalyvavęs spaudoje su pedagoginiais, kateketiniais ir kalbiniais klausimais. Buvo išspausdinta atskirais leidiniais jo "Tikėjimo tiesos pagrindinei katekizacijai" ir "Dorovės pagrindai pradžios katekizacijai".

Gyvendamas tarp angliškai kalbančių kanadiečių, kun. J. Danielius turi progos informuoti juos apie Lietuvos tikybinę būklę, persekiojimus ir t.t. O savo jubilėjaus proga jis turėjo progos painformuoti apie tai vietinį dienraštį, turintį didelį tiražą.

Besidžiaugiant garbinga sukaktimi, tenka mielajam sukaktuvininkui palinkėti darbingai tęsti savo kelią Dievo ir lietuviškų sielų tarnyboje. G.

NAUJOS KNYGOS

Kipras Bielinis, DIENOJANT. Spaudos draudimo laikų atsiminimai. Priedai: Kauno gub. prieš 100 metų, Kauno gub. kapitalistinio ūkio laikais, Kražių skerdynės ir kt. Išleista Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos Literatūros Fondo lėšomis. New York, 1958., Spaudė Liet. Enciklopedijos spdustuvė, South Boston, Mass. Tiražas 1200 egz. 464 psl. Kieti kolenkoro viršeliai. Kaina nepažymėta.

Liet. socialdemokratai Amerikoje pradėjo gražų darbą išleisdami savo senesniųjų veikėjų prisiminimus. Sukūrę specialų tam fondą, tais pačiais 1958 m. jie išleido Stp. Kairio ir čia aptariamus Kipro Bielinio atsiminimus, liečiančius maždaug tą pat laikotarpį, daugeliu atvejų tą patį socialistinį sąjūdį, tik skirtingose vietose.

K. Bielinis, gimęs 1883, pradeda atsiminimus pirmaisiais savo vaikystės prisiminimais bei savo gimtojo kampelio aptarimu. Ir visuose jo atsiminimuose, kol pasakoja apie savo gyvenimą tėviškės kaime arba apie keliones su tėvu po kraštą bei į mokyklą Jelgavon ir Rygon, jis pateikia labai daug įdomios buities medžiagos, pavedžioja po ano meto lietuvio kaimiečio ūkį, supažindina su jo darbais, jo rūpesčiais, reikalais ir papročiais. Kita dalis jo atsiminimų liečia lietuvio moksleivio gyvenimą daugausia Rygoje. Pamatome kaip jis keliaudavo iš namų į Rygą ir atgal atostogų metu sustojant pakelių smuklėse, kaip gyvendavo Rygoje samdydamasis kambarį, kaip susibūrė lietuvių moksleivių būrelis, o vėliau tautiniu atžvilgiu mšrus socialistinis būrelis, dėl kurio autoriui teko ir gimnaziją apleisti, jau esant 7 klasėje. Aptariamas ir ano meto Rygos lietuvių gyvenimas.

Atsiminimuose daug smulkmenų, kartais ir įdomių, tačiau nuoseklų chronologinį įvykių vaizdą iš pasakojimo sunku susidaryti. Ne visai aišku nei kurioje vietoje atsiminimai baigiami. Tiesa, paskutiniai skyriai liečia japonų karą ir spaudos draudimo atšaukimą, atseit 1904 m., bet jau anksčiau primenami ir kaikurie kiek vėlyvesni įvykiai, pav. autoriaus suėmimas ir ištrėmimas į Sibirą. Tuo būdu atsiminimuose randame daug įdomių epochos bruožų, bet ištisinio vaizdo autoriaus nei nenorėta duoti.

Imdamas į rankas šiuos atsiminimus, kiekvienas be abejonės, tikėsis rasiąs ką įdomaus apie didįjį knygenšį, vadinamą dažnai knygnešių karaliumi, Jurgį Bielinį. Juk tai autoriaus tėvas. Pasakodamas apie savo jaunystę, autorius tikrai labai dažnai prisimena tėvą, apie kurio darbus, pasirodo, betgi ne kažinką težinojo, o kita bus pamiršęs. Tėvas namuose labai retai tesilankydavęs, o jam buvo parodęs tik savo knygų platinimo centrą Garšvuose, kurį autorius apibūdina gana plačiai, bet apie kitus tėvo darbus bei jo ryšius, pasirodo, mažai ką težinojo. Tėvo būta labai nekalbaus ar atsargaus, kad savo jaunam sūnui nepapasakojo visko, nors kurį laiką jį vežiojosi savo kelionėse po visą kraštą. Apie jas autorius, deja, gali tiek tepasakyti, kad važinėjo ir šen bei ten tėvo būdavo kuriam laikui paliekamas.

Gal būt dėl to, kad autorius buvo kilęs iš šeimos, kurioje lietuviško susipratimo daigai buvo stiprūs dar jo tėvo jaunystėje, autorius, kad ir neišplėsdamas, pasako gilią ir įsidėmėtiną tiesą, jog tautinis lietuvių sąjūdis yra gerokai senesnis už "Aušrą" (157 psl.). Bielinis šios išvados priėjo ne studijuodamas šaltinius, bet iš savo paties patyrimo, o prisimena tai paminėjęs faktą, kad jau 1881 m. Rygoje buvo įsteigta "Dainavimo Draugystė Aušra". Jo išvada įsidėmėtina: "Po baudžiavos, pasikeitus lietuvių tautos gyvenimo sąlygoms, įvairiose vietose savaime kilo tautinio susipratimo mintis". Be abejonės, tai tiesa ir mūsų mokyklinių vadovėlių aiškinimas, kad tautinio atgimimo sėklą pasėjo "Aušra", vieną kartą turėtų būti reviduotas. "Aušra" ištikrųjų pati yra vaisius besiplečiančio tautinio sąjūdžio, jo išraiška. "Aušros" ir ją sekusių laikraščių vaidmuo buvo labai didelis, tačiau juos vargu ar galima būtų vadinti varykliu tautinio sąjūdžio. Greičiau tai atsigaivinimo priemonė, nelyginant sunkų darbą dirbančiajam gaivaus vandens stiklinė. Kad ne pirmieji lietuviškieji laikraščiai kėlė mases, išeina ir iš autoriaus pastabos, kad nors tų laikraščių buvo spausdinama nedideli kiekiai, bet dar ir po 10 metų tebebuvo galima gauti vis dar neišparduotų jų komplektų (89 psl.). Tai rodo, kad jų ne kažinkiek tepaplisdavo.

Ši autoriaus mintis tikrai vertinga, mūsų literatūroje dar nebuvusi. Būtų labai gera, kad pav. kuris nors iš naujųjų doktorantų tą klausimą pasiimtų išaikinti rimta studija. Pačių veikėjų sukonstruotą vaizdą (kurį galutinai įvertino M. Roemeris savo studija "Litwa") būtų jau laikas persvarstyti.

Bielinis savo atsiminimuose pasireiškia kaip aiškiai socialistinio nusistatymo asmuo. Tai ryškiai matosi pav. ir jo terminologijoj. Feodalizmo ir kapitalizmo terminus jis vartoja aiškiai marksistine prasme. Autorius bando komentuoti kaikuriuos ano meto Lietuvos socialinio gyvenimo reiškinius, kaikur siekia į istorinius laikus, imasi išaiškinti katalikų-protestantų santykius, tačiau tik laikraštinės erudicijos mastu (pav. 240-260 psl.). Pasak jo, elgetų klausimu susirūpinę "tariamieji socialinio klausimo sprendėjai" tik tada, "kai bedievių ir socialistų kova dėl darbo žmogaus senatvėje ir nelaimėjo aprūpinimo pagaliau davė teigiamų rezultatų" (242 psl.). "Komjaunimo" (jau nebe "Keleivio") masto mokslingumu padvelkia kad ir toks posakis: "Tos "Peklos knygos" yra vertos dėmesio... Baudžiavos ir žmonių beteisiškumo laikais neklaužadoms žemėje sudrausti ir jų pomirtiniam gyvenimui pavaizduoti buvo sukurtos "peklos" ir kitokios knygos" (257 psl.). Baisiai panašiai rašoma dabar ir Vilniuje...

Abu mūsų socialdemokratų vadai savo atsiminimus užbaigia savo pergyventų laikų studijomis. Kairys visa tai įpina ir į patį pasakojimą, o Bielinis gale knygos pateikia priedų formoje. Jų išviso net 14. Liečiantieji klausimai gana įdomūs ir medžiagos parinkta nemažai, tik, deja, šlubuoja šaltinių nurodymas. Kaikur aiškiai matosi, kad autoriaus apsirikta, bet lieka neaišku, kas suklaidino, kaikurie klausimai bandomi aiškinti jau šimtamete literatūra remiantis. Atrodo, Afanasjevu autorius remiasi net ir apie senuosius amžius rašydamas. Taip jis ir gauna išvadą, pav., kad 16-17 a. sąvartoje per 40 metų Kauno gub. ribose tebuvę įkurta viso 13 pradžios mokyklų, o jose mokytojavę jėzuitai (397 psl.). Jei autorius būtų paskaitęs ne apie Lietuvos istoriją nieko nenusimaniusį Afanasjevą, bet nors platesnį Lietuvos istorijos vadovėlį, būtų radęs, kad jėzuitai niekur pradžios mokyklų nekūrė. Kaip autorius nepastebėjo, kad jo ten išvardytos vietovės toli gražu neapima Kauno gubernijos žemių?

Samdomieji darbininkai Lietuvos dvaruose, pasak autorių, atsiradę 19 amž. kaikuriems dvarininkams pradėjus savo dvaruose naikinti baudžiavą, nors Lietuvos ūkio istorikai yra jau įrodę, kad šita "kapitalistinio ūkio" užuomazga prasidėjo jau 18 amž. pradžioje. Po maro ir karų folvarkai buvo likę be darbo jėgos, tad ją medžiojant teko griebtis visokių priemonių. Autoriaus naudotas Korzonas, deja, yra ir per paviršutinis ir jau daugeliu atžvilgių senstelėjęs. Tuo būdu prieduose randame ne blogos medžiagos ir nemažai tikrų faktų, bet taip pat daug netikrų ir, deja, netikrą bendrą vaizdą. Autoriaus nuoširdžiai dirbta, tik nevisada jam pasisekė surasti tinkamų šaltinių ir taikliai juos panaudoti. A. Š.

Lenkiškoji "Vilniaus diena" Toronte

Toronto lenkų kolonijoje prieš metus buvo įsteigta organizacija "Związek Miłośników Ziem Wschodnich Rzeczpospolitei Polski — Kolo Torontonskie", kuri balandžio 19 d. surengė "Dzien Wilna" — Vilniaus dieną. Minėję 40-tąsias metines nuo lenkų kariuomenės pirmo įžygiavimo į Vilnių iš jo išstumiant rusų bolševikus ir 39-tąsias metines nuo Želigovskio pučo, kurio pagalba pavergė Vilnių ir atplėšė veik trečdalį nepriklausomos Lietuvos etnografinių plotų.

Atidarymo žodyje pirm. Kiersnowski pareiškė, kad Vilnius ir mieloji Vilnija yra didžiųjų lenkų — šv. Kazimiero, Bobelio, Maniuškos, Trauguto, Mickevičiaus, Pilsudskio ir visos eilės kitų tėvynė.

Kadangi krašte bolševikai neleidžią tautiečiams laisvai pasisakyti dėl savo ateites, tai lenkai gyvenantieji laisvuose Vakaruose privalą už juos kalbėti. Jei dėl Lenkijos vakarinių sienų išlaikymo laisvame pasaulyje turį visą eilę gerų draugų čia ir pačioje tėvynėje, tai rusų Rzeczpospolitos sričių klausime esą visiškai vieni, todėl privalą tų draugų ieškoti. Tam tikslui kaip tik ir esąs įsteigtas šis Vilnijos mylėtojų ratelis.

Jo pirmininku yra pats Kiersnovskis, Vilnijos dvarininkas, lenkų kariuomenės karininkas. Paskutiniu metu jam Londono vyriausybė suteikusi pulkininko laispnį. Gal tai avansas ateičiai.

Minėjimui pravesti pirmininkas pakvietė J. Zolotnickį, kuris pristatė susirinkusiems pagrindinį kalbėtoją prof. H. Piakarskį.

Šis jau pirmais žodžiais pabrėžė, kad nesą lengva kalbėti apie Vilnių, kadangi su juo rišąsi daugybė įvairiausių kompleksų: kultūrinių, etnografinių, politinių ir t.t.

Vilnius ir jo apylinkės yra neparastai gražios, universiteto darbai ir nuopelnai kraštui ir valstybei labai dideli, bet Vilnius nėra pakankamai žinomas. Jei apie Romą mokina viso pasaulio mokyklose, tai pasaulis apie Vilnių žino labai nedaug. Tad lenkų esanti pareiga supažindinti platesnius gyventojų sluogsnius su Vilnium. Į savo paties klausimą, kokie nuopelnai lenkų rytinėse srityse, čia pat jis davė atsakymą iškeldamas arkivyskupo Jalbrzykowskio nuopelnus ir nurodydamas visą eilę jo pirmtakų vyskupų bei pasauliečių intelektualų. Lietuvių, žinoma, neminėjo.

III pasaulinis karas galįs prasidėti ir jo pasekoje vėl būsią galima išlaisvinti Vilnių. Be to, gi, galį atsirasti naujas Pilsudskis ir Želigowskis. Kokia tai stebuklinga viltis! Sušunka paskaitininkas. Tačiau tuojau primena, kad gyvenimas nėra paprastas. Daug ką reiškiąs 3-jų tautų mišinys vienoje teritorijoje.

Kas nutiko prieš 40 ir 39 metus daugeliui nuoseklių lenkų patrijotų buvę labai skaudu. "Čia turiu omenyje Lietuvą" — pareiškė prof. Piakarskis. (Reikia suprasti dėl to, kad Lietuva atsisakė toliau kartu vienoj valstybėj su lenkais gyventi ir atsikūrusi išdalino visus dvarus). Želigowskio žygis lengvai neatsirado, — tęsė Piakarskis. — Tai buvo gausių konferencijų ir didelių pastangų rezultatas. Rekomendavo pasiskaityti geriausiai nušveičiančią 1919-20 m. lietuvių-lenkų santykius Wielhorskio knygą. 1920 m. laikotarpyje Lietuva pradėjo kurti savo savistovų gyvenimą, tuo tarpu gudai žmonės prasti ir tamsūs savo nepriklausomybės amžiais neturėjo, jos nepajėgė atstatyti nei 1919 m. Kas bus dabar ir kokios jėgos tvarkys Europą bei pasaulį ir ar bus lengva įrodyti tiems ponams, kurie spręs Vilniaus ir Vilnijos likimą? Abejoja prelegentas. Dabar Stepono Batoro universitetas yra jau lietuviškas. Tai esąs labai didelės reikšmės faktas tolimesnei istorijos raidai. Tačiau kartu prelegentas pasiguodė, kad galį istorijoj panašiai įvykti kaip chemijoj — analizė ir sintezė. Taip, girdi, gali atsitikti ir su mažom tautom. Kaip pavyzdį suminėjo senovės Graikiją ir Romą, kurios vėliau sudarė vieną imperiją.

Toliau aiškino, girdi, vokiečiai pasikėlė į puikybę, panoro užkariauti svetimas tautas, bet tas jiems į gera neišėjo. Lenkai galį tikėtis Vilniaus ir Vilnijos susigrąžinimo tik Europos tautų suvienijime. Lenkai niekad praeityje nedarę lietuviams, ukrainiečiams ir gudams moralinio spaudimo(!!).

Jogaila vedęs Jadvygą Lietuvą prijungęs prie Lenkijos ir buvus dvikalbė valstybė. Lietuvių tauta nedidelė, suvargusi, skurdi ir neapsišvietusi, bet jos vadai išmintingi, mokėję gerai organizuoti. Sunaikino Kryžiuočių Ordiną ir sugebėjo prijungti didžiausius plotus rytuose. Vytautas iš ten atsikvietė totorius ir karaimus — turinčius daug panašumo į žydus, nors jie nesą žydai. Jie visi buvę augštesnės kultūros už lietuvius. Vytautas juos apgyvendinęs Trakuose, kurių negausios šeimos dar iki šių dienų išsilaikė. Lietuviai rusėję. Lietuvos statutas, daugeliu atžvilgių labai vertingas, parašytas slavų kalba. Lietuvai susijungus su Lenkija atėjusi į Lietuvą kultūra. Iškilus Jogailaičių valstybė su didžiausia laisve Europoje.

Pats Vilnius įvairių puolimų metu degęs net 9 kartus — neskaitant II-jo Pasaulinio karo sunaikinimų. Daug sudegė senų ir vertingų pastatų bei bažnyčių. Radvilos — Lietuvos ir Lenkijos hetmonai — Vilniuje statė bibliotekas ir bažnyčias, o per jas buvo skleidžiama "Polska wiara" ir kultūra.

Pasiremdamas Koscialkowskiu Piakarskis aiškino, kad, girdi, lenkų kalba buvusi mielai vietos gyventojų laukiama pačiame Vilniuje ir Vilnijoje. Dar jaunas matęs "gudo" dūminę pirkelę ir atsimenąs pokalbį su 115 m. seneliu, kuris prisipažinęs, kaip jis sukilimo metu rusams išdavęs lenkų poną už 5 aukso rublius. Prelegento manymu jis tai padaręs iš didelio vargo ir stokos savišvietos. O pavergėjas jų vargu nesisielojęs. Jam buvę geriau valdyti tamsią liaudį.

M. Scichowskis, buvęs Vilniaus universiteto rektorius, savo veikale išsireiškęs, jog yra sunku skirti, kur "Korona", o kur Lietuvos Did. Kunigaikštija dėl žmoniu maišaties ir kalbų įvairumo. Tačiau Lietuvos žmonės kiek skirtingi nuo "Koronos" daugiau tamsūs ir paniūrę. Jo supratimu gudai yra pati tamsiausia liaudis. Lietuviai kiek šviesesni, bet lenkai už visus kultūringiausi. (Turbūt taip palygino išeidamas iš Vilnijos okupanto stebėjimo taško. Kadangi lenkai buvo laisvi ponai ir elgėsi kitų mažumų atžvilgiu taip, kaip tikri padėties viešpačiai). Betgi prisipažino, kad dėl liaudies tamsumo kalta esanti ne tik carinė Rusija, bet dalinai ir nepriklausoma Lenkija.

Paskaitos pabaigoje pareiškė nusivylimą dėl Vilniaus miesto vertybių naikinimo. Vilniaus katedra paversta muziejumi, kitos begalo gražios bažnyčios uždarytos, apleistos, neprižiūrimos. Jis nežinąs pasaulyje kito miesto taip betiksliai be atvangos naikinamo ir sukoneveikto kaip Vilnius.

Kalbėdamas apie Vilniaus bažnyčias kiek daugiau sustojo prie katedros, šv. Onos bažnyčios, suminėjo Aušros Vartus, šv. Kazimiero ir Antakalnyje šv. Petro ir Povilo bažnyčias. Kalbėdamas apie pastarųjų meną vis akcentavo Vilniaus bei Vilnijos gyventojų lenkiškumą ir prisirišimą prie šių šventovių. Taip nutylėjo kitas tautybes ir atrodė jog Vilniuje lietuvių nei nebegyvena. Ir čia pat vėl aiškina, kad šv. Petro ir Povilo bažnyčia Antakalnyje pastatyta Lietuvos hetmono Paco.

Baigdamas prelegentas skatino ir linkėjo Vilniaus neužmiršti. Atėjus metui, esą, mes privalome į Vilnių grįžti. Išvardinęs Vilnių supančius mažesnuis "lenkų" miestus — Švenčionis, Švenčionėlius, Ašmeną, Eišiškes, Gardiną, Naugarduką ir kitus — pagaliau priėjo prie lietuvių-lenkų santykių sureguliavimo, pagal jo samprotavimą, taikingu keliu. Tai, girdi, nereiškia, kad jis norėtų Vilnių atiduoti Lietuvai, arba lietuviai jį daugiau mylį už lenkus, bet nieks už ateitį šiandieną negalįs garantuoti. Lietuviai Vilniuje ir Vilnijoje stiprėją. Esą "Aš nenoriu kraujo praliejimo, bet mūsų kultūra ten (Vilnijoj) turi būti ne paskutinė". O Vilniaus mohikanams: dr. Minkevičiui ir prof. Koscialkowskiui, gyvenančiam Anglijoje, prašė parašyti laiškus.

Po paskaitos buvo perskaitytas 1919 m. J. Pilsudskio atsišaukimas-įsakymas lenkų kariuomenei ir buvusios Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos gyventojams. Po to sekė deklamacijos: Meilės žemė — dvi tėvynės, Aušros Vartų Lenkijos karalienė ir Didžioji Lietuvos kunigaikštienė. (Čia man besiklausant prisiminė vieno lietuvio poeto eilėraščio posmas: Marija, kaip Tavo sūnus nesutiko žydų karaliumi būti, Taip Tu nenori būti vadinama Lenkijos Karaliene). Aušros Vartai — Po Tavo apgynimo.

J. Zolotnickis uždarydamas minėjimą pareiškė viltį, kad lenkiškoji Vilniaus krašto istorija dar nepasibaigus 1939 metais.

Toliau susirinkusiems buvo parodytas filmas mažais skirsneliais: Iš Vilnijos apylinkių, Pilsudskio širdies laidojimas Vilniuj, Triumfališkas įžygiavimas į Čekijos Ządze-Tiešiną, "Didvyriškos" lenkų kariuomenės grįžimas per Vilnių iš Lietuvos pasienio po 1938 m. ultimatumo Lietuvai.

Minėjime dalyvavo arti šimto asmenų, kurių išvaizda nedaug bylojo apie tariamą lenkų pranašumą už gudus, o tuo labiau lietuvius.

Visi trys lenkai, kalbėję minėjimo metu, nebuvo objektyvūs. Ignoravo Vilnijos lietuvius ir visiškai nutylėjo faktus, kad Vilnius buvo grąžintas nepriklausomos Lietuvos valstybei, o ne kokiai sovietinei respublikai. Nutylėjo ir spalio 27 d. Lietuvos kariuomenės įžygiavimą į Vilnių ir Vilniją. Kalbėjo taip, lyg viso to nebūtų buvę ir jie dabar turi reikalo ne su Lietuva, bet su rusų bolševikais, kaip tai atsitiko 1919 m. Tai rodo, kad visi, kurie su lenkais pasikalba ir bando tikėti ju "tikruoju nuoširdumu" turi būti atsargūs. Tas ateityje Lietuvai gali labai brangiai kainuoti. Būkime budrūs.

A. P-s.

Susitikite Lenkijoj su savo giminėmis

ten gyvenančiais arba atvykstančiais iš Lietuvos.

Nuvykti galima laivu "Batory" kas mėnesį. Nesezoniniu laiku nuolaidos.

Užsisakykite vietas pigiausiai ir geriausiai per

FOUR SEASONS TRAVEL

109 Bloor St. W., Toronto 5.

Tel. WA. 5-5555

V. BAČĖNAS

Lietuviams paternauja įstaigoje tel.: WA. 5-5555 ir namuose tel. LE. 6-4681.

Mūsų vienintelis užsiėmimas — ...lionių tvarkymas.

Kultūros ir knygų pasauly

STRAIPSNIŲ KONKURSAS JAUNIMUI

Kun. dr. Juozas Prunskis, prisimindamas savo dviejų savaičių darbą priešvelykinėse rekolekcijose Toronto lietuvių tarpe, paskyrė $100 "Tėviškės Žiburiams" paskelbti straipsnio konkursą. Pastarajame "TŽ" leidėjo KLKK D-jos posėdy nutarta skelbti straipsnio konkursą jaunimui — lankančiam augštesniąsias ir augštąsias mokyklas arba jas neseniai baigusiam, neperžengusiam 25 metų amžiaus.

Premijos numatytos trys: $50, $30 ir $20. Temos bei konkurso taisyklės netrukus bus paskelbtos. Konkursas siejamas su "TŽ" dešimtmečiu ir premijų įteikimas įvyks dešimtmečio minėjimo akte lapkričio 14 d.

"LRKSA ir lietuvybės išlaikymas", tokia tema rašinio konkursą skelbia LRKat. Susivienijimas Amerikoje pradžios ir augštesniųjų mokyklų mokiniams. Rašiniai turi būti įteikiami iki š.m. birželio 1 d. Už geriausius rašinius teikiamos trys premijos: 75, 50 ir 25 dol.

Studijuojantiems lituanistiką šią vasarą Fordhamo universitete Akad. Skautų Sąjūdžio dr. Vydūno vardo Studentų Šalpos Fondas paskyrė dvi negrąžinamas stipendijas po $175.

"Technikos Žodžio" reikalu

Į spaudoje skelbtą prašymą bendradarbiauti išleidžiant kanadiškį "Technikos Žodžio" numerį iki šiol dar negauta iš Toronto lietuvių inžinierių jokio straipsnio, nors tikėtasi, kad iš Toronto kur yra apie 50 lietuvių inžinierių bus gauta 75% visos medžiagos. Kadangi laikas prisiųsti medžiagą jau nebetoli (gegužės 15 d.), tai kreipiuosi dar sykį į inžinierius, primindamas "Technikos Žodžio" leidimo reikalą. Kaikas mano kam tas "T. Ž." leidimas reikalingas ir bendrai kam inžinierių sąjunga reikalinga. Dėl mūsų neveiklumo turime priekaištų iš lietuvių visuomenės. Pav. š.m. balandžio 3 d. "Vienybėje" žinomas žurnalistas V. Meškauskas straipsnyje "Keista Lietuvos pasiuntinybės Brazilijoje rūmų projekto konkurso istorija" rašo: "Juk iki šiol vienintelė žinia apie inžinierių veiklą, kuri pasiekia mūsų bendrinę spaudą, tėra tik pranešimas apie įvykstantį metinį balių".

Toronte irgi panašiai — inžinierių veikla pasireiškia tik tradicinio baliaus suruošimu ir jame aktyviu dalyvavimu. Man buvo žinoma, kad daugelis Toronte gyvenančių liet. inžinierių neprenumeruoja "Technikos Žodžio". Kaikuriems aš buvau pasiūlęs jį užsisakyti, bet skaudu kai gauni atsakymą "Kam man jis reikalingas?"

Gerai, kad yra ruošiami tradiciniai baliai ir juose dalyvaujama, bet reikia atiduoti dalį savo organizacijai ir savo skyriui. Neužmirškim, kad Inžinierių ir Architektų S-ga (PLIAS) ir jos organas "Technikos Žodis" yra lietuviški fragmentai, iš kurių susidaro kova už mūsų tautinį išsilaikymą ir savo valstybės atkūrimą.

P. Lelis,
"TŽ" atstovas Toronte.

Pasaulio katalikių moterų organizacijų unijos tarptautinio biuro posėdžiai įvyko balandžio 21-24 d.d. Vienoje. Šių posėdžių dienotvarkėje buvo numatyta eilė klausimų ir apie pavergtus kraštus, taip pat speciali išvyka prie "geležinės sienos" — Austrijos-Čekoslovakijos sienos. Šiuose posėdžiuose lietuves katalikes (drauge ir visų pavergtų tautų) moteris atstovavo B. Šlepetytė-Venskuvienė — Pasaulio Katalikių Moterų Organizacijų Unijos Tarptautinio Biuro narė.

(E) Pavergtųjų Europos Tautų Seimo organizacija ryšium su Žmogaus teisių deklaracijos 10 metų sukaktim neseniai išleido anglų kalba leidinį, kuriame tos deklaracijos kilnūs nuostatai priešpastatomi šiurkščiai tikrovei Rytų ir Vidurio Europoje. (Denial of Human Rights in Eastern Europe" — Žmogaus teisių paneigimas Rytų Europoje. 10 years after the adoption of the universal declaration. 48 psl. New York 1958). Lietuvai, kaip ir kitiems pavergtiems kraštams, pavestas atskiras skyrius. Bet Pabaltijo kraštai minime ir bendrame tekste.

VOKIEAIJOS KULTŪRINĖ VEIKLA UŽSIENIUOSE

Kaip parlamente aiškino užsienių reikalų min. Brentano, kultūriniams santykiams su užsieniu skiriamos sumos 1959 m. išaugę iki 28 milijonų markių, kai 1954 m. tebuvę vos 6.8 mil. Tai tik užsienių reikalų min. sąmatoj. Be to, labai išaugę kitos vyriausybės išlaidos šiems reikalams. Taip užsienio vokiečių mokykloms 1954 m. buvę skiriama 3 mil., o 1959 m. biudžete jau 33.6 mil. markių. Nuo karo pabaigos į užsienius buvę pasiųsta 600 vokiečių mokytojų. Užsieniuose esą 220 vokiškų ir nevokiškų institucijų, kur mokoma vokiečių kalbos. 1958 m. buvę įkurta 41 kultūrinė vokiška institucija užsieniuose.

Tarptautinio akademinio pasikeitimo programoje 1958 m. buvę duota 1.500 stipendijų, viso 3.3 mil. markių, kai 1954 m. tebuvę tik 41 stipendija bendroje sumoje 322.000 markių. Taip pat labai pakilęs užsieniečių studentų skaičius. Vokietijos augštosiose mokyklose 1958-9 mokslo metams įsimatrikuliavę 17.500 svetimšalių studentų, kai 1954 m. jų tebuvę vos 3.500. Daugiau kaip trečdalis šitų studentų atvykstą iš Afrikos ir Azijos kraštų.

Vyriausybė numatanti dar daugiau panaudoti užsieniuose savo filmus, radiją ir televiziją.

Prisiųsta paminėti

Jaunimo žygiai, 1959 m. Nr. 1 (18), 56 psl.

Turinys: A. J. K. — Minties ir darbo dirvonai; M. Krupavičius — Lietuviais esame mes gimę; P. Maldeikis — Pasaulėžiūra ir kultūra; S. Rauckinas — Krikščionių demokratų vaidmuo Steigiamajame seime; Katalikų polit. vienybės reikalu; P. Str. — Įsivaizduotieji pavojai; A. Gražiūnas — Anglo žvilgsnis į krikščioniškąją demokratiją; Jaunimas lietuvybės kryžkelėse; Kreipimasis į laisvojo pasaulio kr. dem. partijas; Z. Dautartas — Europos ateitis Jaltos padarinių šešėliuose; A. Albušis — Atoslūgio paraštėj; Markus Simplicijus — Lietuva ateities galimybėse; Spaudoj ir Gyvenime; Iš Jaunimo veiklos; Knygos.

Literatūros Lankai, — Neperiodinis poezijos, prozos ir kritikos žodis, Nr. 8, Buenos Aires 1959 m., 32 psl.

Turinys: Cz. Milocz — Mickevičius ir istorijos paradoksai; Kaz. Barėnas — Roza; Alg. Greimas — Sąmonė ir sąžinė; Alg. Greimas — J. Baltrušaičio fantastiškieji viduramžiai; J. Žemkalnis — Bertold Brechto ir Paulo Claudelio epinė drama; Literatūros anketa — eilės autorių atsakymai; Archibald McLeish, A. Nykos-Niliūno, L. Andriekaus, W. B. Yats, Paul Celan, St. George eilėraščiai; Kritika.

Ateitis, 1959 m., kovo mėn., Nr. 3, 57-88 psl.

Turinys: A. Liulevičius — Sukilėlis ir apaštalas; I. Stasaitė-Velykos ir mūsų troškimai; A. Sušinskas — Tie, kurie kitų gyvenimą apkartina; D. Noreikaitė — Žarijos; R. Mureika — Šv. Kazimieras; At-kų Fed. Tarybos nutarimai; V. Augustaitytė — Sicilia insula est; V. Grybauskas — Lietuvos kariuomenė; V. Volertas — Skaičiai ir formulės; D. Daukšytė — Kontrastas; J. Sakalas, TIva, R. Kisielius, N. Narutė — eilėraščiai.

Ateitis, 1959 m. balandis, Nr. 4, 89-112 psl.

Turinys: S. Sužiedėlis — Pasaulėžiūra laikų įtampoje; Eilėraščiai iš Lietuvos; A. Sušinskas — Garbės svaigulys; D. Bražytė-Nerimas; Tautiškumas, religiškumas, šeimyniškumas; V. Skrupskelytė — Žmogaus supratimas Malvaux kūryboje; Tinginė pati; N. Narutės, J. Sakalo, R. Ukrino eilėraščiai, Atskleista knyga; Vardai, įvykiai, idėjos; Kronika.

Studentų gairės, 1959 m. balandis, Nr. 35, 12 psl.

Introducing Lithuania, JAV Liet. Studentų Sąj. leidinys. Brooklyn, N.Y., 16 psl. (nenumeruotų).

Šv. Pranciškaus Varpelis, 1959 m. balandis, Nr. 4.

TELEVIZIJOS - RADIO TAISYTOJAS

Kvalifikuotas, pigiai dirbąs, turįs dvidešimt metų patyrimo. Naujos televizijos lempos—picture tube—$35. Metams garantija.

VICK'S TV. Telefonas LE. 2-7629.

Nauja Lietuviška Valykla

Lenard's Cleaners

985 College St. Tel. LE. 1-5166

Darbas atliekamas vietoje su moderniškomis mašinomis.

PRIIMAME IR PRISTATOME Į NAMUS.

Darbo valandos: 8 val. ryto — 7 val. vak.
šeštadieniais — 8 val. ryto — 6 val. vak.

Savininkas L. LEVECKIS

Erdmono Simonaičio pensijos byla

Kaip skaitytojams jau žinoma, klaipėdiškis veikėjas Erdmonas Simonaitis Klaipėdos Kraštą nuo Lietuvos atplėšus 1930 m. kovo 22 d. buvo areštuotas ir su kitais klaipėdiškiais kalinamas, kol Lietuvos vyriausybės reikalavimu jis su kitais buvo paliuosuotas. Negalėdamas toliau Klaipėdoje gyventi, E. Simonaitis persikėlė Lietuvon ir apsigyveno Kaune.

Hitlerio armijai 1941 m. okupavus Lietuvą, dar t.p. metais rugpiūčio 25 d. vėl buvo gestapininkų areštuotas, kalinamas Tilžėje ir vėliau Klaipėdoje. 1942 m. sausio mėn. jis buvo kalinamas Mauthausen ir vėliau Dachau koncentracijos stovyklose, iš kurios 1945 m. balandžio mėn. buvo amerikonų armijos išlaisvintas.

1948 m. rugsėjo 22 d. Detmoldo Kreissonderhilfsausschuss p. Simonaitį pripažino politiniai nukentėjusiu ir remtinu asmeniu. Remiantis šituo sprendimu Nordrhein - Westfalijos valstybės darbo ministeris 1949 m. spalio 31 d. jam paskyrė mėnesinę 93,30 DM pašalpą, mokėtiną nuo t.p. metų gruodžio 1 d. ir už praėjusį laiką dar 1.642,10 DM.

Viršuj minėtoji Detmoldo apskrities įstaiga po trijų metų mokėjimo, 1952 m. spalio 10 d. p. Simonaičiui nutraukė pašalpos mokėjimą. Prieš šitą sprendimą p. Simonaitis įteikė apeliaciją, kuri betgi nebebuvo sprendžiama įsigaliojus naujam įstatymui — Bundesergaenzungsgesetz.

Tuo tarpu, 1957 m. gegužės 15 d. Detmoldo regierungsprezidentas, matomai remiantis Klaipėdos krašto vokiečių skundais, išsprendė, jog p. Simonaitis neturįs jokios teisės gauti pašalpą kaip nuo Hitlerio režimo nukentėjęs asmuo. Regierungsprezidentas rėmė savo sprendimą tuo, jog Simonaitis nenukentėjęs dėl savo politinės veiklos prieš nacionalsocialistinį režimą, bet dėl valstybės išdavimo (Hochverrat) ir dėl daugmetinio priešvokiško veikimo Klaipėdos krašte.

Po šito sprendimo Simonaitis iškėlė Detmoldo apygardos teisme skundą prieš Nordrhein - Westfalijos valstybę panaikinti regierungspraesidento sprendimą ir jam priteisti priklausančią pašalpą.

Detmoldo apygardos teismo sprendimas

Detmoldo apygardos teismas savo 1958 m. rugpiūčio 29 d. sprendimu palaikė minėto regierungsprezidento sprendimą ir atmetė skundėjo pasiteisinimus ir paaiškinimus.

Teismas pirmiausia paaiškino, jog skundėjo reikalavimai negalį būti sprendžiami pagal Bundesreich (federalinę teisę), bet turį būti sprendžiami pagal vietinę Nordrhein - Westfalijos teisę ir pagal 1952 m. kovo 4 d. nukentėjusių aprūpinimo parėdymą. Einant šito įstatymo 10 paragrafu aprūpinimas esąs apribotas tam tikroms asmenų grupėms.

Skundėjas pagal Konstitucijos 116 straipsnį nesąs vokietis. Pagal skundėjo aiškinimus jis nesąs vokiečių pilietis. Tą patvirtinusi ir Mannheimo apskrities viršininko įstaiga savo 1958 m. liepos 5 d. raštu. Skundėjas esąs registruotas "Leituvos pilietybės" kaip "heimatloser Auslaender".

Skundėjas pagal minėto įstatymo 116 strp. nesąs ir nei vokiečių tautybės asmuo. Skundėjas pats esąs pakartotinai pareiškęs, ypatingai šioje pensijos byloje, jog jis priklausąs lietuvių tautybei. Tai liudiją ir jo pareiškimai, jog jis jau prieš 1914 m. veikęs lietuviškose draugijose. Po 1918 m. skundėjas pakeitęs ir savo vardą ir pavardę, pridėdamas lietuviškas galūnes ir tuo pareiškęs savo priklausomybę lietuvių tautai. Ir jo ilgametė "didlietuviška politinė veikla" negalinti likti nepabota.

Skundėjo politinė laikysena ir veikla, taip pat jo bėgimas 1939 m. pavasarį į Lietuvą vienprasmiškai parodą, jog jis nepriklausąs vokiečių tautai (nicht deutscher Volkszugehoerikeit ist).

Tokiu būdu skundėjas nepriklausąs tai grupei asmenų, kuri turi teisės pašalpai gauti sulig 1952 m. kovo 4 d. įstatymo 10 paragrafu, skaitline 1.

Skundėjas neturįs teisės ir pagal minėto įstatymo pastraipą 2, nes jis negyvenęs nei persekiojimo pradžioj, nei vėliau Vokietijos ribose, kokios jos buvo 1937 m. gruodžio 31 d. Pagal jo paties pareiškimą, jis gyvenęs 1941 m. Kaune, Lietuvoje. Jis ir ligi paleidimo iš koncentracijos stovyklos 1945 m. nebuvęs įgijęs gyvenamos vietos Vokietijoje 1937 m. ribose. Jo areštavimas įvykęs prieš jo norą. Buvimas kalėjime arba koncentracijos stovykloje nesudarąs gyvenamos vietos tame krašte. Taip pat faktas, kad skundėjas buvo areštuotas vokiečių armijos okupuotuose kraštuose, būtent Kaune, neduodąs jokios galimybės, pagal minėto įstatymo raidę 2 įgyti pretenzijų, kadangi skundėjas nėra vokietis. Ir to paties įstatymo paragrafo 10, pastraipa 3 negalinti būti pabota, nes šis nuostatas galiojąs tik ištremtiems (Verschleppten) arba pabėgusiems žydams iš Rytų Europos.

Tokiu būdu skundėjas nepriklausąs tai kategorijai asmenų, kurie pagal Nordrhein - Westfalijos krašto teisę, turi būti traktuojami nacionalsocialistinio režimo persekiotais arba nuo jo nukentėjusiais asmenimis. Skundas todėl turįs būti atmestas.

Šitomis apystovomis nesąs sprendžiamas klausimas ar regierungsprezidento aiškinimas, jog skundėjas yra nusikaltęs priešvokiška ir išdavikiška veikla yra pakankamai įrodytas.

Teismo išlaidos tenka skundėjui.

Apeliacijos terminas trys mėnesiai po sprendimo įteikimo skundėjui.

Sprendimo įvertinimas

Abu sprendimai, regierungsprezidento administracinis ir Detmoldo apygardos teismo, yra grynai politinio pobūdžio su tiks lu pakėnkti skundėjui, kuris juose traktuojamas kaip politinis priešas. Abiejuose sprendimuose nesekta įstatymų nuostatų, bet nuostatai yra tiesiog išprievartauti norint pasiekti pageidaujamą politinį sprendimą. Šitas faktas aiškiai parodo, kad dabartinė vokiečių administracija ir teismai vėl stovi arti nacionalsocialistinės doktrinos ir kad jie pataikauja Hitlerio režimui, darydami nukentėjusiems galimai daugiau sunkumų. Puikų pavyzdį mes jau anksčiau turėjome Jono Grigolaičio pensijos reikale.

Detmoldo regierungsprezidentas savo sprendime aiškina, kad skundėjas buvęs Geštapo areštuotas dėl išdavimo, reiškia yra padaręs veiksmų sugriauti tuometinį režimą. Šitą versiją jis paėmė, pasak sprendimo, iš buvusio Klaipėdos krašto direktorijos pirmininko dr. Schreiberio rašto, kurį šis atsiuntęs kaip liudininkais. Schreiberis aiškina, kad Simonaitis nebuv s Geštapo areštuotas dėl jo politinės veiklos prieš Hitlerio režimą, bet dėl Hochverrat — valstybės išdavystės.

Pagal vokiečių teisinę santvarką išdavyte nusikalta asmuo, kai jis daro žygių nuversti esamą vyriausybę krašte arba užsienyje. Skundėjas gi niekuomet negyveno Vokietijoje, bet Klaipėdoje, Lietuvos dalyje, ir iš čia niekuomet nėra daręs žygių nuversti Vokietijoje Hitlerio režimą. Jo veikla apsiribojo savu kraštu, pastangom sulaikyti į kraštą besveržiančią nacionalsocialistinę ideologiją. Regierungsprezidentas matomai nerado reikalo tirti, ar p. Simonaičio reikale šitoks nusikaltimas yra įmanomas, bet remiantis dr. Schreiberio raštu atmetė prašymą.

Detmoldo apygardos teismas toliau prasilenkė su vokiečių įstatymais ta prasme, jog jis šitoje byloje netaikė naujai priimtą federalinės valstybės įstatymą (Bundesgesetz), bet rėmėsi Nordrhein - Westfalijos valstybės teise, viską remdamas vokiečių pilietybe ir tautybe. Bundesgesetzas skundėjui būtų buvęs palankesnis, nes jame nėra vokiečių pilietybės ir tautybės klausulės. Gi pagal vokiečių teisę pirmoje eilėje turi būti taikomas Bundesgesetz (feedralinė teisė) ir tik po to atskirų kraštų teisė, pagal principą "Reichsrecht bricht Landesrecht" (Reicho teisė laužo krašto teisę).

Detmoldo regierungsprezidento panaudotos Hochverrats klausulės apygardos teismas nenagrinėjo greičiausiai dėl to, jog šito tariamojo nusikaltimo jis Simonaičiui nebūtų galėjęs įrodyti.

E. Simonaičio byloje yra apklausinėti liudinikai netik aiškūs nacionalsocialistai, bet ir pasižymėję veikėjai už Klaipėdos krašto atplėšimą nuo Lietuvos ir prijungimą prie Hitlerio Vokietijos. Jų tarpe yra: buvęs direktorijos pirmininkas dr. Schreiber, vėliau pabėgėlių ministerijos referentas ir net direktorius, buvęs Klaipėdos krašto vokiečių vadas dr. Neumann ir dvarininkas von Dressler, visi trys jau mirę. Be jų yra apklausti: didysis lietuvių priešas Schulrat Meyer, policininkas Reichert, Butkereit, Le Coutre, Walghan, teisėjas Kork ir kiti. Visi suminėtieji liudininkai yra asmenys, kurie savo hitleriška politika privedė prie Klaipėdos krašto atplėšimo nuo Lietuvos ir dabar, III Reichui 1945 m. subirėjus, nustoję krašto ir savo turtų, nori bent vienam savo priešui atkeršyti. Gal jie ir mano, kad dėl jo veiklos, tūkstančiui metų sukurtasis Hitlerio reichas subirėjo. Tuomet pilna pagarba E. Simonaičiui.

Abiejuose sprendimuose pavartoti motyvai yra tokie absurdiški ir nejuridiniai, jog sunku įsivaizduoti, kaip Detmoldo apygardos teismas juos galėjo pavartoti juridiniame sprendime. Ir šitas faktas įrodo, kad teismas nenorėjo padaryti objektyvaus teisinio sprendimo, bet politinį, keršijantį bent vienam buvusiam Hitlerio režimo priešui.

Jeigu E. Simonaičiui būtų galima perkelti bylą į šiek tiek objektyvesnį teismą, jis ją turėtų laimėti.

Bet tam yra keletas kliūčių:

1. Bylos vedimas kainuoja daug pinigų, kurių skundėjas neturi; 2. Beturčio teisės jam gali neduoti aiškinant, jog po dviejų neigiamų sprendimų nesą vilties bylą laimėti ir 3. Gali iškilti skundėjo apsigyvenimo leidimo klausimas. Skundėjas gyvena kaip asmuo be pilietybės, su svetimšalio pažymėjimu, kuris kiek vienu momentu gali būtūi administraciniu būdu atšauktas. Tuomet atsidurtų skundėjas dar blogesnėje padėtyje.

Šitie visi klausimai turi būti pirmoje eilėje išnagrinėjami, kol gali būti daromi tolimesni žygiai.

Dabartiniu laiku reikia E. Simonaitį, kaip netik nuo Hitlerio režimo, bet ir nuo dabartinės V. Vokietijos valdžios įstaigų nukentėjusį piniginiai paremti, kad jis galėtų apmokėti jam neteisingai uždėtas teismo išlaidas.

Dr. jur. M. Anysas.

Spauda ir Al. Gimantas

Aktyvus kelių laikraščių bendradarbis, temų parinkimo specialistas, įdomiai gvildenąs kasdienines problemas, Al. Gimantas, "TŽ" nr. 12, rašo spaudos reikalais ir gėrisi mūsų periodika pasidarius visiškai įdomia.

Skaitant tokias mėgiamo autoriaus mintis dalinai tenka su juo sutikti, bet dalinai ir prieštarauti. Sutinkant norėtųsi teigti ir atsargiai pasiklausti: kada tų temų laikraščiuose (patikslinant— tam tikroje laikraščių dalyje) nebuvo įdomių? Žinoma, jeigu jos buvo tinkamai ir įdomiai perduotos.

Paimkime, kad ir patį Al. Gimantą. Jis rašydamas apie paprasčiausius kasdieninius reikalus, užsibrėžtą mintį moka taip vykusiai perduoti, kad jo straips nį skaitai ne tik susidomėjęs, bet ir su tam tikru pasigėrėjimu. Užtikus laikraštyje pažįstamą autoriaus parašą su pasitenkinimu griebi jį tuojau skaityti ir matai, kad atsiranda asmenų, kurie su paprasčiausiomis temomis moka užintriguoti skaitytoją.

Dalinantis mintimis ir bendrinant nuomones pažįstamų tarpe, vienas kelių laikraščių skaitytojas išsitarė, kad su vienu laikraščiu jau seniai nutaręs skirtis, bet spausdinamo romano tąsa ir Al. Gimantas kažkaip nepaleidžia. Žvelgiant į tą teigimą gali kilti klausimas, ar ir daugiau skaitytojų panašiai negalyoja? Tai tik maža laikraščio dalelė. O jeigu tą dalelę padvigubinti, ar patrigubinti? Ar nesigautų laikraščiui trigubas patrauklumas subūrus apie save daugiau tokių bendradarbių?

Berods pereitų metų pradžioje, o gal kiek ir anksčiau Al. Gimantas rašė spaudos temomis "T. Žiburiuose". Perskaičius jo straipsnį buvo jaučiamas laikraštininko skundas. Nors tai buvo daroma prabėgomis ir daugiau perkelta prasme, bet išvada gavosi, kad tam tikra dalis laikraščių perdaug ištaiso prisiųstus rankraščius, kad kartais net pagrindinė rašinio mintis pasikeičia. Arba dar daugiau: straipsnis praslysta pro redakcijos pirštus ir, kaipo nukrypęs nuo tiesios linijos, neišvysta šviesos. Nebūtų tai nuodėmė, jeigu taip atsitiktų su prabėgančiu rašovu, kuris atsiminęs džiūstančią plunksną, pavilgė kiek rašale. Arba su kuriuo iš 60 nuosmukininkų, kurių parašą paskaitęs po garsiuoju manifestu, vėliau nei su šakaliu negalėjai suieškoti laikraščių puslapiuose. Bet kaip tą reikalą paaiškinti nuolatiniam ir dargi geram bendradarbiui? Bendradarbiui, kurio straipsniai pagauna pirmąjį skaitytojo dėmesį, kuris yra ne tik mėgiamas ir įdomus, bet kaip šio rašinio pradžioje buvo minėta, pajėgia sulaikyti net besitraukiantį prenumeratorių.

Savotiškai įdomu, kai Al. Gimanto straipsniai pajvairinami skaitytojų nuomonėmis, pasiūlymais, pareiškimais ar net laiškų ištraukomis vienu ar kitu atveju. Tas visą reikalą dar daugiau išryškina — sudomina. Panašiai kaip vietiniuose laikraščiuose, mes skaitome susidomėję skaitytojų laiškus ir jų keliamas įvairiausias problemas. Jos būna kartais labai charakteringos, tuo labiau jeigu reikalas liečia naujuosius ateivius, arba mūsų tėvynę.

Čia gal iškiltų klausimas, kodėl skaitytojas, savo minčių reiškėjas nerašo tiesiog į laikraštį, bet siunčia Al. Gimantui. **Kodėl jis negali tiesiogiai, nors mažučiu laiškučiu, nors maža idėja ar pasiūlymu bendradarbiauti savo skaitomame laikraštyje.** Tuo jį praturtinti, papildyti, padaryti įdomesniu ir didesnio skaičiaus nuomonių reiškėju. Kaikurie mūsų laikraščiai jau pradėjo tai praktikuoti įvesdami skaitytojų laiškų skyrių. Net toks taupus su vieta žurnalas, kaip "Lietuvių Dienos", jau turi skaitytojų kamputį ir jis yra visuomet užpildytas.

Susidomėjimas tuo reikalu padidėjo kai prieš keletą savaičių, viename laikraštyje, Al. Gimanto straipsnyje tarp kitko buvo ne visai trumpa skaitytojo laiško ištrauka. Kadangi reikalas lietė irgi mūsų spaudos reikalus, **kilo klausimas, kodėl anas skaitytojas nepasinaudojo savo tiesioginė privilegija?** Kodėl jis neparašė tiesiog tam laikraščiui pareikšdamas savo nuomonę, kad tą mėgstąs taip, aną kitaip, o tas turėtų būti tvarkoma šitaip? Kodėl jam savo nepasitenkinimais, ar užsimojimais trugdyti jau ir taip užsiėmusį ir darbštų bendradarbį.

Įsigilinus ir ištyrus visą reikalą paaiškėjo, kad panašios mintys buvo siųstos tam pačiam laikraščiui, bet kažkaip nepraėjo... Kiek iš laiško citatos matėsi ten irgi buvo sielojamasi spaudos reikalais. Buvo siūlomos konstruktyvios mintys, kurias realizuojant sektų laikraščio suįdominimas, įvairumas, naujų bendradarbių įtraukimas. Atrodo viskas taip nekalta ir tik gero tenorima, bet matomai nežinomas vardas, ar kuri kita neganda neleido praeiti...

Baigiant norėtųsi padėkoti Al. Gimantui už jo nuoširdų triūsą ir sveikinti už meistrišką temų parinkimą. Šalia to norėtųsi jam kiek ir paprieštarauti, kai jis teigia apie paskutiniais laikais paįdomėjusią mūsų spaudą. Galima būtų net nurodyti dalį laikraščių, kurie tokiuo aspektu ir konstruktyviomis mintimis visai nesidomi. Jie toliau spausdina (netrumpindami) įsibodėjusius straipsnius apie Amerikos nepajėgumą, Prancūzijos ištižimą, Rusijos galybę ir raudonųjų padarytas ir daromas negeroves kartotas vakarykščiame numeryje, minėtas pereitą savaitę, plačiai aprašytas pereitą mėnesį ir dar gerai prisimenamas iš pereitų metų.

S. Pranckūnas.

Redakcija labai pritaria p. S. Pranckūno minčiai skaitytojams pradėti dalintis mintimis per laikraštį. Mes mielai spausdinsime kiekvieną pastabą, pasiūlymą, prieštaravimą ar šiaip reiškiamą mintį.

WELLAND, Ont.

Medžiotojų ir meškeriotojų klubo "Lituanica" visuotinis narių susirinkimas įvyko kovo 21 d. pp. Sinkų hotelio valgykloje.

Klubo narių vardu, valdybos pirm. Sinkus pareiškė gilią užuojautą pp. Šidlauskams dėl motinos mirties ir pp. Tamulynams dėl jų dukrelės Nijolės mirties. Iš valdybos pranešimo paaiškėjo, kad klubas dabartiniu laiku turi 77 narius. Per praėjusius metus buvo suruošti du priziniai žuvavimai ir viena pryzinė medžioklė, viena gegužinė, penki šokių parengimai ir dvi loterijos. Žuvavime pryzus laimėjo Serenienė, Urbšys ir Kalvaitis. Medžioklėje pirmą vietą laimėjo Stankevičius ir antrą — Naikus. Visiems laimėtojams buvo įteiktos atitinkamos dovanos. Iš parengimų, loterijų ir nario mokesčių klubas turėjo pelno $924,02. Iš šios sumos klubas paaukojo skautams $10, vaikų Kalėdų eglutei $20, nupirko vainiką mirusiai a.a. Šidlauskienei už $10 ir vainiką mirusiai pp. Tamulynų dukrelei už $10. Klubo turto įsigijimui buvo išleista $451,15. Dabartiniu laiku klubo kasoje grynais yra $422,87.

Iš revizijos komisijos akto matėsi, kad visus kasos pajamų ir išlaidų įrašus pateisina pridėti dokumentai, saldo išvestas teisingai ir knygos vedamos tvarkingai.

Susirinkimo metu išrinkta nauja klubo valdyba ir rev. komisija. Naujon valdybon įeina: P. Šidlauskas pirm., S. Sinkienė sekr., E. Bersėnienė kasin., V. Karalius vedėjas medžioklės reikalams ir J. Baliukas vedėjas žuvavimo reikalams. Rev. kom.: J. Radvilas, K. Stankevičius ir J. Sinkus.

Naujoji valdyba turėjo jau du posėdžius ir yra pasirįžusi dirbti energingai.

Kadangi visuomenė, o ypatingai moterys, jau seniai pageidauja kartūno baliaus Wellande, klubo valdyba nutarė suruošti pirmą šiais metais kartūno balių - gegužinę birželio 6 d., visiems gerai žinomoje St. Stevens salėje.

Bus įdomi programa ir didelis dėmesys bus kreipiamas į gražiausių kartūno suknelių prizų paskyrimą. Bus trys vertingi prizai už gražiausia kartūno sukneles.

Kadangi laiko netaip daug liko, visoms ponioms ir panelėms reikėtų pradėti ruoštis šiam šauniam baliui.

Programos pajvairinimui bus pravestos dvi loterijos — viena fantų ir antra piniginė.

Visi vietiniai ir artimų bei tolimų apylinkių lietuviai prašomi gausiai atsilakyti į šį kartūno balių-gegužinę. Čia ir senimas ir jaunimas turės progos gražiai praleisti laiką tikrai lietuviškoj aplinkoj.

Tenka džiaugtis, kad "Lituanicos" klubas išaugo į tikrai gražų lietuvišką vienetą, kur taip gražiai bendradarbiauja įvairių pažiūrų lietuviai.

Šis klubas įrodė, kad padėjus į šalį partinės rietenas, lietuviai visuomet gali rasti bendrą kalbą, suprasti vienas antrą ir dažniau laiką praleidžiant lietuviškoje aplinkoje yra lengviau išlaikyti lietuviškumą, kas yra didelis įnašas lietuvių bendruomenei.

J. S.

WINDSOR, Ont.

Kaip kasmet, taip ir šiemet gegužės 1 d. įvyko didinga Marijos garbei prieškomunistinė demonstracija-eisena. Joj ypač pasireiškia ateiviai iš anapus geležinės uždangos. Ir mes, daugiau ar mažiau, jau šeštus metus dalyvaujame. Tai puiki, o gal ir pati geriausią, proga reprezentuoti Lietuvą ir lietuvius, nes neskaitant demonstrantų žiūrovų skaičius siekia 60.000. Mes džiaugiamės eiliniu mūsų pasirodymu etninių grupių pobūviuose, tai šis atstovavimas be abejonės, daug reikšmingesnis. Betgi šiais metais, nežiūrint klebono kartotinų raginimų, tedalyvavo trys windsoriečiai — dvi moterys ir vienas vyras. Ir jei būtų neatvykęs būrelis Detroito ateitininkų, vadov Br. Polikaičio, lietuvių atstovavimas būtų atpuolęs. Prieš penkiolika metų bėgus nuo slibino, prieš kurį čia demonstruojama, netik nebeatsiranda tautos ambasadorių, bet ir eilinių trispalvės vėliavnešių. Ir tiesiog tragiška, bet kartu didvyriška atrodė, kai ne jaunyste žydinčia galva pasipuošęs kun. Vincas Rudzinskas ant savo pečių užsidėjęs net dvi didžiules— Lietuvos ir Kanados — vėliavas vienas tris mylias pro mases žiūrovų nešė. Nešė vėliavas tas, kuriam kaip dvasiškiui neįprasta, o mes daugumoje atsisakę eisenoje dalvauti, patys iš žiūrovų eilių stebėjome ... stebėjome kaip kun. V. Rudzinskas ant savo pečių nešė simbolinę Lietuvą — trispalvę. Ir kam vietos gražbylių patriotų kalbos, kai neatliekame paprastos, bet privalomos pareigos? Tik teisingumas, meilė ir geri darbai atskleidžia tikrąją žmogaus vertę.

Windsorietis.

DĖL JŪRŲ SKAUTŲ

ATSAKYMAS Į "PALAIDOS MINTYS"
"TŽ" Nr. 46, 1958. XI. 13 d.

Gerb. M. Apuokai. Kaip įdomu pasiskaityti ištisą palaidų minčių filosofiją. Laimingi paliestieji, turėdami tokius vyrus, kurie tik filosofuoja.

O kas gi būtų, jeigu neturėtume viskuo besirūpinančių? Atrodo, dingtų bendruomenės, organizacijos ir pavieniai individai. Kas gi būtų, jeigu vežančiam arkliui, nebūtų kas bizūnu plaka. Lygiai ir palaidos mintys "pasismagojo kitų reikaluos".

Parašyti kiekvienas gali pagal sugebėjimą, bet ne kiekvienas gali sugebėti ką nors rimto dirbti, išskyrus nesąmoningą filosofavimą. Gražu mintimis išdėstyti galvojimą, patarti, viešai, be jokių dangstymosi slapyvarde. Puikiai žinome N. pusiasalyje veikiančias organizacijas ir klubus, žinome apie ką rašoma ir kas rašo.

Jei mielasis esi prieš j. skautus, jų vadus ar kokius klubus nusistatęs, tai Tamstos reikalas, bet kada nežinodamas tikrovės lieti j. sk. reikalus yra reikalas be reikalo.

Dėl paliestųjų j. sk. atsakysiu papunkčiui, cituodamas p. M. Apuoko "Palaidas mintis".

1. Laivas džiūsta kanadiškos saulės kaitroje.

Ats.: Džiaugėmės turėdami laivą, saulę ir laisvą kraštą ir žinome kaip elgtis, kad laivas neperdžiūtų.

2. Girdisi, kad kaikurie jūr. skautai parduoda savo laivus, nes, girdi, nėra kam prižiūrėti ir iau baigė sudžiūti paežerėje.

Ats.: Blogai, kai rašančiajam girdisi, bet nieko tikro nežinoma. Nežinoma, kiek tie skautai rūpesčių ir darbo įdėjo, laivą perkant, nupirkus ir prižiūrint. Nuo 1955 m. pirkimo dienos laivas niekad nedžiūvo paežerėje, o būdamas uoste, juo labiau neturėjo progos vandenyje perdžiūti. Jeigu girdėjosi, kad parduoda irgi nenaujiena, nes prieš keletą metų turėjo girdėtis, kad pirko.

Visus reikalus j. sk. tvarko per Jūr. Sk. Skyrių. Jeigu veikiantis vienetas nesudaro bent trijų asmenų, jis neegzistuoja, tuo pačiu ir turimo turto reikalai išsprendžiami. Ne patriotizmo netekimas prie to priveda, bet susidariusios gyvenimo sąlygos, nelaimės ir kt., be priekaištų reikalai. Laivo priežiūrai buvo aukotos ištisos dienos, nutraukiant laiką nuo būtiniausių asmeninių reikalų.

3. Atseit jau viskas nusibodo, o vadai užsiima medžiokle, o dar tik prieš keletą metų šaukė ir kalė dolerius tam laivui pirkti.

Ats.: Gal p. Apuokas galėtų pasakyti, kuriems vadams viskas nusibodo. Dėl vadų užsiėmimo medžiokle daugiau negu melas. Mėgėjai, medžioti pradėjo keletą metų prieš įsisteigiant j. skautams. Vadinamas vadas savo gyvenime nemedžiojo ir net nemano medžioti. Po nelaimės darbe 1957 m., vad. vadas (nepilnų dviejų metų laikotarpyje) net 15 mėn. sirgo ir gulėjo net trijose ligoninėse. Tas laikotarpis atitraukė nuo pradėto iš širdies darbo. Tai nebuvo medžiojimo laikotarpis.

Dėl laivo ir motoro pirkimo žemiau paduodu žinias, pagal dokumentus, sąskaitas ir piniginę knygą, iš kurių susidarys tikresnis vaizdas dėl įdėto darbo ir lėšų, ne tik M. Apuokui, bet ir visiems tą darbą parėmusiems auka.

Pajamos: surinkta pagal aukų lapus $268.80, gauta iš sk. rėmėjų $65, gauta iš vietininkijos $25. Viso $358.80.

Išlaidos: pirktas laivas už $375, motoras $110.

Po trumpo laiko motoras, kaip netinkamas buvo pakeistas geresniu, primokant $250. Kadangi pinigų pilnai neturėta net laivui, tai motoras buvo skoloje. Pirmoji suma buvo skolinta privačiai, antroji ($250) iš Finance Co. Skolintojas, vad vadas, skola Finance Co. apmokėjo savo lėšomis primokant $12.47 procentų. Tokiu būdu laivas su motoru iš pat pirmų dienų kainavo $747.47 ir sudaręs veik $400 skolos.

To neužteko. Laivą reikėjo perremontuoti, pirkti irklus, virves, pompą, dažus, medžiagą. Vėliau pirktas vairas su visais priedais. Teko mokėti už uostą po $25 sezonui. Ir taip išlaidos augo, nes laivo išlaikymas kainavo — keičiant virves, dažant, taisant. Atsirado ir motoro taisymas. Išlaidoms teko dėti pinigus. Jūrų skautai daugiau aukų neprašė, nešaukė, bet dirbo. Davė programas kitoms organizacijoms, rengė gegužinę, paruošė vieną vakarą ir savo 3-jų asmenų triūsu uždirbo $326.63.

Tokiu būdu bendros pajamos nuo 1955 m. pradžios ligi 1958 m. pradžios siekė $685.43, išlaidos $1.038.87. Skolos už motorą ir asmenims padengusiems sąskaitas liko $353.96.

Vad. vado "medžiojimo" laikotarpiu nieko nebuvo nuveikta. Skautai, sukūrę šeimas, įsijungę į mokymąsi ir darbą, nubiro, pasiimdami savus gyvenimo rūpesčius, todėl gal ir liko vienintelė išeitis pastatą su motoru ir kt. priedais parduoti. Laikas mažina vertę, kaip ir visokio kito kilnojamo turto, o skolos tos pačios.

4. Nebūkime vienos dienos patrijotais, bet galvokime kur stojame, kokia organizacija prie širdies ir baikime pradėtą darbą.

Ats.: Be reikalo sielojiesi p. Apuokai. Neatrodo, kad per daug artimas būtumei šiems reikalams, nes jeigu neapsirinku, jokios paramos nei centu neparodei, nei žodžiu nepatarei.

Patriotizmo nerišam su laivo pirkimu ir doleriu, kaip kad Tamsta supranti.

Patarimas galvoti kur stojame, kokia organizacija prie širdies, labai pavėluotas, nes skautų eilėsna įstojimas įvyko prieš kelias dešimtis metų. Mums prie širdies visa, kas kilnu, teisinga ir dera lietuviui skautui.

Tamstos filosofijos dėka, išpūsti reikalai tarnauja palaidų minčių gaudytojams prapogandos tikslams, kur valkiojamas ir j. skautų vardas (talpintas laikraštpalaikyje "Už Sugrįžimą į Tėvynę").

Skautų Brolis.

JAU PATS LAIKAS PARUOŠTI MAŠINAS TOLIMIEMS VASAROS IŠVAŽIAVIMAMS! Nedelsdami užsukite į:

WALLY'S GARAGE

5 ROBERT STREET, TORONTO

/prie Spadina-College/

Sav. VL. TARVYDAS

Sąžiningai atliks visus mašinos pataisymo darbus.

Naujų stabdžių įdėjimas tik $18.00

Garantuotas darbas. Lietuviams pigiau negu kitur.

TEL. NAMUOSE: LE. 2-4058. TEL. DARBE: WA. 1-9541

VYRIŠKŲ ir MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS A. BERESNEVIČIUS

Visiems sezonams pasirinkimas naujausių moderniškų angliškų medžiagų kostiumams ir paltams. Augščiausios klasės rankų darbas Toronte. Naujausi modeliai. Žemiausios kainos.

1299 Dundas St. W. (tarp Dovercourt Rd. ir Lisgar), Toronto

REMONTUOJU PASTATUS

iš vidaus ir lauko. Statau mūrinius garažus, priestatus ir kaminus. Dedu naują tinką, remontuoju suskilusį, džipteksuoju ir dažau. Pasinaudokite nedarbo sezono pigiom kainom.

SKAMBINTI RO. 6-5420.

PADAROMI **minkšti baldai** pagal užsakymus ir aptraukiami seni labai pigia kaina. Darbas garantuotas. Tel. HO. 3-5493.

VEDYBOS

Jei norite vesti, rašykite /vokiečių ar lenkų k./, telefonuokite ar atvykite asmeniškai į

VEDYBŲ BIURĄ "WALDI"

859 COLLEGE ST., Toronto, Ont.

Telefonas LE. 2-5461.

Informacijos kasdien nuo 6-9 val. v. Atsakymams raštu pridėti $1. Moterims iki 35 m. amž. tarpininkavimas VELTUI.

VALAU FOTELIUS

ir įvairius kilimus, taip pat išimu rašalo dėmes. Sutaisau iširusius galus ir pradegintus kilimus.

Skambinti LE. 3-4912

P. KARALIŪNAS

Kas keliatės į kitą butą ir norite pigia kaina pervežti savo baldus, kreipkitės telefonu

LE. 3-1435

BR. STONČIUS

Piano ir Grand-Piano specialistas

A. BRIČKUS

Atlieku visus pianinų remonto darbus. Perku ir parduodu naudotus pianinus. RO. 9-5866.

BEAUCHAMP'S LINIMENT

nuo artričio ir reumatizmo skausmų, lumbago, muskulinių šono ir nugaros skausmų, neuralgijos, nutrynimų, pertempimų, nušalimo, nelygios odos, vabzdžių įkandimo, gerklės skausmų. **Nurodymai:** gausiai išsitepkite, gerai įtrinkite ir geresniam veiksmingumui pakartokite 4 kartus. Sunkesniais atvejais pakartoti rytą ir vakarą. Nepaliks jokių žymių: nei pūslių, nei peršėjimo.

Beauchamp's Liniment Co.

54 Macdonell Ave., Toronto 3, Ont.

Tel. LE. 2-6417.

No. 22404 The Proprietary or Patent Medicine Act.

Mann & Martel LTD.

REALTORS

1199 Bloor St. W. Telef. LE. 4-8481

Perkant ar parduodant nekilnojamą turtą visada kreipkitės į šią didelę pardavimo įstaigą, kuri turi 10 atskirų biurų įvairiose miesto dalyse. Greitas ir sąžiningas patarnavimas. Didelis pasirinkimas. Paskolų sudarymas ir finansinė parama trūkstant įmokėjimo. Čia rasite viską kas Jus interesuoja nekilnojamo turto reikaluose.

Bloor - Lansdowne
$2.500 įmokėti, 6 kambarių atskiras mūrinis namas su garažu, 2 moderniškos virtuvės, nepereinami kambariai. Visai arti Bloor g-vės, tuojau galima užimti.

Bloor - Dufferin
$3.000 įmokėti, 6 kambarių pusiau atskiras mūrinis namas su garažu, graži didelė moderniška virtuvė, alyva apšildomas.

St. Clair - Oakwood
$3.500 įmokėti, 6 kambarių mūrinis namas, 2 virtuvės, vandeniu alyva šildomas, garažas ir privatus įvažiavimas.

Annette - High Park Ave.
$5.000 įmokėti, atskiras mūrinis 10 kambarių namas su vieta 2 garažams, 3 virtuvės, alyva apšidomas, gražūs dideli kambariai. Tuojau galima užimti.

Bloor - Quebec
$5.500 įmokėti, 12 kambarių atskiras, gražių plytų mūronamas su 2 garažais ir privačiu įvažiavimu, 3 virtuvės, 2 vonios, vandeniu apšildomas, naujas pečius, geros pajamos.

Bathurst - Davenport Rd.
$6.000 įmokėti, tik kelių metų senumo mūrinis 9 kambarių namas su garažu ir privačiu įvažiavimu, 3 moderniškos virtuvės, 2 vonios, alyva apšildomas. Tuojau galima užimti.

St. Clair - Oakwood
$6.000 įmokėti, 6 kambarių atskiras namas su privačiu įvažiavimu, vandeniu alyva apšildomas. Visai arti St. Clair.

Marion - Roncesvalles
$7.000 įmokėti, 9 kambarių atskiras mūrinis namas su 2 garažais, 2 virtuvės, vandeniu alyva šildomas, dideli gražūs kambariai. Tuojau galima užimti.

Jane - Bloor
$22.900 pilna kaina, 7 kambarių gražus mūrinis namas su garažu ir privačiu įvažiavimu, 2 vonios, vandeniu alyva šildomas. 1 kambarys rūsyje. Visai arti Bloor.

Oakwood - Davenport Rd.
$15.000 įmokėti, visai naujas 18 kambarių moderniškos tripleksas. Visai gražūs dideli kambariai, 3 garažai, privatus įvažiavimas. Visi trys butai virš rūsio. Tuojau galima užimti. Gera vieta nuomavimui. Arti susisiekimo.

Annette - Runnymede
10 metų skola 6½%
$2.500 įmokėti, mūrinis, 6 kambariai, garažas, moderniška virtuvė. Pirmą kartą paduotas pardavimui. Puikiame stovy tiek iš vidaus, tiek iš lauko. Kaina $14.900.

Annette - Runnymede
$3.000 įmokėti, mūrinis, 6 švarūs kambariai, kaina $15.300. Garažas. Savininkas serga ir nori kuo skubiausiai parduoti.

Annette - Clendenan
$3.000 įmokėti, mūrinis, atskiras, 9 dideli kambariai, 2 virtuvės, 2 vonios, 15 metų atvira skola balansui. Dvigubas garažas, gražus kiemas.

Indian Rd. - High Park Blvd.
2 atskiri butai
$4.000 įmokėti, mūrinis, atskiras, 11 didelių kambarių, 2 vonios, 3 virtuvės, vand. alyva šildomas. Garažas.

Annette - Runnymede
Dviejų butų
$5.000 įmokėti, mūrinis, atskiras, 11 kambarių, 2 vonios, 2 virtuvės, vandeniu alyva šild. Kaina tik $19.000.

Roncesvalles - Pearson
2 butai — 2 augštai
$4.000 įmokėti, mūrinis, atskiras, 10 kambarių, padalyti į 2 atskirus butus, 3 garažai, vandeniu alyva šildomas. Pilnai išnuomotas.

Bloor - Jane
10 metų skola - 2 augštai
$4.500 įmokėti, mūrinis, atskiras, 7 did. kambariai, 2 garažai, arti Bloor. Kaina tik $17.900.

Jane - Bloor
$6.000 įmokėti, atskiras, šiurkščių plytų ligi pat stogo, 7 gražūs kambariai, garažas, privatus įvažiavimas.

Bloor - Indian Rd.
$5.000 įmokėti, atskiras, mūrinis, 8 kambariai, 3 moderniškos virtuvės, garažas. Parduodamas su visais baldais. Puikus pajamų namas. Arti Bloor.

Swnsea
9 kambariai - 2 augštai
$24.900 prašoma kaina, mūrinis, atskiras, garažas, privatus įvažiavimas, didelis kiemas, vandeniu alyva šildomas.

B. SAKALAS
SAKALAUSKAS
Darbo telef. LE. 4-8481
Namų tel. LE. 6-1410

T. STANULIS
1159 ST. CLAIR AVE.
LE. 4- 6346. Namų RO. 2-5543.

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

Joseph A. PETERS Ltd.

REALTORS
Narys Toronto Real Estate Board.

1162 ST. CLAIR AVE. WEST TELEFONAS LE. 2-3321

Quebec - Dundas
$1.500 įmokėti, 6 didelė kambariai, 2 modernios virtuvės, naujas pečius. Vienas atviras morgičius 10-čiai m.

Oakwood - St. Clair
$6.000 įmokėti, labai gražus atskiras 7 kambarių namas. Vandens ir alyvos šildymas.

Clendenan - Bloor
$5.000 įmokėti, atskiras 7 kambarių namas, 2 virtuvės, vandens ir alyvos šildymas. Garažas.

Wilson - Keele
$4.000 įmokėti, atskiras 8 kambarių 2 metų senumo namas. Vandens ir alyvos šildymas. Privatus įvažiavimas. Vienas atviras morgičius 15-kai metų.

Oakwood - St. Clair
$3.000 įmokėti, 7 kambarių, atskiras namas, 2 virtuvės, 2 vonios, Garažas.

Oakwood - St. Clair
$5.000 įmokėti. Atskiras didelių 9 kambarių namas, 2 virtuvės, vandens ir alyvos šildymas, garažas.

Pirkdami ar parduodami kreipkitės:

B. MARIJOŠIUS
Įstaigos tel. LE. 2-3321 Namų tel. RO. 2-5543

MORKIS

A. T.
Real Estate and Business Broker
1077 Bloor W. prie Dufferin St. LE. 4-8459
MES YPATINGAI GERAI SUTVARKOME MORGIČIUS ir SKOLINAME ĮMOKĖJIMUI PINIGUS.

Komercinė farma
$12-15.000 įmokėti, 100 akrų kertinis ūkis tarp dviejų plentų, ½ mylios nuo Keswick ir ežero, 42 mylios nuo Toronto, 5 akrai statybinio miško, naujos trobos (modernus tvartas kainavo $12.000), gyvenamas namas su visais miesto patogumais, prie plento žemė gali būti parduodama sklypais, kaimynas gauna $4.000 už akrą, produktai parduodami tiesiog vartotojams, galima pirkti su visom ūkio mašinom ir gyvuliais. Kaina $30-32.000, ūkis be morgičių.

Danforth - Logan
$3.000 įmokėti, gero mūro, 8 kamb., 2 mod. virtuvės, išilg. koridorius, visi kambariai dažyti, pirmo augšto grindys kietmedžio, antras ir trečias — plytelėmis išklotas, vand. alyva šildomas. Veranda ir balkonas, labai jaukus ir geras namas, prišaky parkas, netoli mokyklos, plaukimo baseinas. Geras morgičius. Parduoda anglas dėl išvykimo į Kaliforn. Kaina $13.900.

Cigar krautuvė su namu
$5.000 įmok., St. Clair - Oakwood rajone, prie krautuvės 2 kamb., viršuj 4 kamb. su atskiru įėjimu, atskiras namas, platus įvažiavimas, garažas, alyva šildomas, geri morgičiai. Kaina $21.900.

Alaus hotelis
$20.000 įmok., 50 mylių nuo Toronto, puikioj vasarvietėj prie Lake Simcoe, žiema-vasara geras biznis, 15.000 galionų, 11 kambarių nakvynėms, restoranas. Per penkius metus išsimokės. Skubiai anglas parduoda dėl ligos. Puikus pirkinys vienai ar dviem šeimom. Be morgičių.

Gazolino stotis ir farma
$5-8.000 įmokėti, 47 mylios nuo Toronto, prie Lake Simcoe ežero, valdiško parko ir plento, kampinis. 18 akrų žemės tenka padalinti į mažus sklypus būtų apie 500 arba į 10 akrų sklypus. Visa kaina apie $19.000. Moderniausiai naujai įrengta gazolino stotis su graažu ir moderniausiu range bangalow atskirai.

A. Bliudžius LE. 5-4229
P. Budreika WA. 1-7672
J. Kaškelis RO. 9-9488
F. Jonynas EM. 4-9641
V. Morkis BE. 3-8162
J. Pikšilingis RO. 6-9041

SPORTAS

AUŠROS ŽINIOS

Toronto & District Church lygos bankete pereitą antradienį Aušros prieauglio komandoms buvo įteiktos taurės ir individualiniai čempijonų ženkliukai — "crestai". Aušra Juvenile gavo T. Eaton Co. taurę, Aušra Midget — Toronto Firefighters Ass. taurę ir Aušra Bantam — A. R. Sea Butcher taurę. Church lygoje šiame sezone dalyvavo 44 krepšinio komandos.

Ontario CLBA bankete Wellande pereitą šeštadienį aušrietės gavo "The Hugh Macultte Memorial Trophy" ir individualinius ženkliukus — "crestus". Šia proga Aušros valdyba dėkoja komandų treneriams ir globėjams, kurių pasišventimo dėka mūsų jaunimas atsiekė tokių gražių rezultatų. Aušrą Juv. treniravo K. Grigaitis, Aušrą Midget — R. Strimaitis ir globjo J. Bukšaitis, Aušrą Bantam — V. Butkevičius ir globojo J. Ruseckas. Ypatinga padėka ir pagarba priklauso nenuilstamam mergaičių treneriui ir globėjui D. Laurinavičiui, kurio pasišventimo dėka, jo globotinės šiame sezone išsikovojo net 6 čempijonatus bei I-sias vietas: Kanados lietuvių, Š. Amerikos lietuvių, Kanados pabaltiečių, CYO lygos, Ontario CLBA ir Vyčio dešimtmečio šventės.

Aušros vyrų krepšinio komanda Hamiltono LSK Kovas dešimtmečio šventės turnyre nugalėjo Toronto - Hamiltono rinktinę 68:58. Apgailėtinas šventės rengėjų nepunktualumas. 10 val. ryte numatytos rungtynės tebuvo pradėtos tik 4 val. p.p. Tokia netvarka sugadina visą šventės nuotaiką ir demoralizuojančiai veikia jaunimą, iš kurio taip primygtinai reikalaujame punktualumo ir drausmės.

Krepšinio treniruotės nutraukiamos iki rudens. Lengvosios atletikos irlauko teniso treniruotės bus pradėtos artimoje ateityje. **T. P.**

VYČIO ŽINIOS

Kovo dešimtmečio žaidynėse vytiečiai dalyvavo vyrų ir moterų krepšinyje ir vyrų stalo tenise. Krepšininkai po pratęsimo pralaimėjo šeimininkams 61:56. Žaidė: Gvildys 14, Preikšaitis 26, Vilkas, Baliūnas 4, Budrickas 6, Bersėnas. Moterys, paskutinėse sekundėse Kriaučiūnaitės įmesta bauda, ištempė vieno taško laimėjimą prieš kovietes — 28:27. Žaidė: Dargytė 6, Urbonaitė 1, O. Žėkaitė 8, Kasperavičiūtė 2, Kriaučiūnaitė 11, Rutkauskaitė, E. Žėkaitė. Stalo tenisininkai irgi turėjo gerokai pasitempti, kad pergalėtų koviečius 5:4. Žaidė: Gvildys 3, Nešukaitis 2, Rautinš.

Lengv. atletikos treniruotės Rennie parke pradedamos šį antradienį 7 val. vak. Tuo pačiu laiku jos bus vykdomos ir ketvirtadieniais.

Klubo kasininką V. Butkį bus galima pamayti kiekvieną sekmadienį po 11 val. Mišių prie šv. Jono bažnyčios.

Mūsų rėmėjai: dr. Valatka $10, Atkočiūnaitė $2. Visiems nuoširdus ačiū. **A. S.**

Canadian Continental League šiais metais sudaro 16 klubų komandos. City Parks departamentui paėmus Millan stadijoną, lyga atsidūrė labai sunkioje padėtyje. Pagaliau prieita susitarimo, kad rungtynės bus išdalintos Bickford parke (į pietus nuo Christie Pits), Broadview YM CA ir St. Clair stadijonuose. Lygos prezidentu vėl liko lietuviams gerai pažįstamas Steve Nicholson, vicepr. Harry Berns ir G. Marmar.

Vyties komandą šiemet sudaro žaidėjai: R. Šimkus, kapitonas, R. Preikšaitis, V. Baliūnas, K. Budreckas, V. Kasperavičius, D. Venckus, W. Palm, R. Vėlyvis, A. Kasperavičius, J. Vėlyvis, P. Rožaitis, J. Lietuvninkas, H. Rožaitis, E. Vaicekauskas, J. Laurinavičius, W. Peteraitis ir I. Thomasos. Sekcijai ir komandai vadovauja Pranas Berneckas ir Algis Pulkys, treneriai Paulius Rožaitis ir Jonas Gudas. Globoja SLA centras ir Toronto kuopa.

Paskutiniu laiku yra gauti trys sviediniai iš SLA — Stasio Jokubaičio, Jono Šulco ir nuolatinio komandos rėmėjo Leonardo Kirkilio. Jiems komanda ir vadovybė nuoširdžiai dėkoja.

Vytis — Golden Mille (Volks Wagen)

Praėjusį sekmadienį Bichford parke Vyties komanda susitiko su praėjusių metų lygos nugalėtoju Golden Mille, kuri pernai nebuvo pralaimėjusi nei vienų rungtynių.

Rungtynės buvo sunkios su gerai paruoštais žaidėjais. Mūsų vyrams trūko oro ir jautėsi nuovargis, tačiau kietai kovodami jie išplėšė pergalė 3:1. Įvarčius įmušė Romas Preikšaitis 2 ir Jonas Vėlyvis 1.

Sekančios rungtynės įvyks gegužės 15 d., 7 val. vak. Broadview stadijone. **p. b.**

PABALTIEČIŲ VARŽYBOS ČIKAGOJE

III Š. Amerikos pabaltiečių sporto varžybos balandžio 25-26 d.d. Čikagoje lietuviai laimėjo 3 pergales iš 5 čia vykusių varžybų — vyrų bei jaunių krepšinio ir moterų tinklinio. Latviai nugriebė pergales vyrų tinklinio ir stalo teniso. Estai, kurie šį kartą dalyvavo tik dvejose varžybose, turėjo pasitenkinti viena antrąja vieta.

Pirmenybių dėmesio centre buvo **vyrų krepšinio rungtynės,** kurios baigėsi aiškiu lietuvių laimėjimu — 98:80. Publikai raginant "šimtą", lietuviams pritrūko vieno metimo. Rungtynėse didesnio įtempimo nesimatė, bet buvo parodytas augštos klasės žaidimas ir eilė gražių metimų.

Žaidėjų tarpe išsiskyrė Varnas ir Vitolinš, kurie tolimais metimais visus stebino. Varnas šį kartą buvo geriausias metikas ir surinko 28, o latvis Vitolinš sukalė 23 taškus.

Lietuvių rinktinei taškus pelnė: Germanas 6, Skaiger 19, Varnas 28, Shimkus 3, Žvinakis 1, Buntinas 2, Montre 4, Valaitis 19, Butka 9, Kamarauskas 7, Dirvonis 0; latviams — V. Purkalitis 6, Nabrovskis 5, Kaleps 0, Grinbergs 16, Kačerovskis 15, Ezedinė 6, Berzinė 4, Vitolinš 23, Tupesis 2, Strauts 3.

Jaunių krepšinyje lietuviai turėjo dar lengvesnę kovą ir įveikė latvius 63:45 (31:15). Lietuvių rinktinėje gavo progą pažaisti net 12 žaidėjų, nors tas gerokai atsiliepė į rungytnių pasekmę, kuri galėjo būti dar augštesnė. Lietuvius atstovavo ir taškus pelnė: Valaitis 8, Galinaitis 8, Gudas 4, Jankauskas 9, Montre 4, Armonas 6, Benevich 10, Žvinakis 2, Bartkus 4, Demereckis 1, Karsas 7.

Vienos iš įdomiausių ir gyviausių susitikimų buvo **lietuvių - latvių moterų tinklinio** rinktinių rungtynės, kurios pasibaigė 3:2 lietuvių pergale. Nors pradžioje atrodė, jog mūsiškės pasieks lengvą pergalę, tačiau vėliau vaizdas pasikeitė ir prireikė 5 setų nugalėtojui išaiškinti. Lietuvių komandoje žaidė: M. Raudienė, O. Blandytė, A. Loye, A. Barzdukaitė, S. Juodvalkytė, A. Liutkutė, I. Besperaitytė, J. Laikūnaitė, E. Kajeckaitė.

Vyrų tinklinyje aiškiai vyravo atviai, be didesnio vargo įveikę lietuvius 3:0 ir estus 3:1. Estai nugalėję lietuvius 3:1 liko antraisiais. Lietuvių rinktinę sudarė: V. Eikinas, A. Liutkus, M. Leknickas, Z. Žiupsnys, A. Racka, A. Bielskus, R. Babickas.

Vyrų komandinį stalo tenisą nelauktai laimėjo latviai, kurie nugalėjo lietuvius 5:4 ir estus 5:1. Lietuvių rinktinė prieš latvius pasirodė gana lopytos sudėties — J. Nasvytis, V. Kleiza ir B. Žemaitis, o rungtynėse su estais J. Nasvytį pakeitė P. Gvildys. Estai prieš lietuvius nepajėgė stipriau pasipriešinti ir pralaimėjo 1:5.

Individualinėse varžybose pirmuoju išėjo V. Kleiza, kuris baigmėje sudorojo latvį Olinš 3:1. Trečiuoju liko Gvildys, pusiaubaigmėje nusileidęs Olinšui. Rungtynėse dėl trečios vietos P. Gvildys sukūlė latvį Mikelsons 3:1.

Šiaip šios pirmenybės, atrodo, pavyko gana gerai ir jų nuotaika buvo puiki. Jas stebėjo apie 600 žmonių, kurių didesnį dalį sudarė lietuviai, nors ir latviai čia turėjo nemažą būrelį žiūrovų. Įspūdingai praėjo pirmenybių oficialioji dalis ir paradas, dalyvaujant trijų tautų sportininkams. Buvo pasakyta eilė kalbų ir įteiktos dovanos laimėtojams. **Edv. Šulaitis.**

ČIKAGOS SPORTO ŽINIOS

Čikagos LSK Neries vyrų krepšinio komanda sėkmingai baigė 1958-59 m. sezoną balandžio 19 d. Foster parke įveikdama savo aršųjį varžovą ASK Lituanicą 103:90.

Nuo praėjusio rudens klubo vyrai krepšininkai pelnė gražių pergalių: Čikagos miesto lietuvių ir Vid. Vakarų sporto apygardos liet. meisterio vardus, Marquette parko lygos (kartu su Lituanica) I vietą, Š. Amerikos liet. žaidynėse III vietą.

Keturi klubo krepšininkai: Varnas, Žvinakis, Šimkus ir Valaitis atstovavo lietuvių rinktitinę 1959 m. pabaltiečių pirmenybėse.

Klubo jauniai krepšininkai pasiekė dar didesnių laimėjimų: jie šalia Vid. Vakarų sporto apygardos meisterio vardo sugriebė ir Š. Amerikos liet. žaidynių nugalėtojo titulą. Gage parko lygoje jie atsistojo III vietoje. Penki jaunių komandos žaidėjai—Bartkus, Karsas, Žvinakis, Benevich ir Armonas — atstovavo jaunių rinktinę 1959 m. pabaltiečių pirnenybėse, kuri čia įveikė latvių reprezentantus.

Taip pat gerai pasirodė ir moterų bei mergaičių tinklinio komandos. Moterys sugriebė II vietą Vid. Vakarų sporto apygardos pirmenybėse ir išsikovojo meisterio vardą Š. Am. liet. žaidynėse. Trys iš jų: Raudienė, Blandytė ir Loye žaidė lietuvių rinktinėje 1959 m. pabaltiečių pirmenybėse. Mergaitės tinklininkės laimėjo antrąsias vietas Vid. Vakarų sporto apygardos pirmenybėse ir Š. Am. liet. žaidynėse.

Klubo šachmatininkai buvo antraisiais Š. Amerikos liet. žaidynėse, o pavieniai žaidėjai dalyvavo visoje eilėje amerikiečių varžybų, kuriose užėmė nemaža prizinių vietų.

LSK Neris — veikliausias klubas Čikagoje — praėjusio sezono metu pravedė Čikagos liet. krepšinio, Vid. Vakarų sporto apygardos vyrų bei moterų krepšinio, tinklinio ir stalo teniso, Vid. Vakarų sporto apygardos prieauglio klasių krepšinio, tinklinio ir stalo teniso pirmenybes, Čikagos liet. stalo teniso varžybas. Jis taip pat surengė du šokių vakarus ir kt. **E. Š.**

ALDONA SNARSKYTĖ,
Adelaidės lietuvaitė, buvusi Australijos jaunių stalo teniso čempijonė, gavusi sporto vadovybės leidimą dalyvavo balandžio 13 d. prasidėjusiose Pietų Australijos stalo teniso žaidynėse vyrų klasėje, pasiekdama visą eilę žymių laimėjimų.

R. CHOLKAN
REAL ESTATE LIMITED

527 Bloor St. W. Telef. LE. 2-4404

Perkant ar parduodant bet kokią nekilnojamą nuosavybę, kreipkitės į šią gerai žinomą firmą. Turime didelį pasirinkimą įvairių namų, biznių, sklypų, farmų, apartmentų ir kitokių nuosavybių. Sudarom paskolas. Sąžiningas patarnavimas.

Windermere - Bloor
$3.000 įmokėti, 6 kamb., atskiras mūrinis namas, kvadratinis planas, 2 modernios virtuvės, alyva šildomas, garažas plačiu įvažiavimu. 10 metų lengva skola, greitas užėmimas.

Liko tik 1 naujas namas
Jane - Baby Point
$3.500 įmokėti, puikios statybos, triplekso plano, 6 kamb., mūrinis, žaidimų kamb. rūsyje, 2 vonios, privatus įvažiavimas, 20 metų skola, pilna kaina $16.500.

Swansea - Bloor
$5.000 įmokėti, tiktai 5 metų senumo 6 kamb., atskiras mūrinis bungalow, centre hall plano, 2 kamb. rūsyje, 2 vonios, privatus įvažiavimas, ilgos išsimokėjimo sąlygos, didelis sklypas.

Jane - Baby Point
$5.000 įmokėti, 6 kamb., atskiras mūrinis namas, 2 mod. virtuvės, 2 vonios, vand. alyva šildomas, kvadratinis planas, garažas su plačiu įvažiavimu, didelis gražus sklypas.

Jane- Annette
$5.500 įmokėti, 6 kamb. atskiras, mūrinis namas, kvadratinis planas, mod. virtuvė, vand alyva šildomas, garažas, gražus kiemas, arti susisiekimo, ilgos išsimokėjimo sąlygos, pilna kaina $18.900.

Indian Rd. - Bloor
$6.000 įmokėti, 8 kamb., atskiras mūrinis namas, 2 modernios virtuvės, 2 vonios, vandeniu alyva šildomas, didelis kiemas, geras nuomavimui, šeimininkas išvyksta iš Kanados.

Rusholme Rd. - College
$6.000 įmokėti, 9 kamb. per 2 augštus, atskiras mūrinis namas, 2 mod. virtuvės, kvadratinis planas, vand. alyva šildomas, garažas, visai arti prie Prisikėlimo bažnyčios, turi būti parduotas.

Quebec Ave. - Bloor
$6.000 įmokėti, 9 kamb. atskiras mūrinis namas, kvadratinis planas, 2 vonios, 3 virtuvės, alyva šildomas, privatus įvažiavimas, ilgos išsimokėjimo sąlygos, arti Bloor St.

High Park - Roncesvalles
$7.000 įmokėti, 10 kamb. per du augštus dupleksas, vand. alyva šildomas, 3 garažai, namas be skolų, viskas išnuomota, pastatas maždaug 20 metų senumo.

Keele St. - Bloor
$10.000 įmokėti, 14 kamb. naujas tripleksas, atskiras, mūrinis, vand. alyva šildomas, modernus viduje, 3 garažai. Gera nuoma, nebus ilgai.

Indian Rd. - High Park
$10.000 įmokėti, 16 kamb. atskiras mūrinis namas, 4 vonios, 5 virtuvės, alyva šildomas, didžiulis sklypas, garažas, ilgos išsimokėjimo sąlygos.

P. KERBERIS
TEL. DARBO LE. 2-4404 - - - NAMŲ LE. 5-1584

EXTRA Realty Limited

TELEFONAS LE. 4-9211

$6.000 įmokėti, gazolino stotis, garažas, 7 kamb. namas, 2 vasarnamiai, virš akro žemės, auganti vietovė, tik 15 mylių į šiaurę nuo Toronto. **Skambinti ST. DARGIUI, telef. LE. 4-9211 arba RO. 6-9683.**

$16.200 pilna kaina su mažu įmokėjimu. Bloor-Windermere rajone, 6 kambarių, atskiras mūro namas, vieta garažui. **Skambinti A. DIMITRIJEVUI, LE. 4-9211.**

$22.000 pilna kaina, Bloor-Dovercourt kampinė didelė krautuvė, turi būti greitai parduota. **Skambinti B. SERGAUČIUI, telef. LE. 4-9211**

TESLIA REAL ESTATE Limited

865 Bloor St. W. Tel. LE. 4-7525

$10.000 įmokėti, High Park rajone, gerų plytų, atskiras, 14 kambarių, dupleksas, 2-4 kamba riai rūsyje, 2 atskiri vandeniu alyva šildymai, 2 mūriniai garažai.

$10.000 įmokėti, Swansea-Bloor rajone, naujas 7 kambarių, gerų plytų namas, 2 keturių gabalų prausyklos, pilnai įrengtas "recreation" kambarys.

$6.000 įmokėti už šitą 7 kambarių, gerų plytų atskirą namą, St. Clair-Northcliffe Blvd., 2 modernios virtuvės, 2 vonios, garažas su privačiu privažiavimu ir t.t.

Skambinti Mrs. SEMATAT
Įstaig. tel. LE. 4-7525, Namų tel. RO. 9-3119

J. S. DARLING REAL ESTATE
A. KAUNACKIS

Siūlo vasarvietes, gazolino stotis, ūkius kylančiam ALMAQUIN rajone, PARRY SOUND apylinkėj su $2-3.000 įmokėjimu. Čia rasit ramų, sveiką, užtikrintą darbą ir gyvenimą.

Teirautis: A. KAUNACKIS,
R.R. 1, MAGNETAWAN, ONT., TEL. 2 R 15.

JOINT REALTY LTD.
899 BLOOR ST. W. - TEL. LE. 4-6381

Turime daug įvairiose vietose namų pasirinkimui tik kreipkitės ir gausite pilnas informacijas. Tvarkome visus morgičių reikalus.

Ken WILES Ltd.

REALTOR
1190 Bloor St. W. (prie Brock Ave.)
Telefonas LE. 7-3173

Didžiausias pasirinkimas namų - biznių visam Toronte. Nuoširdus ir sąžiningas patarnavimas. Rūpestingas morgičių sutvarkymas.

Oakwood - Eglinton
$3.000 įmok., gražus mūr. 5 kamb. bungalow, 3 kamb. rūsyje, 2 vonios, 2 virt., garažas. Arti susisiekimo.

Bloor - St. Clarens
$4.000 įmok., 8 kamb. mūr., 2 virt., alyva šild., 2 garažai. Labai švarus. Arti Bloor. 10 metų išmokėjimas. Nepereinami kambariai.

Bloor - Runnymede
$5.000 įmok., 7 kamb. atsk. mūr., vand. alyva šildomas, 2 virt., 2 vonios, garažas. Lengvos išmokėjimo sąlygos. Vertas dėmesio.

Westminster - Roncesvalles
$7.000 įmok., 9 gražių kamb., gražus mūras, 2 virt., vand. alyva šild., 2 garažai. Ideali vieta. Skubus pard.

Clendenan - Bloor
$7.000 įmok., 7 did. kamb., rupių plytų, atsk., 15 m. senumo, 2 virt., rami vieta, garažas. Vienas iš gražių namų tame rajone.

St. Clair - Oakwood
$8.000 įmok., 10 kamb. rupių plytų, origin. dupleksas, labai gražus iš lauko ir vidaus. Arti krautuvių.

S. Jokubaitis
Parūpina morgičius
Telefonai:
įst. LE. 7-3173 namų LE. 4-0773

Queen - Dovercourt
$500 įmokėti, mūrinis, 6 kambarių namas. Geras nuomavimui.

Jane - St. Marcus
$3.000 įmokėti, keletos metų senumo 6 kambarių namas. Puikus vienai šeimai.

Ossington - Davenport
$3.000 įmokėti, 7 kambarių, arti susisiekimo, įvažiavimas, garažas, netoli mokyklos, krautuves.

Dufferin - Davenport
$6.000 įmokėti, dupleksas po 5 kambarius augšte, kiekvienam butui atskiras apšildymas.

Verta didžiuotis
nusipirkus šį 10 kambarių namą Bathurst - Eglinton rajone. Tik $5.000 įmokėti, o likutis — vienas morgičius 10 metų.

A. Stančikas
Telefonai:
įst. LE. 7-3176 namų LE. 1-1602

Delhi, Tillsonburg

Šį šeštadienį, gegužės 9 d., Delhi lenkų salėje (kaip jau praeitam "TŽ" nr. buvo minėta), vietos KLK Moterų D-jos skyrius kartu su vietos B-ne, su dideliu entuziazmu ruošia nepaprastai šaunų "Kartūno Balių", kokio šioj apylinkėj nėra buvę.

Be visiems įprastų šokių, dar bus: gėlių valsas, "šokis ypatingoj vietoj" (su premija), ponių ir panelių valsai ir kiti pamarginimai kaip polkos su ragučiais ir t.t. Moterys ir mergaitės siuvasi ar perkasi prašmatniausias kartūno sukneles, nes trys gražiausios bus premijuojamos neatsižvelgiant į jų savininkių amžių.

Loterija savo gausumu ir įvairumu irgi skirsis nuo buvusių. Tam tikslui fantų KLK Mot. D-jos narės bei prijaučiančios, o taip pat ir B-nės nariai prašomi parinkti ir savus fantus sunešti. Ačiū!

Svečių nuotaikai pakelti gros geras orkestras ir veiks turtingas bufetas (irgi su naujenybėmis).

Jei kas miestuose gyvenančių turėtų laiko ir noro patalkininkauti tabako sodinime už gerą atlyginimą, tai būtų gera proga čia susitikti ir susitarti.

Laukiame svečių kuo skaitlingiausiai iš arti ir iš toli.

Katalikė.

V. VASIS
REAL ESTATE

872 Bloor St. W. Telefonas LE. 1-4605

Didelis pasirinkimas gyvenamų namų, biznių, žemės statyboms.

St. Clair - Northcliffe Blvd.
$8.500 įmokėti, 9 kambariai per tris augštus, kvadratinis plonas, gero mūro, didelė erdvūs kambariai, puiki vieta nuomavimui, arti susisiekimo ir mokyklų.

College - Indian Grove
$8.000 įmokėti, 10 gražių kambarių per du augštus, vandeniu alyva apšildomas, gražus didelis kiemas, privatus įvažiavimas.

Bloor - Armadale
$6.000 įmokėti, 7 kambariai per du augštus, kvadratinio plano, vandeniu alyva apšildomas, gero mūro, privatus įvažiavimas su mūriniu garažu, labai geras pirkinys.

Annette - Beresford
$3.000 įmokėti, pusiau atskiras, dvi modernios virtuvės, švarus, dažais išdažyti kambariai, nauja šildymo sistema, su garažu, skubiai reikia parduoti, savininkas keliasi į Brandfordą.

Jūsų patarnavimui skambinti:
J. GUDAS — LE. 1-4605, namų LE. 6-7109.

Baltica
Lietuviška Rūbų Valykla ir Skalbykla

966 Dundas St. W. - - Tel. LE. 1-5688

Valome, dažome, taisome ir taisome.
PAIMAME IR PRISTATOME Į NAMUS.
Jūsų patogumui patarnaujame nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.
Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai.
Sav. V. BLOCKIS

Kvalifikuotas technikas taiso
televizijos ir radio aparatus
TAPE REKORDERIUS, Hi-Fi, PATEFONUS.
J. STANIONIS
19 GLEN BELLE CRESC. Telefonas RU. 1-7861

LE.4-3608
Draudimai
AUTOMOBILIŲ, NAMŲ
KILNOJAMO TURTO
GYVYBĖS
NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ
PRANAS BARAUSKAS

DĖMESIO MOTORISTAMS!
Pranešame, kad jau parduodame naujus 1959 metų **RAMBLER automobilius**
kurie yra vieni iš praktiškiausių ir taupiausių šių dienų automašinų. Taip pat mūsų modernioje auto remonto dirbtuvėje atliekami prityrusių mechanikų visi **MAŠINŲ REMONTO DARBAI,** dažymas, ištaisymas. Turime baterijų, padangų ir kt. auto reikmenų. **Lietuviams duodama nuolaida.**
MOUNT ROYAL MOTORS
3 AUKLAND RD. - TEL. BE. 3 3521
(Islington, važiuojant iš miesto Dundas St. W., pirma gatvė kairėn už Kippling).
Sav. V. ir J. DUNDŽIAI.

Skubus TELEVIZIJOS pataisymas
Dalys garantuotos 3 mėn. Dirbam iki 11 val. vak.
RO. 6-9367 — V. Semaška

Lietuvių moterų KIRPYKLA
Doma Hairstyling
1618 BLOOR ST. W.
(netoli Dundas)
Telefonas LE. 3-2904
•
Sav. D. KAUNAITĖ

LIQUIFLAME
OILS LTD.
Atstovas
H. ROŽAITIS
Greitas kuro-alyvos pristatymas ir patarnavimas.
Telefonas LE. 3-4908.

TAUPYK ir SKOLINKIS
Kredito Kooperatyve "PARAMA"
Paskola 1 asm. iki $3.000. Paskolos, indėliai ir gyvybės apdrausta.

DARBO VALANDOS:
Pirmadieniais ir Penktadieniais nuo 10-12 v. ryto ir 5.30-9 val. vak.
Antradieniais — nuo 10-12 val. ryto ir 7 - 9 val. vak.
Trečiadieniais ir Ketvirtadieniais nuo 10-12 val. ryto uždaryta.

Būstinė: Lietuvių Namai, 1129 Dundas St. W., Toronto, Ont.
Telefonas LE. 2-8723

DĖMESIO! DĖMESIO!
Taisau visų rūšių
Televizijas, namų ir auto radijas
Darbas sąžiningas ir garantuotas. AL. ČIŽIKAS
18 SKYLARK RD., Toronto. Telefonas RO. 6-4063

Krosnys — Gazai — Alyva — Anglys
CONVERSION BURNERS — gazo ir alyvos. VANDENS TANKAI — gazo ir alyvos. VĖSINTUVAI (air conditioners) vasarai ir žiemai. KROSNYS "Gurney" — gazo ir elektros. ŠALDYTUVAI — gazo ar elektros. Visų rūšių remonto darbai.
ROSE HEATING - TINSMITH CO.
844 Broadview Ave. Krautuvė: 723 Gerrard St. E.
SAVININKAI ZALECKIAI
Telefonas HO. 6-1623.
Pas mus pigesnės kainos ir didelis pasirinkimas.

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS
Visų rūšių šildymas ir įvairios pompos.
999 College St., Toronto. Telef. LE. 4-6123
ANT. JUOZAPAITIS

Kultūrinis santykiavimas

(Atkelta iš 5 psl.)

Paradoksiškai skambėjo mokytojo iškas tiesiuoto: "Ne mes apgausim Maskvą, tie Maskva mus". "Lai vaziuoja Lietuvon komunistuojantieji — jie "pagys", bet neleiskim jaunimo — jie "susirgs".

Gaška pakeistas Preikšu

V. Rasteinis perspėjo kaikurių tendenciją kartoti "nuvalkiotas propagandos daneles". Jis užtikrino, jog kultūrinis ryšys galimas ir jau vyksta. Esą, galima santykiauti su TSRS-LTSR pareigūnais, nes pirmoj eilėj tai santykiavimas su "asmenimis". Kultūrnis santykiavimas esąs naudingas, žinant "kas ir kaip".

Didelį susidomėjimą sukėlė žinia, jog ligšiolinis LTSR užs. r. ministeris I. Gaška pakeistas K. Preikšu, kuris taipgi pasiliko LT SR min. pirm. pavaduotojo kultūriniams reikalams poste. Kalbėtojas dėlto spėjo galimą LT SR reakciją dėl kultūrinio ryšio. Tai, esą, rodo ir L. Kapočiaus, 2-jo sekr. titulu, paskyrimas TS RS ambasadon Vašingtone, o Černiausko — Urugvajun. Ryšio problema dar labiau išryškės, kai Niujorko kolizėjuje bus atidaryta TSRS paroda. Joje bus atstovaujamos "Gintaras", "Drobė" gamyklos ir lietuviai kultūrininkai.

Skirti kultūrą nuo politikos

Dailininkas V. K. Jorynas griežtai išėjo prieš abiejose uždangos pusėse esamas pastangas sutapdinti politiką su kultūra. Sutikęs, kad problema komplikuota, Jonynas manė, kad tikras kultūrinis ryšys tesąs galimas tuos du veiksnius atskyrus. Ir jo žiniomis, kultūrinės išeivių vertybės pasiekia Lietuvą ir ten šiltai priimamos. Jam Lietuvoj tegęsituoja tik "lietuviškai galvoją, kultūros trokštą žmonės". Politinės sistemos ten eina ir praeina. Jos esą tiek įdomios, kiek per jas jis tegalįs pasiekti savo tautą. Nenoras bendradarbiauti jau sukėlęs paradoksų — iš Lietuvos klausiama ar mums nepavojinga su jais susirašinėti? Jonynas pritarė pastangoms "tarp dviejų polių atrasti prarastą žemę. Neieškosim — nerasim"; pasijuokė iš kitų raginimo "Pirmyn į kovą iki... paskutinio JAV-bių kareivio".

Vadovaująs kultūrininkas manė, kad "nuožmios varžybos' reikalauja iš lietuvių "lanksčios galvosenos"; būtina žinoti Lietuvoj esama padėtis. Jei LTSR pritaria "kultūriniam ryšiui", tai rodo, kad ten apsispręsta skirti tautos kultūrinėms vertybėms prideramą svarbą". Jei, girdi, politikams gal ir nieko tai nereiškia, bet jam, dailininkui, būtini gyvoio Vilniaus vaizdai ir dėlto jis pritariąs tarpusavio apsikeitimo vizitais minčiai. Kas išdrįs važiuoti, tegali būti ne sveikintas už drąsą — **Ne mes turim bijotis kultūrinio ryšio, bet tik tie, kurie eina prieš kultūrą".**

J. Brazaitis sutraukė diskusijas perspėjimu: visa tai, kas lieė čia "santykiavimą", kuo atsargiausiai išieškoti, persvarstyti ir analizuoti" bei neskirstyti lietuvių į "politinius ir kultūrinius rabinus". Likiminiu tautai metu tesą tik lietuviai — "žmonės ieškąą tiesos".

SUDBURY Ont.

Solistės J. Liustikaitės koncertas balandžio 26 d. Sudbury paliko gilų įspūdį ir lietuviams ir kitų tautybių svečiams. Iš visos širdies dėkojame solistei ir meniškam akomponiatoriui kun. B. Jurkšui už didelį malonumą. Vietinis kunigas A. Sabas labai vykusiai suorganizavo visą vakarą.

Solistė Janina Liustikaitė išpildė programą labai meniškai. Repertuarui skoningai buvo parinktos operos arijos. Artistės balsas įrodė gerą techniką, garsas pilnas, platus diapozonas. Garsas skamba šiltai — jame yra daug sielos. Solistę nepaprastai puošė jos kukli laikysena scenoje.

Gražiai išreiškė savo talentą kun. B. Jurkšas, turįs labai gerą pianisto intuiciją. Pastebima iš karto, kad tai augšto masto pianistas.

Koncertas praėjo su dideliu pasisekimu. Atsilankė nemažai ir svetimtaučių klasiško meno mėgėjų. Solistė Janina Liustikaitė sužavėjo visus ir publika ilgai nenorėjo paleisti jos nuo scenos. Po koncerto meno mėgėjai atėjo pasveikinti ir padėkoti solistei ir kun. B. Jurkšui už puikų koncertą. E. P.

Sol. Janina Liustikaitė, koncertuodama Sudbury, buvo apsistojusi pas J. M. Kriaučeliūnus, o kun. B. Jurkšas pas kun. A. Sabą klebonijoje. Menininkų pagerbtuvės įvyko tuoj po koncerto pas Marymount kolegijos seseles, o kitomis dienomis pas vaišinguosius J. M. Kriaučeliūnus ir pas dr. J. O. E. Pudymaičius, kurie vietoj gėlių padovanojo solistei gražų žiedą ir puošnius tik iš Paryžiaus gautus karolius.

Dviguba šventė įvyko Pudymaičių vaišingoj pastogėj: menininkų ir jauniausiojo sūnaus Vytauto Oskaro pagerbtuvės, nes jis kaip tik pereitą savaitę laimingai išlaikė egzaminus Toronto universitete ir taip apvainikavo savo ilgų metų studijų vargus. Baccalaureato ir Magistro laipsnius iš moderniosios Europos istorijos yra jau gavęs Dalhous universitete Halifaxe, o dabar Toronte baigė filosofijos-istorijos daktaro kursus. Iki šiol Kanadoj dar nedaug lietuvių studentų pasiekė tokias studijų augštumas. Taigi, ateinančiais mokslo metais jau galės profesoriauti kuriame nors universitete. Tarp sveikinimų ir tostų buvo sugiedota "Ilgiausių metų" ir visą vakarą vyravo tokia jauki šeimyniška nuotaika, kad nė nepajutom, kaip atėjo laikas skirstytis.

J. Kručas atsisakė iš liet. bažn. komiteto valdybos. Jo vietoj buvo kooptuotas P. Mazaitis.

Sudburiškis.

PARDUODAME 4 šeimu namą su centraliniu šildymu. Pajamų $250 - $270 į mėnesį. Kaina $20.000. 66 Whittaker St., Sudbury, Ont.

Kreiptis: District Estate Brokers, 177 Sherbrooke St. West. Montreal, Que. Tel. VI. 2-8501 P. Adamonis.

SUDBURIEČIAI,
Persiunčiu į Lietuvą ir kitur vaistus ir laikrodžius pigiausiomis kainomis. Vyr. ar mot. šveicariški 17 akmenų laikrodžiai už $20,75, o taip pat ir visokių kitokius siuntinius. Kreiptis: A. Kusinskis, 135 Lourdes St., Sudbury, Ont. Tel. 4-1605.

Paieškojimai

Atkočiūnas Alfonsas, kilęs iš Ukmergės apskr., Baraučyznos kaimo, prašomas atsiliepti ar žinną pranešti: A. Kaselis, 32 Carling Ave., Toronto, Ont. Telef. LE. 6-2308. Yra svarbių žinių iš Lietuvos.

Taisau RADIO ir TELEVIZIJOS aparatus
Darbą ir dalis garantuoju 90 dienų.
A. STANČIKAS Tel. LE. 1-1602

ED. KONDRATAS
VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ
siuvėjas
1113 Dundas St. W., Toronto
(prie Lietuvių Namų)
TELEFONAI: siuvyklos LE. 3-5454, namų LE. 4-6643

ŽUKLAVIMO
ir įvairius kitus SPORTO REIKMENIS su atitinkamomis nuolaidomis gausite tik:

J. Beržinskas
1212 DUNDAS ST. W. - TORONTO - TEL. LE. 2-9547
Čia pat galite užsisakyti laivams motorės bei įvairius medžioklinius šautuvus.

Skaitytojų laiškai

DĖL KALBŲ IR LAIKO MINĖJIMUOSE

Per "Skaitytojų laiškai" skyrių noriu pasveikinti dr. M. Anysą už jo puikųjį atsiliepimą "TŽ" korespondentui. "Dėl kalbų ir laiko minėjimuose" (Nr. 11). Straipsnis buvo tikrai vietoj ir tokio stiprous ir griežto pasisakymo seniai laukta! Bravo tad, dr. Anysui!

Pagal "TŽ" korespondentą išeitų, kad menine dalis pamėnėjimuose yra ko ne svarbesne už oficialiąją. Nuo vaikystės dienų esame pripratę matyti svetimtaučius svečius išeinant po oficialios dalies, su retomis išimtimis. Bet tai buvo kitame krašte, gal čia kitaip? Maloni mums menine programa, bet daugiausia, ypač jaunystėje, iš minėjimų išeidavai žmogus pakilia dvasia. Išsinešdavai mintis iš girdėtų prakalbų ir jomis gyvendavai savaitėmis ir net mėnesiais. Žinoma, didelis skirtumas tarp gero ir menko kalbėtojo. Bet visvien nesuprantama, kaip galima bodėtis ir nemėgti prakalbų minėjimuose? Nejau taip jau viską mes žinome, kad negalime jų pasiklausyti bent kartą metuose? Ar nieko naujo nesitikime išgirsti? Gal neišmokta tinkamai klausytis? Bet ne, negali būti, juk skaitomės kultūringi europiečiai! Mūsų laikysena anksčiau buvo žymiai ramesnė. Faktas yra, kad jau išmokome pamėgti "good time" ir patogumus, ištžome, išlepome — ot kas yra! Daug kas jau pasidare per sunku, nevarbu ir nebrangu...

Dėl mūsų publikos laikysenos minėjimuose nebūtų galima nusiskųsti, tačiau visuomet pasitaiko žmonių, kurie per prakalbas šnekasi, kuriems, kad ir trumpa, prakalba pavirsta valandomis ir jie, kaip maži vaikai, net vaikštinėja. Ar nebūtų naudingiau, kad tokie tipai pasiliktų namie ar už durų ir netrukdytų kitiems klausytis? Tie, kuriems kalbos iš vis nepatinka, ar negaletų kitų ir Tėvynės labui pasėdėti ir išklausyti tų kalbų ramiai bent per Vasario 16-tąją? Dar jau net prie menines programos, po kiekvieno numerio neiškenčiama nepažabdejus kaimynui: "Gražu, taip sau ir t.p.". Kodėl įspūdžių nepalikti perraukos metui? Čia mums reiktų pasimokyti iš kultūringųjų esų laikysenos, kuo man dar jaunai paliko gražiausią įspūdį! Negiamą pavyzdį išsinešiau iš lenkų: nepakenčiamas šnabždėjimasis, veikinimasis su naujai įeinančiais, sukėjimasis, kad tiesiog žiauru! Tariau au: pirmas ir paskutinis kartas, tiek ir nenorėjau pamatyti. Bet tai irgi buvo kitoj šaly, čia jie gal kiek kultūringesni.

Baigiant dar norisi pridėti, kad "TŽ" korespondento atsiliepimas dr. Anyso pagristoms pastaboms ("TŽ" nr. 12) yra visai nereikalingas ir neteisingas, gaunasi įspūdis, jog korespondentas tenorėjo pastatyti ant savo! **Regina Kutka.**

NAUJOS INSTRUKCIJOS AMERIKOS KOMUNISTAMS

JAV saugumo FBI viršininkas J. Edgar Hoover savo straipsnyje, FBI Low Enforcement Bulletin balandžio mėn. laidoj, rašo, kad amerikiečių komunistų delegacija, kuri anksčiau dalyvavo taikos kongrese Maskvoje, gavo naujas instrukcijas savo veiklai, nes nebuvę tikri dėl savo linijos. Jose esą nurodoma laikytis draugiškai ir kelti simpatijas komunistams. Tai esąs aiškus pavojus saugumui. Amerikos komunistai bandysią ypač įsiverbtis į pramonės darbininkus, geležinkelininkus ir t.t.

George BEN, B.A.
ADVOKATAS-NOTARAS
praneša, kad
persikėlė
į naujas patalpas
1134 DUNDAS ST. W.
Toronto 3, Ont.
Telefonas LE. 4-8431

Elektros - Electronic Technikas
ANTANAS ČEPONIS
Visi elektros įrengimai ir pataisymai atliekami greitai ir garantuotai.
Tel. LE. 3-1080
44 Gwynne Ave., Toronto

Visi elektros darbai atliekami greitai ir prieinamomis kainomis
VICTOR ELECTRIC CONTRACTING CO.
V. JUSKEVIČIUS.
Licenced master electrician.
Telef. HI. 7-1601
Toronto

PIGIAUSI
siuntiniai
Į LIETUVĄ
Pramonės gaminiai — Maistas — Vaistai
Štai mūsų kainų pavyzdžiai:
22 svarai cukraus $11.95
22 svarai ryžių $14.75
22 svarai taukų $23.20
Siuntiniai pristatomi per 3 - 4 savaites.
Janique Trading Co. Ltd.
835 Queen St. W., Toronto
Tel. EM. 4-4025
Skyriai Hamiltone, St. Catharines, Edmonton, Buffalo ir kt.

.. ŠYPSENOS ..

Geras pirkėjas

— Ar priimate atgal daiktus, kurie pirkėjui nepatinka?

— O ką tamsta pas mus pirkai?

— Knygą.

— Kodėl ją norite grąžinti?

— Man nepatinka pabaiga romano...

Pasisekė

— Pereitą naktį sapnavau laimingą sapną, — sako Jonė savo bičiulei. — Sapnavau, kad apžiūrėjau visą Paryžių...

— Tai kas čia per laimė?

— Ogi, žinai, aš taip seniai svajojau pamatyti Paryžių...

Aišku, kodėl

— Kodėl gyvuliai mažiau serga negu žmonės?

— Ogi todėl, kad šimtui medicinos gydytojų tenka tik vienas veterinarijos gydytojas.

To nepavogs

Į naujai atidarytą įstaigą ateina draudimo agentas ir siūlosi apdrausti inventorių.

— Bet to sieninio laikrodžio tai nereikia drausti, — pastebi viršininkas.

— O kodėl gi? teiraujasi agentas.

— Nagi, jo niekas negali pavogti, nes mano tarnautojai jį stebi visą dieną...

Laimingas tėvas

Berniukas paskutinę mokslo metų dieną grįžta iš mokyklos ir sako savo tėvui:

— Tėveli, man kitais metais nereikės pirkti knygų.

— Kodėl gi?

— Nes... likau kitiems metams...

Pagrindas rimtas

Tarnautojas įteikia savo viršininkui prašymą leisti atostogų. Jų reikalingumą jis šitaip pagrindžia: "Mano žmona išvyksta į povestuvinę kelionę, tad manau, kad man reikia ją lydėt"...

Lenkų repatriacijos punkte

Į pereinamąjį punktą iš Sovietų Sąj. į Lenkiją atvyksta grupė žydų. Iš pradžių jie dar neįrąsūs, bet po kurio laiko įsileidžia į kalbas su lenkų valdininkais.

— Na, kas girdėti Sovietų Sąjungoje? — klausia vienas iš valdininkų.

— Nieko blogo. Negalima skųstis.

— Na, o kokie ten uždarbiai?

— Žinot, ką, negalima skųstis

— Bet jūs buvot verčiami sunkiai dirbti.

— Negalima skųstis...

— O maisto ar užteko? Gal buvo labai menkas?

— Ui, negalima skųstis.

— Gerai, tai ko gi iš ten išvykstat?

— Ui, koks tamsta juokingas. Čia gi nors galima dėl visko skųstis...

Ugniagesių būstinėje

Šuskamba telefonas. Budintis ugniagesys paima ragelį.

— Dega, dega! — girdi jis šaukiant.

— Kur?

— Mūsų namuose!

— Bet aš klausiu, kokioje vietoje?

— Virtuvėje!

— Dieve mano, bet kaip gi mes galime atvažiuoti...

— Taigi, savo mašinomis...

Dr. E. Zubrienė
Dantų gydytoja
1577 BLOOR ST. WEST
(prie Dundas)
Telefonas LE. 2-4108
Priėmimo valandos:
nuo 9-12 ir 3-8 val. v.
Šeštadieniais pagal susitarimą

Dr. V. Sadauskienė
DANTŲ GYDYTOJA
129 GRENADIER RD.
(2-ras namas nuo Roncesvalles), Toronto.
Telefonas LE. 1-4250
Priėmimo valandos: nuo 9-12 ir 3 - 8 val. vak. (pagal susitarimą).

W. A. LENCKI,
B.A., L.L.B.
TEISININKAS — ADVOKATAS - NOTARAS
100 ADELAIDE ST. W.
Room 107
Telefonas EM. 6-4182
Toronto

Kabinetas: LE. 4-4451
Dr. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.
1082 BLOOR W., Toronto 4.
(į rytus nuo Dufferin St.)

Dr. N. Novošickis
DANTŲ GYDYTOJAS
459 BLOOR ST. W., Toronto, Ont.
(Starkman vaistin. namuose)
Darbo valandos susitarus telefonu.
TEL. WA. 3-2003

Lietuvio advokato įstaiga
Victor D. ALKSNIS
ADVOKATAS - NOTARAS
62 RICHMOND ST. WEST
/kampas Bay & Richmond/
Room 901
Telefonas EM. 2-2585

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktoria BUKOWSKA, R.O.
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 6 v.v.

LIETUVIO ADVOKATO ĮSTAIGA
NEIMAN, BISSETT & SEGUIN
Advokatai — Notarai
35 HAYDEN ST., Toronto,
(arti Bloor ir Yong gatvių)
Telef. įstaigos: WA. 4-9501. Telef. namų: BE. 3-0978

Akių specialistas
L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Ištiria akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis.
470 COLLEGE ST., Toronto
Telef. WA. 1-3924

A. P. GARAŽAS
1539 DUNDAS ST. W.
/prie Dufferin/
Visų rūšių mechaninis automobilių remontas. Spec. Fordomatic - Hydromatic transmisijos.
Sav. ANTANAS PAŠKEVIČIUS
Telefonas LE. 5-9130

Įstaiga veikia
168 val. savaitėje
DRAUDIMAS
RO. 9-4612
GENERAL INSURANCE
Turto draudimas (namai, auto ir pan.) visoj Ontario provincijoj.
AL. DUDA

Gegužės 9 d., ŠĮ ŠEŠTADIENĮ, 8 val. vakaro. šv. Jono Kr. parap. salėje įvyks

Tradicinis "Obels žiedų" balius

Balių ruošia Liet. Kat. Moterų Draugijos šv. Jono Kr. parapijos skyrius.

Gros puikus orkestras, veiks turtingas valgiais ir įvairiais gėrimais bufetas.

Įėjimas tik vienas doleris.

Skyriaus valdyba.

BALIUJE BUS MOTERŲ TAUTINIŲ DRABUŽIŲ KONKURSAS. Už 5 gražiausius kostiumus bus įteiktos dovanos, tad laukiame kuo daugiausiai su tautiniais rūbais. Kviečiame ir tas, kurios dar neturi tautinių rūbų, o vyrus kviečiame ateiti padėti išrinkti gražiausius kostiumus.

TORONTO, Ont.

Šv. Jono Kr. parapijos žinios

— Šio sekmadienio pamaldos ir pamokslo temos skiriamos Motinos dienos šventei. Pamokslai kun. B. Pacevičiaus.

— Pasiruošti Pirmajai Komunijai pamokos vyksta tris kartus savaitėje: antradieniais ir penktadieniais 6.30 v.v., o sekmadieniais — po 11 val. pamaldų. Pamokos vyksta muzikos studijoje virš "TŽ" redakcijos. Tėvai, kurie yra apsisprendę šiais metais savo vaikus paruošti pirmajai išpažinčiai, maloniai prašomi šios savaitės bėgyje užbaigti registraciją.

— Gegužinės pamaldos parapijos bažnyčioje vyksta kasdien 7.30 v.v., o sekmadieniais 9.30 v. pamaldų metu.

— Kristaus Dangun Žengimo šventėje, Šeštinėse, šį ketvirtadienį, 7.30 v.v. laikomos šv. Mišios. Šeštinės yra bažnytinė šventė, todėl tikintieji yra įpareigoti išklausyti šv. Mišias.

— Altoriaus berniukų skaičių norima praplėsti įjungiant naujų berniukų, kurie būtų pamokinami giedoti bažnyčioje. Berniukų repeticijos gegužės mėnesį vyks tris kartus savaitėje: pirmadieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais 6.30 v.v. prieš gegužines pamaldas. Prašome gerb. tėvus įjungti į altoriaus berniukų eiles savo sūnus 7-10 metų amžiaus.

— Birželio - liepos mėnesiais parapijos bažnyčioje bus daug vestuvių. Labai džiugu, kad užsirašiusios poros yra grynai lietuviškos, atstovaujančios jau Kanadoje augusį ir mokslus lankiusį jaunimą.

— Pakrikštyta: Audrė Kristina Stadelninkaitė.

Kūrėjų savanorių

pavasarinis pokylis balandžio 18 d. šv. Jono Kr. parapijos salėje praėjo su dideliu pasisekimu ir davė gražaus pelno, kuris, kaip žinoma, yra sunaudojamas laisvės kovų invalidų ir Vokietijoje esančių sanatorijose kūrėjų - savanorių šelpimui.

Pokylio metu sudaryta iš ponių jury komisija — K. Butienė, P. Budreckienė ir M. Valiukienė — turėjo daug galvosūkio, kol iš daugelio viena už kitą gražesnių suknelių išrinko pačią gražiausią ir originaliausią. Ta laimė teko St. Zavienei ir V. Barauskaitei, kurioms buvo įteikti prizai.

Savanoriai dėkingi nuolatos savanorius globojančiam kleboniui kun. P. Ažubaliui, davusiam su nuolaida salę, O. Jakimavičienei ir St. Kviecinskienei už pravedimą loterijos, Irenai Nacevičienei už dovanotus loterijai saldainius ir jury komisijos ponioms pravedusioms prizinį suknelių parinkimą. Taip pat gili padėka Toronto visuomenei už taip gausų atsilankymą ir rėmimą savanorių savišalpos darbo.

B.

Angl. žurnalai papiginta kaina

Chatelaine 50 nr. $4; Life 61 sav. $7,91; Time 78 sav. $7.87; Look 18 mėn. $4; Maclean's 60 nr. $4,50; News Week 44 sav. $3,37; Reader's Digest 12 nr. $2; TV Guide 65 sav. $5,85.

Užsakydami šiuos žurnalus sutaupysite pusę kainos. Papiginimai tinka tik naujiems skaitytojams, dabar šių žurnalų neprenumeruojantiems.

Reikalaukite visų žurnalų katalogo. Užsakymus siųskite: "T. Žiburiai", c/o V. Aušrotas, 941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Šį ketvirtadienį yra Viešpaties Dangun Žengimo šventė. Katalikai privalo išklausyti šv. Mišių. Mūsų parapijoje Mišios laikomos 7 ir 8 val. ryte bei 7.30 val. vak. Po vakarinių Mišių — gegužinės pamaldos. Mišių metu daroma rinkliava.

— Gegužinės pamaldos šiokiadieniais laikomos 7.30 val. vak., o sekmadieniais — po 11 val. Mišių.

— Gegužės mėnesį laikoma Mišių novena už gyvas ir mirusias motinas. Dar nevėlu prisidėti. Prašome prisiųsti savo motinų vardus. Noveninės Mišios už motinas laikomos 8 val. rytą. Be to, visos motinos prisimenamos gegužinių pabaldų metu bendra parapijos malda. Šia proga vienuolynui duotos aukos bus panaudotos vaikučių stovyklavietės praplėtimui ir jos naujų patalpų statybai.

— Visąbirželio mėnesį, 8 val. rytą bus laikomos novenos Mišios už gyvus ir mirusius tėvus.

— Parapijos vaikučių Pirma Komunija bus birželio 7 d. Po iškilmių bažnyčioje — bendri Pirmos Komunijos vaikučių ir jų tėvelių pusryčiai parapijos salėje. Šiuo laiku iškilmėms ruošiasi beveik visas 100 vaikučių. Nors vaikučiams pamokos vyksta nuo pat rudens, nuo šios savaitės iki iškilmių dienos jos dar sudažnintos ir bus dėstomos šia tvarka: sekmadieniais po 10 val. Mišių bei antradieniais ir ketvirtadieniais laike gegužinių pamaldų — vakučius į pamokas atvedant 7.15 val. vak. Šiomis dienomis pradedami vaikučių preliminariniai egzaminai. Silpnesniems žiniose bus duodamos atskiros pamokos; stipresnieji nuo kaikurių pamokų bus atleidžiami. Į pamokas vaikučiai vedami į salę iš kiemo pusės.

— Šį sekmadienį visi Pirmos Komunijos einančių vaikučių tėveliai renkasi bendram susirinkimui tuoj po 11 val. Mišių muzikos studijoje. Bus svarstomi svarbūs iškilmių reikalai.

— Sutvirtinimo sakramentą mūsų parapijje numatoma teikti už poros savaičių po Pirmos Komunijos — birželio 21 d. Sutvirtinimo sakramentą teiks J.E. vysk. V. Brizgys. Vaikučių registracija paruošiamosioms pamokoms jau pradėta, o pamokos tuo tarpu duodamos du kartu savaitėje — antradieniais ir ketvirtadieniais laike gegužinių pamaldų. Numatoma, kad Sutv. sakramentą priims virš 200 vaikų. Paskutinį kartą Sutv. sakramentas buvo teiktas prieš 3 metus. Po iškilmių bažnyčioje numatomas vaikučių bei jų tėvelių, kūmų ir artimųjų vaišės parapijos salėje.

— Jei būtų suaugusių, kurie iki šiol neturėjo galimybės priimti Sutvirtinimo sakramento, prašome paskambinti klebonijon. Suaugusiems tiek instrukcijos, tiek Sutvirtinimo sakramentas, jei tai būtų pageidaujama, bus teikiamas atskirai nuo vaikučių.

— Šį sekmadienį mūsų parapijoje švenčiama Motinos Diena. Iškilmingų Mišių metu sakomas dienai pritaikytas pamokslas. Visi raginami gausiai eiti šv. Komunijos, nes tai mūsų gyvoms ir mirusioms motinoms bus didžiausia dovana. Mišių metu giedos sol. Theresa Stratos.

— Kadangi parapijos salė šį sekmadienį nuo 1 iki 3.30 val. išnuomota estams Motinos Dienos minėjimui, po Mišių kavinė nebus atidaryta. Parapijiečiai maloniai prašomi sale ir kavine nauodtis tik iki 12.15 val.

— Šią savaitę parapijos choro repeticijų nebus.

— Kitą savaitę lankysime parapijiečius gyvenančius tarp Dufferin-Keele-St. Clair ir Lawrence gatvių.

— Kitą savaitę, geg. 13 d., Lietuvos vyskupų prašymu visose lietuvių bažnyčiose daroma Maldos ir Atgailos Diena, meldžiant Dievo Motinos teisingos pasaulio taikos ir Lietuvos laisvės. Mūsų parapijoje ši diena bus atžymėta specialiomis vakaro pamaldomis, į kurias iš anksto visus kviečiame.

Studentų skautų suvažiavimas

Š. šeštadienį ir sekmadienį T. Lietuvių Namuose įvyksta Akademinio Skautų Sąjūdžio visuotinis suvažiavimas. Programa prasidės 12 val. atidarymo posėdžiu. 3 val. atidaroma studentų meno darbų paroda. 7 val. įvyks Toronto skyriaus priėmimas svečiams ir 7.30 val. banketas.

Sekmadienį 10 val. posėdis ir 11 val. pamaldos šv. Jono bažnyčioje. 12.30 val. bendri pietūs T. Liet. Namuose, 1.30 val. užbaigiamasis posėdis ir dail. A. Tamošaičio paskaita.

Suvažiavimas bus uždaras. Visuomenė kviečiama aplankyti meno parodėlę taip pat dalyvauti baigiamajame posėdyje.

Į suvažiavimą ar banketą dar neužsiregistravę, kviečiami tai atlikti iki gegužės 6 d. skambinant Birutei Grigaitytei telef. WA. 5-7880.

Nejudomojo turto prekyba Torontote

Paskaitą tokia tema organizuoja "Taupa Investment Co. Ltd." gegužės 10 d., 3 val. p.p. Liet. Namuose. Paskaitą skaitys P. Augustinavičius.

Toronto lietuvių Caritas

šeštadienį, Sekminių išvakarėse, šv. Jono Kr. parapijos salėje ruošia Sekminių Beržų pobūvį. Caritas ponios svečiams rengia daug staigmenų. Paskutinių dvie jų mėnesių laikotarpyje Caritui tarpininkaujant devyniems lietuviams seneliams parūpinta senatvės pensija.

JAUNIMO STOVYKLA-VIETĖS DARBAI

Pastangos šiais metais turėti patogesnes vaikučių stovyklos patalpas Wasagoje susilaukė nepaprastai gražių atgarsių, aukų ir darbo talkos. Jei kolonijos lietuviai ir toliau taip gelbės, iki stovyklos pradžios turėsim naują didžiulę 80 iš 40 pėdų pastogę žaidimams ir visokioms sueigoms bei 2 naujus miegamuosius. Buldozerių darbaijau baigti. Taip pat jau išpiltos pastogės betoninės grindys ir baigtos vieno miegamojo medinės grindys. Šią savaitę bus baigtos antrojo miegamojo grindys ir sustatyti stulpai stogui. Jei šeštadienį atvyks pakankamai talkininkų, bus uždėti pastogės stogo rėmai. Kviečiame visus, kurie turi laiko, kurie nori padirbėti ir pakvėpuoti tyru pušų oru, prisidėti darbu. Kviečiame visus, nes darbininkų mums reikia daug.

Praėjusią savaitę stovyklavietėje talkino: P. Regina, B. Putna, V. Bendorius, J. Baltaduonis, A. Dilkus, A. Giedraitis, P. Grigas, V. Gvalda, I. Kazlauskas, K. Lesauskas, V. Pilėnas, S. Telšinskas, B. Urbelis ir A. Žutautas. Nuoširdžiai dėkojame. Kurie savaitės bėgvje ar savaitgalyje galėtų vykti pagelbėti, prašomi paskambinti Prisikėlimo parapijos klebonijon. Maistas duodamas vietoje.

HAMILTONE! HAMILTONE!

Pavasario Balius - šokiai

įvyks gegužės 16 d. 7.30 val. vak. Knights of Columbus salėje 222 Queenston Rd.

Programą išpildys Toronto Vyrų Kvartetas ir sol. V. Verikaitis. Trims gražiausioms suknelėms skiriamos vertingos dovanos.

Įvairi loterija, savas bufetas. Gros Bennie Ferrie orkestras.

NUOŠIRDŽIAI VISUS KVIEČIAME savo atsilankymu paremti mūsų jaunimą. Pelnas skiriamas jaunimo stovykloms ir iškyloms.

Hamiltono at-kai.

Motinos dienos minėjimas

įvyks šį sekmadienį, gegužės 10 d. Rytą Motinos dienai taikomos pamaldos. Minėjimas 5 val. p.p. Prisikėlimo par. salėje. Paskaita šį pavasarį baigiančios Toronto universitetą Leonidos Ramanauskienės - Mickevičiūtės. Turtingoje meninėje programoje Maironio vardo liet. mokyklos mokinės suvaidins kun. B. Pacevičiaus dienai specialiai paruoštą scenos veikaliunką "Tėvynės žiburėliai". Be to, jaunųjų tautiniai šokiai ir deklamacijos. Motinos dienos minėjimą rengia KLB apylinkės valdyba talkinama moterų draugijų, jaunimo ir lietuvių mokyklos. Kolonijos lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti.

Mergaičių popietė vyksta kiekvieną sekmadienį Prisikėlimo par. muzikos studijoje 3 val. p.p. Popietei vadovauja Nek. Pr. M. Marijos seserys.

SLA 236 kuopos mėn. susirinkimas

įvyks gegužės 10 d., sekmadienį, 2 val. p.p. TL Namuose. Šis susirinkimas bus paskutinis prieš vasaros atostogas. Nariai pasirūpinkime su apsimokėjimais. Tą padarykime atvykdami į šį susirinkimą. Be to, kuopos jubilėjiniam leidiniui bus reikalinga visų narių bendra nuotrauka, kurią ir norima padaryti šiame susirinkime. Dalyvaukime skaitlingai.

Valdyba.

Sol. V. Verikaitis pereito sekmadienio naktį išvyko į Montrealį. Grįš tik savaitgalį.

Dėmesio!

Persikeliant į Ameriką gyventi

išnuomojamas arba parduodamas "Rūta" restoranas

994 Dundas St. W., Toronte.

RETA PROGA!

994 Dundas St. W., Toronto.

Stock Car

(senų automobilių)

LENKTYNĖS

kas penktadienį

8.15 val. vak.

"Naujai išgrįstu keliu"

C.N.E. Grandstand

Lietuvaičių vasaros stovykla Putnam, Conn., JAV

prasideda birželio 28 d. ir baigiasi liepos 26 d.

Mergaičių stovykla Manchester, Michigan, prasideda nuo liepos 12 iki 26 d. Šioms stovykloms vadovauja Nek. Pr. Švč. M. Marijos seserys. Tėvai, kurie norėtų, kad mergaitės praleistų katalikiškoje ir lietuviškoje dvasioje vasaros atostogas, prašome nedelsiant kreiptis LE. 4-5773. Registracija į Putnamo stovyklą baigiasi birželio 1 d.

Toronto meno galerijoje dabar vyksta Lietuvoje gimusio žydų tautybės skulptoriaus Lipchitzo darbų paroda. Jis yra laikomas vienu didžiausiu šių dienų pasaulio skulptorių.

Šventinamas sol. K. Orento paminklas

Šį sekmadienį, po 12 val. pamaldų šv. Jono Kr. bažnyčioje, Toronto Vilties kapinėse bus pašventintas a.a. sol. Kosto Orento kapo paminklas, kurį pastatė susidaręs specialus antkapiui statyti komitetas sukėlęs $500. Daug gražios iniciatyvos ir paramos susilaukta iš velionio žmonos. Paminklui projektą paruošė dail. T. Valius.

REIKALINGA MOTERIS tabako ūkyje rauti tabako daigus. R.R. 2, Baltimore, Ont. Tel. 4.R.4, Baltimore. Rašyti ar skambinti A. Mikalauskas.

Išnuomojamas kambarys ir virtuvė High Park raojne, vienam ar dviem asmenim. Tel. LE. 3-0381, skambinti po 5 val. v.

Išnuomojami 2 kambariai ir virtuvė be baldų, yra mašinai vieta. Dupont - Delaware rajone. Tel. LE. 4-3807.

Išnuomojamas kambarys vienam asmeniui III augšte, galima virti. 339 Ossington Ave. Tel. LE. 6-4566.

Išnuomojami 2 kambariai ir virtuvė II augšte, be baldų, yra gazo plyta ir mašinai vieta, su atskiru įėjimu. Tel. LE. 7-1503.

Išnuomojamas kambarys ir virtuvė II augšte, be baldų. 30 Hepbourne St. Tel. LE. 3-6931.

Išnuomojamas kambarys viengungiui II augšte, atskiras įėjimas, galima naudotis virtuve, yra garažas. Tel. LE. 6-6480.

Išnuomojami kambarys ir virtuvė II-me augšte su baldais. 262 Rusholme Rd., tel. LE. 2-2269.

PARDUODAMAS ŪKIS: 100 akrų su trobesiais, 30 mylių nuo Toronto, viena mylia nuo 27 kelio. Teirautis: 889 Dundas Str. W. Tel. EM. 8-2039.

PARDUODAMAS ūkis 78 akrai Ahmic ežero krante, 17 mylių nuo Brucks Falls, 8 kambarių mūrinis namas, elektra, vanduo, gera vieta vasarnamiams. Kaina $10.000.

M. Putman, R.R. 1, Magnetawan, Ont. Telef. 2 R 2 arba 2 R 15.

PARDUODAMA GAZOLINO STOTIS, pilnai įrengtas garažas, 7 kambarių gyvenamas namas su visais patogumais, augančiam Magnetawan miestelyje. Metinė apyvarta $50-60.000.

Teirautis A. KAUNACKIS, J. S. Darling Real Estate, R.R. 1 Magnetawan, Ont. Telefonas 2 R 15.

Lankydami Toronto

nepamirškite užsukti lietuviškon dovanų, suvenirų ir įvairių reikmenų krautuvėn

"The Times"

1212 Dundas St. W. Tel. LE. 2-9547

J. BERŽINSKAS

Užsakymai priimami ir paštu.

MONTREAL, Que.

Šį ketvirtadienį Šeštinės. AV bažnyčioje šv. Mišios bus laikomos sekmadienio tvarka. Be to, bus šv. Mišios 8 val. vak.

Gegužinės pamaldos kasdien 8 val. vak. AV bažnyčioje.

AV parapijos metinė vakarienė įvyks šį šeštadienį, 7 v.v. AV parapijos salėje.

Motinos dienos minėjimas įvyks šį sekmadienį tuojau po Sumos, AV salėje. Minėjimą ruošia Augštesnieji Lituanistiniai kursai. Paskaita dr. Ramūnienės iš Otavos.

Skelbiami užsakai AV bažnyčioje Margaritos Mueller ir Petro Ražano.

Aukojo AV bažnyčios statybos Fondui: K. Smilgevičius $80, J. Danilauskas iš Otavos, J. Jokubauskas, P. Jokubauskas, J. Leknickas ir K. Toliušis po $50; N.N. — $100.

ŽUVUSIEMS UŽ LIETUVOS LAISVĘ PAMINKLINĖS LENTOS ĮKŪRIMO - PAŠVENTINIMO AKTAS

1959 metai balandžio mėnesio 26 diena, Montrealis

Lietuvių tautos sūnūs ir dukros, likimo išblokšti iš savo tėvynės ir apsigyvenę svetingoje Kanadoje, Montrealio mieste, šiandien šventina savo tautos vaikų, žuvusių už Lietuvos laisvę, atminčiai paminklinę lentą. Teprimena ji visus tuos, kurie ilgoje mūsų tautos istorijoje yra žuvę už savo žemės laisvę.

Tebūna jie būsimoms kartoms pavyzdys, kaip reikia mylėti, branginti ir, reikalui esant, aukotis už savo tautą nesigailint didžiausios žmogaus vertybės — savo gyvybės.

Šią paminklinę lentą pagaminti ir pašventinti pasirūpino Lietuvos Kariuomenės Kūrėjų-Savanorių Montrealio skyrius, būtent: J. Šiugždinis, A. Matulis, K. Ivaškevičius, P. Kvietkauskas, P. Laurušonis, J. Navikėnas, V. Giriūnas, K. Šitkauskas, A. Lapinas, L. Balzaras, L. Viliušis. Tą savanorių kūrėjų užsimojimą moraliai ir medžiaginiai parėmė vietos lietuviškoji bendruomenė, ypatingai gi šios lietuviškos organizacijos bei pavieniaiasmenys: Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos Montrealio skyrius (pirmininkė p. A. Zubienė) $15, SLA (Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, pirm. J. Kardelis) $10, Tautinės Sąjungos Montrealio skyrius (pirm. p. S. Kęsgaila) $10, Lietuvių Darbininku 35 kuopa (pirm. P. Petronis) $10, PLIAS Lietuvių Inžinierių Sąjungos Montrealio skyrius (pirm. inž. P. Mažeika) $5, Lietuvos Karaliaus Mindaugo Montrealio šaulių kuopa $33, Kūrėjų savanorių skyrius $110, Br. Zinkevičius $10, Br. Ignatavičius $5, Ig. Petrauskas $5. Savanoris kūrėjas P. Kvietkauskas surinko smulkių aukų $29,50.

(Pašventinimo išvakarėse auką davė: p. J. Šablauskas, vasarvietės "Dainava" vardu $20 ir p. A. Norkeliūnas $10 bankelio "Litas" valdybos vardu).

Šiandieną šią paminklinę lentą pašventino Aušros Vartų parapijos klebonas Tėvas J. Borevičius, SJ, ir leido ją iškabinti mūsų religinės šventovės, Aušros Vartų parapijos bažnyčios garbingoje vietoje.

Lentos projektą paruošė ir ją išdrožinėjo šaulys J. Šiaučiulis.

Ši paminklinė lenta pašventinta baisiausiam ir juodžiausiam mūsų tautos gyvenimo laikotarpyje, norint įsakmiai priminti ateinačioms kartoms, kad jos niekados nepamirštų mūsų žuvusiųjų testamento: Atiduoki, ką privalai!

Visi, kurie kada nors skaitys šį aktą, težino, kad mes, žemiau pasirašiusieji, tą darbą atlikome, norėdami nors šiuo kukliu paminklu pagerbti savo tautos didvyrius.

(Seka akto dalyvių ir visuomenės atstovų parašai).

Žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklinės lentos apyskaita iki 1959 m. balandžio 26 d.

Viso pajamų gauta $272,50 (Jos išvardintos pačiame akte).

Išlaidos: Apmokėta J. Šiaučiuliui už lentos išdrožinėjimą $200.

Yra likę $72,50. Šis likutis bus sunaudotas paminklinės letons prie sienos pritvirtinimo išlaidoms apmokėti, o kas liks bus persiųsta Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje.

Balandžio 25 d. vakarienės piniginė apyskaita

Pajamos:	
95 vakarienės bilietai	$190,00
Pajamos iš bufeto	88,46
Už parduotas 12 nuotraukų	9,00
Už užsilikusius gėrim. ir maist.	39,89
Viso pajamų	$327,35
Išlaidos:	
Už maisto produktus	$63,40
Už gėles altoriui	5,50
"NL" už spausdinius	5,25
Už minkštus ir pusiau minkšt. gėr.	88,99
Už vaisvandenį	6,38
Už lentos foto nuotraukas	24,24
Akomp. M. Siegrist	20,00
Pasiųsta Vasario 16 gimn. vietoj gėlių solistei	10,00
Užprašytos Mišios žuvusiųjų už Lietuvą intencija	10,00
Už salę vakarienei	70,00
Viso išlaidų	$303,76

Pelnas $23,59.

LKK Sav. S-gos Montrealio sk. v-ba.

Norint apgyvendinti Montrealyje šeimą, yra reikalingi dar gerame stovyje vartoti visi baldai, pečius, šaldytuvas.

P. Adamonis, VI. 2-8501.

Jei planuojate pirkti namą ar morgičių terminas baigiasi, kreipkitės į

HOME LOAN — Investm. atstovą St. Prakapą

Telef.: EM. 8-6813 ar RO. 7-9088

I-mi morgičiai 6½% - 7% be bonų. II-ri morgičiai 10% 5-iems metams be bonų. Perimame morgičius. Laikinos paskolos statybininkams 1% per mėnesį.

Taip pat Londono siuntinių įstaigos "Tauras" atstovas. Turiu didelį pasirinkimą medžiagų pigiau nei kitur. Vaistams ir kt. kainos sumažintos. Pagal susitarimą atvažiuoju į namus su pavyzdžiais. Užsakymai garantuoti.

BALTIC MOVERS

Baldų pervežimos Toronte ir tolimomis distancijomis. Visas vežamas turtas apdraustas. Važiuojam kas savaitę į Montrealį, Londoną, Windsorą, Hamiltoną, North Bay, Sudbury ir kitur.

30 DEWSON ST. TEL. LE.4-1403

TORONTO

MILNES FUEL OIL CO.

atstovas

VYTAUTAS AUŠROTAS

sudaro alyvos sutartis, priima užsakymus alyvos krosnims įstatyti ir visų rūšių anglių pristatymui.

Skambinkite: LE. 5-0527

Kad grindys gražiau atrodytų, išsinuomokite mūsų lengvai operuojamus GRINDŲ SANDERIUS, EDGERIUS ir VALYTOJUS.

CANADIAN FLOOR SERVICE

661 Gerrard St. E., Toronto

Tel. HO. 1-5200.

TAUPYK, SKOLINKIS savo kredito kooperatyve "LITAS"

Santaupos pilnai apdraustos. Paskolos lengvai ir greitai duodamos bet kokiam geram tikslui.

"LITAS" veikia sekmadieniais 11-1 val. p. p. Aušros Vartų parapijos salėje. Banko kambaryje.

Pirm. A. Norkeliūnas, RA. 7-3120. Ved. D. Jurkus, PO. 7-4280

AL GARBENS

REAL ESTATE

1611 Bloor St. W. - - Toronto, Ont.

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakarais HU. 9-1543

WASAGOS VASARVIETĖJE

Gražus vasarnamis ir žemės sklypai prieinama kaina. Skambinkite A. Garbeniui

BLOOR - RUNNYMEDE

12 kambarių per du augštus, gražus pastatas, arti Bloor gatvės. Prašoma kaina $29.900 su mažu įmokėjimu. Balansui 10 metų atviras morgičius.

INDIAN RD.

12 kambarių, atskiras, vandeniu alyva apšildomas, platus privažiavimas, didelis daržas. Viso $26.000, įmokėti $8.000

DUPLEKSAS (Parkdale)

10 kambarių, atskiras, dviem šeimom, vandeniu alyva apšildomas, 2 garažai. Viso $18.500, įmokėti $5.000.

BLOOR - DUNDAS

8 kambariai per 3 augštus, moderniškos virtuvės, 2 garažai, naujas apšildymas, viso $19.300, įmokėti $5.000.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

PADĖKA

Širdingai dėkoju visiems mane lankusiems, o taip pat už įteiktas man dovanas esant man ligoninėje bei gėles. Mano šeimininkams ponams A. K. Rašymams, inž. A. Ankudavičiui, ponams Z. P. Jonikams, p. J. Birgėliui, p. P. Kupčiūnui, p. J. Kamenkai, p. Katelei, p. K. Starinskui ir p. Kybartui.

Vincas Micevičius.

PADĖKA

Visiems mūsų draugams ir pažįstamiems pareiškusiems paskutinę pagarbą mūsų mamytei ir uošvei a. a. Marijai Akelaitienei ir užjautusiems mus liūdnose valandose, širdingai dėkojame

R. ir V. Akelaičiai.
B. ir J. Akelaičiai,
L. ir A. Baltkojai,
K. ir S. Starkučiai.